

Warunki mieszkaniowe w województwie opolskim w świetle Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021

Housing conditions in Opolskie Voivodship in the light of the
National Population and Housing Census 2021

Urząd Statystyczny w Opolu Statistical Office in Opole

Opole 2024

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Opolu, Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Opole, Opolski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Renaty Wasilewskiej

Zespół autorski

Editorial team

Beata Dzierżanowska, Sylwia Lew

Prace redakcyjne

Editorial work

Maria Mołodowicz, dr hab. Edyta Szafranek-Stefaniuk

Tłumaczenie

Translation

Michał Buczyński, Sandra Nowosad

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Maja Kwiecień

ISBN 978-83-895557-1-7

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://opole.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejne opracowanie analityczne prezentujące wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, który został przeprowadzony na terenie Polski w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r. według stanu na dzień 31 marca 2021 r.

Publikacja „Warunki mieszkaniowe w województwie opolskim w świetle wyników NSP 2021” jest opracowaniem tematycznym zawierającym informacje o liczbie budynków według ich rodzaju, a także mieszkań, w tym w szczególności mieszkań zamieszkałych. Zawiera charakterystykę budynków i mieszkań według wieku, formy własności, wielkości oraz wyposażenia w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne. Przedstawiono również dane na temat warunków mieszkaniowych ludności.

Wybrane zagadnienia zaprezentowano w relacji do przeciętnych wielkości ogólnopolskich i w odniesieniu do wyników poprzedniego spisu, a dodatkowo w wybranych aspektach w układzie gmin lub powiatów. W celu zobrazowania zachodzących zmian w okresie międzyspisowym oraz podkreślenia zróżnicowania terytorialnego analizowanych zagadnień, wyniki analizy wzbogacono elementami graficznymi w postaci map i wykresów.

Dane w szerszym zakresie tematycznym opublikowane są w Banku Danych Lokalnych (Narodowe Spisy Powszechne) oraz na stronie Głównego Urzędu Statystycznego w obszarze tematycznym „Spisy Powszechne”.

Analityczne publikacje z wynikami spisu ludności i mieszkań są dostępne w formie książkowej, a także opublikowane na stronie internetowej Urzędu <http://opole.stat.gov.pl>.

Oddając do Państwa rąk niniejszą publikację wyrażam nadzieję, że prezentowane wyniki spisu będą przydatne dla szerokiego grona odbiorców danych statystycznych: władz rządowych i samorządowych, środowisk naukowych i analityków w zakresie sytuacji mieszkaniowej.

p. o. Dyrektora
Urzędu Statystycznego w Opolu

Renata Wasilewska

Opole, czerwiec 2024 r.

Preface

Statistical Office in Opole would like to present you another analytical study showing the results of the National Population and Housing Census, which was carried out in Poland from April 1 to September 30, 2021, as of the state on March 31, 2021.

The publication "Housing conditions in Opolskie Voivodship in the light of the National Population and Housing Census 2021" is a thematic study, that contains information on the number of buildings by their type, as well as dwellings, especially inhabited ones. It includes the characteristic of buildings and dwellings by age, ownership form, size and equipment with basic technical and sanitary installations. The data on housing conditions was also presented.

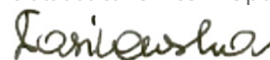
Selected issues were presented in relation to average nationwide figures and in relation to the results of the previous census, and additionally in selected aspects by gminas or powiats. In order to illustrate the changes taking place in the inter-census period and to emphasize the territorial diversity of the analysed issues, the results of the analysis were enriched with graphical elements in the form of maps and charts.

Data on a wider range of topics are published in the Local Data Bank (National Censuses) and on the website of the Statistics Poland in the "National Censuses" thematic area.

Analytical publications with the results of the Population and Housing Census are available in book version, as well as on the Statistics Poland website <http://opole.stat.gov.pl>.

By handing over this publication to you, I hope that the presented census results will be useful to a wide range of recipients of statistical data: government and local authorities, scientific communities and analysts of the housing situation.

Acting Director
of the Statistical Office in Opole

Renata Wasilewska

Spis treści

Contents

	Strona Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	6
List of tables	
Spis wykresów	7
List of charts	
Spis map	8
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	9
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	10
Executive summary	12
Rozdział 1. Zamieszkane budynki	14
Chapter 1. Inhabited buildings	
1.1. Budynki i ich rodzaje	14
Buildings and their types	
1.2. Wiek budynków mieszkalnych	17
Age of residential buildings	
1.3. Własność zamieszkanego budynku mieszkalnego	20
Ownership of residential buildings	
1.4. Wielkość budynków	24
Size of buildings	
1.5. Wyposażenie budynków w podstawowe instalacje	26
Equipping buildings with basic installations	
Rozdział 2. Mieszkania	34
Chapter 2. Dwellings	
2.1. Stan i zmiany zasobów mieszkaniowych	34
Housing stock and its changes	
2.2. Własność mieszkań	38
Ownership of the dwellings	
2.3. Wiek mieszkań	42
Age of the dwellings	
2.4. Wielkość mieszkań	44
Size of the dwellings	
2.5. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne	48
Sanitary and technical installations in the dwellings	
2.6. Zaludnienie mieszkań	57
Population in the dwellings	
Uwagi metodologiczne	60
Methodological notes	66

Spis tablic

List of tables

Tablica Table	Strona Page
1. Budynki według rodzaju Buildings by type	15
2. Budynki mieszkalne według roku budowy budynku Residential buildings by year of building construction	18
3. Zamieszkane budynki mieszkalne i mieszkania w zamieszkanach budynkach mieszkalnych Inhabited residential buildings and dwellings in inhabited residential buildings	21
4. Przeciętna liczba mieszkań i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w budynkach mieszkalnych Average number of dwellings and average useful floor area of dwellings in residential buildings	24
5. Budynki mieszkalne według stopnia wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne Residential buildings by degree of equipment with technical and sanitary installations	27
6. Mieszkania zamieszkane i niezamieszkane w 2021 r. Inhabited and uninhabited dwellings in 2021	35
7. Mieszkania zamieszkane i ludność w mieszkaniach Inhabited dwellings and population in dwellings	35
8. Mieszkania zamieszkane według podmiotów będących ich właścicielami w 2021 r. Inhabited dwellings by type of ownership in 2021	39
9. Liczba i powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkanach według okresu wybudowania budynku w 2021 r. The number and useful floor area of inhabited dwellings by age of building construction in 2021	42
10. Wyposażenie mieszkań zamieszkanach w instalacje techniczno-sanitarne Equipment of inhabited dwellings with technical and sanitary installations	50
11. Ogólne wskaźniki zaludnienia General population rates	57
12. Ludność według liczby osób na 1 izbę Population by number of persons per 1 room	59

Spis wykresów

List of charts

Wykres Chart	Strona Page
1. Budynki mieszkalne według województw Residential buildings by voivodship	16
2. Budynki mieszkalne według rodzaju w 2021 r. Residential buildings by type in 2021	16
3. Mieszkania w budynkach mieszkalnych według rodzaju w 2021 r. Dwellings in residential buildings by type in 2021	17
4. Budynki mieszkalne i mieszkania według okresu budowy w 2021 r. Residential buildings and dwellings by their period of construction in 2021	19
5. Budynki mieszkalne według okresu budowy w 2021 r. Residential buildings by their period of construction in 2021	19
6. Budynki mieszkalne i mieszkania w budynkach mieszkalnych według form własności Residential buildings and dwellings in residential buildings by forms of ownership	23
7. Budynki mieszkalne wielomieszkaniowe według liczby mieszkań w 2021 r. Multi-dwelling residential buildings by number of dwellings in 2021	25
8. Wyposażenie budynków mieszkalnych w podstawowe instalacje techniczno- sanitarne w 2021 r. Residential buildings equipment with sanitation and technical installations in 2021	28
9. Mieszkania zamieszkane według województw Inhabited dwellings by voivodship	36
10. Mieszkania zamieszkane według podmiotów będących ich właścicielami w 2021 r. Inhabited dwellings by type of ownership in 2021	40
11. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkanymi Average useful floor area of inhabited dwellings	45
12. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach zamieszkanymi Average number of rooms in inhabited dwellings	45
13. Mieszkania zamieszkane według liczby izb w 2021 r. Inhabited dwellings by number of rooms in 2021	46
14. Udział mieszkań zamieszkanymi wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w % ogółu mieszkań zamieszkanymi Share of inhabited dwellings equipped with sanitary and technical installations as a percentage of inhabited dwellings	51
15. Mieszkania według rodzaju instalacji i form własności w % ogółu mieszkań zamieszkanymi w 2021 r. Dwellings by type of installation and form of ownership in % of the total number of inhabited dwellings in 2021	52

Spis map

List of maps

Mapa Map	Strona Page
1. Budynki stanowiące współwłasność z wyodrębnionymi własnościami lokali mieszkalnych w 2021 r.	24
Co-owned buildings with separated dwelling ownership in 2021	
2. Budynki mieszkalne według wyposażenia w podstawowe instalacje sieciowe w 2021 r. Residential buildings by equipment with basic network installations in 2021	28
3. Odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w wodociąg z sieci w 2021 r.	29
Percentage of residential buildings equipped with water supply system connected to the public sewerage network in 2021	
4. Odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w kanalizację z odprowadzeniem do sieci w 2021 r.	30
Percentage of residential buildings equipped with sewerage system connected to the public sewerage network in 2021	
5. Odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w gaz z sieci w 2021 r.	31
Percentage of residential buildings equipped with gas supply system connected to the public sewerage network in 2021	
6. Odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w centralne ogrzewanie z sieci w 2021 r. Percentage of residential buildings equipped with central heating system connected to the public sewerage network in 2021	32
7. Przyrost (ubyttek) liczby mieszkań zamieszkaných w 2021 r.	37
Increase (decrease) of number of inhabited dwellings in 2021	
8. Mieszkania zamieszkane w miastach według rodzaju podmiotów będących ich właścicielami w 2021 r.	41
Inhabited dwellings in urban areas by type of ownership in 2021	
9. Mieszkania zamieszkane według okresu budowy budynku w 2021 r.	43
Inhabited dwellings by period of building construction in 2021	
10. Udział mieszkań zamieszkaných wybudowanych przed 1989 r. w % ogółu mieszkań zamieszkaných w 2021 r.	44
Share of inhabited dwellings built before 1989 as a percentage of inhabited dwellings in 2021	
11. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkaných w 2021 r.	47
Average useful floor area of inhabited dwellings in 2021	
12. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach zamieszkaných w 2021 r.	48
Average number of rooms in inhabited dwelling in 2021	
13. Mieszkania wyposażone w podstawowe instalacje w 2021 r.	53
Dwellings equipped with basic installations in 2021	
14. Mieszkania wyposażone w wodociąg w 2021 r.	54
Dwellings fitted with water supply system in 2021	
15. Mieszkania wyposażone w ustęp spłukiwany w 2021 r.	55
Dwellings fitted with flushable toilet in 2021	
16. Mieszkania wyposażone w łazienkę w 2021 r.	55
Dwellings fitted with bathroom in 2021	
17. Mieszkania wyposażone w gaz z sieci w 2021 r.	56
Dwellings fitted with gas from gas supply system in 2021	
18. Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie w 2021 r.	56
Dwellings fitted with central heating in 2021	
19. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkaných na osobę w 2021 r.	58
Average useful floor area of inhabited dwellings per person in 2021	
20. Przeciętna liczba osób w mieszkaniach zamieszkaných w 2021 r.	58
Average number of persons in inhabited dwellings in 2021	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol		Opis
Symbol		Description
Kreska	(-)	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero	(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
Kropka	(.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe. data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless.
„W tym” “Of which”		oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.
Comma	(,)	used in figures represents the decimal point.

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót	Znaczenie
Abbreviation	Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
m ²	metr kwadratowy square metre
r.	rok
p. proc.	punkt procentowy percentage point
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzw.	tak zwany
dok. cont.	dokończenie continued
NSP	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań National Population and Housing Census
Dz. U.	Dziennik Ustaw

Synteza

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021) prezentują szeroki zakres informacji o budynkach i znajdujących się w nich mieszkaniach, a także o warunkach mieszkaniowych ludności w województwie opolskim. Warto podkreślić, że przy ich porównaniu z wynikami NSP 2011 w przekroju powiatów i gmin oraz w układzie miasto-wieś należy mieć na uwadze zmiany administracyjne jakie zaszły od poprzedniego spisu. Dotyczą one poszerzenia granic m. Opola o następujące sołectwa gmin: Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice i Prószków oraz zmianę gminy Tułowice z wiejskiej na miejsko-wiejską.

Zamieszkane budynki

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 r. w województwie opolskim było 186,4 tys. budynków, w których znajdowało się co najmniej 1 mieszkanie, w tym 171,9 tys., tj. 92,2% budynki zamieszkane. W budynkach zamieszkałych znajdowało się 346,2 tys. mieszkań obejmujących 28169,7 tys. m² powierzchni użytkowej. Mieszkało w nich 939,7 tys. osób. Budynki zamieszkane w miastach stanowiły 35,3% ogólnej ich liczby, a na wsi 64,7%. W tych budynkach w miastach znajdowało się 213,6 tys. mieszkań, podczas gdy na wsi 132,6 tys. W porównaniu z 2011 r. liczba budynków zamieszkałych wzrosła o 4,0%, przy czym w miastach wzrost ten wyniósł 12,7%, natomiast na wsi odnotowano ich spadek o 0,2%.

W województwie opolskim w zabudowie mieszkalnej dominowały budynki jednorodzinne. W miastach stanowiły one 73,7% budynków zamieszkałych, a na wsi 96,1%. Przeważająca część mieszkań zlokalizowana była jednak w budynkach wielomieszkaniowych. W miastach w tych budynkach mieściło się 77,2% mieszkań i 16,3% mieszkań na wsi.

Najliczniejszą grupą budynków wynoszącą 47,2 tys. budynków z 66,3 tys. mieszkań były budynki wzniesione w latach 1918–1944. Podobny procent ogółu budynków mieszkalnych (27,5%), jak w poprzednim okresie, stanowiły budynki wybudowane w latach 1945–1978, a ich liczba wyniosła 47,0 tys., z 119,0 tys. mieszkań. Zarówno na terenach wiejskich, jak i w miastach przeważały budynki z lat 1918–1944, stanowiąc odpowiednio: 31,4% i 20,7% ogółu budynków.

Zarówno na terenach miejskich, jak i wiejskich, w przypadku zamieszkałych budynków mieszkalnych i zlokalizowanych w nich mieszkań, przeważająca część należała do osób fizycznych. Zdecydowana większość budynków jednorodzinnych była własnością osób fizycznych.

W 2021 r. najwięcej, tj. 147,6 tys. budynków należało do osób fizycznych. Stanowiły one 86,2% (w 2011 r. – 82,9%) wszystkich zamieszkałych budynków mieszkalnych, w których znajdowało się 153,4 tys. mieszkań. Drugą najliczniejszą grupę pod względem udziału w liczbie budynków mieszkalnych stanowiły zasoby będące we współwłasności – 11,1%. W 2021 r. liczba budynków mieszkalnych tego rodzaju własności wyniosła 19,0 tys. Zlokalizowanych było w nich 179,3 tys. mieszkań. Własnością gmin było ponad 1 tys. budynków mieszkalnych, w których było 3,1 tys. mieszkań.

Mieszkania

Według stanu na 31 marca 2021 r. zasoby mieszkaniowe w województwie opolskim wyniosły 361,0 tys. mieszkań liczących łącznie 1511,1 tys. izb i obejmujących 29511,8 tys. m² powierzchni użytkowej. W porównaniu z 2011 r. zasoby mieszkaniowe zwiększyły się o 16,8 tys. mieszkań, tj. o 4,9%, w tym w miastach o 8,4%, a na wsi utrzymały się na podobnym poziomie.

Wyniki NSP 2021 w porównaniu z NSP 2011 wykazały, że poprawie uległy warunki mieszkaniowe ludności. Jednym z mierników wskazujących na poprawę jest przeciętna liczba osób w 1 mieszkaniu, która wyniosła 2,87 osoby, podczas gdy w 2011 r. było to 3,08 osoby. W stosunku do 2011 r. przeciętna liczba osób przypadających na 1 izbę spadła z 0,74 do 0,67. Przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę natomiast wzrosła o 3,2 m² i wyniosła 29,0 m².

Według stanu na 31 marca 2021 r. w mieszkaniach uznawanych za przeludnione, czyli takich, w których na 1 izbę przypada 2 i więcej osób mieszkało 7,4% ludności. Jednocześnie udział osób zamieszkujących w warunkach niskiego zaludnienia, tj. poniżej 1 osoby na izbę wyniósł 53,8%. W porównaniu z 2011 r. wskaźnik wysokiego zaludnienia zmniejszył się o 0,4 p. proc., a wskaźnik niskiego zaludnienia zwiększył się o 6,2 p. proc.

Przeciętne mieszkanie zamieszkane składało się z 4,25 izb, a jego powierzchnia użytkowa wyniosła 83,0 m². Według danych ze spisu 2021 r. większe mieszkania zlokalizowane były na wsi. Przeciętne mieszkanie na wsi posiadało 5 izb, a jego przeciętna powierzchnia użytkowa wyniosła 104,6 m². W miastach natomiast w przeciętnym mieszkaniu znajdowały się 3 izby i zajmowało ono 69,0 m² powierzchni użytkowej.

Najliczniejszą grupą mieszkań wynoszącą 70,8 tys., były mieszkania znajdujące się w budynkach wybudowanych w latach 1945–1970. Stanowiły one 21,6% ogółu mieszkań. Znaczącą grupę liczącą 63,6 tys. mieszkań stanowiły mieszkania budowane w latach 1918–1944. W ogólnej liczbie mieszkań ich udział wyniósł 19,4%.

Wśród podmiotów będących właścicielami mieszkań najliczniejszą grupą były osoby fizyczne, które dysponowały 262,6 tys. mieszkań, co stanowiło 80,1% ogółu mieszkań zamieszkanym wobec 71,4% w 2011 r. W przekroju miasto-wieś zauważa się istotne zróżnicowanie struktury zamieszkanym zasobów mieszkaniowych według form własności. Na wsi 94,6% ogółu mieszkań zamieszkanym należało do osób fizycznych, podczas gdy w miastach udział ten wyniósł 70,6%. Według danych z 2021 r. w mieszkaniach należących do osób fizycznych odnotowano największy 43,3% udział mieszkań wybudowanych w latach 1918–1970. W zasobach spółdzielni mieszkaniowych ponad połowę (53,6%) stanowiły mieszkania wybudowane w latach 1971–1988. Niemal 1/3 mieszkań gminnych (32,3%) powstała przed 1918 r.

W porównaniu z 2011 r. zwiększyła się liczba mieszkań wyposażonych w łazienkę, bieżącą wodę, gaz z sieci i centralne ogrzewanie, a zmniejszyła się w wodociąg i ustęp splukiwany. Według stanu na 31 marca 2021 r. mieszkania zamieszkane wyposażone w wodociąg stanowiły 97,4% ogółu mieszkań zamieszkanym. W porównaniu z poprzednim spisem liczba mieszkań wyposażonych w wodociąg zmniejszyła się o 0,7%. W miastach nastąpił wzrost o 0,4%, a na wsi spadek o 2,3%. Nadal 3,1% ogółu mieszkań na wsi nie miało wodociągu, wobec 2,2% – w miastach. Pomimo korzystnych zmian w wyposażeniu mieszkań wiejskich, w dalszym ciągu były one gorzej wyposażone niż mieszkania w miastach. W instalację doprowadzającą gaz z sieci wyposażonych było 50,2% mieszkań. Dostęp do gazu z sieci miały głównie mieszkania znajdujące się w miastach – wśród ogółu mieszkań miejskich podłączonych do sieci było 78,7%, a dla porównania na wsi 6,3%.

Executive summary

The results of the National Population and Housing Census 2021 (NPHC 2021) present a wide range of information about buildings and the dwellings in them, as well as about the housing conditions of the population in Opolskie Voivodship. It is worth noting that when comparing them with the results of the 2011 Census in the cross-section of powiats and gminas, as well as in the urban-rural system, one should take into account the administrative changes that have occurred since the previous census. These concern the expansion of the boundaries of the city of Opole to include the following villages of the gminas: Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice and Prószków, as well as the change of the Tułowice gminas from rural to urban-rural.

Inhabited buildings

According to the results of the 2021 National Population and Housing Census, there were 186.4 thousand buildings in Opolskie Voivodship with at least 1 dwelling, of which 171.9 thousand, i.e. 92.2%, were inhabited buildings. The inhabited buildings contained 346.2 thousand dwellings covering 28169.7 thousand square meters of floor space. 939.7 thousand persons lived in them. Inhabited buildings in cities accounted for 35.3% of their total number, and in rural areas 64.7%. These buildings in cities contained 213.6 thousand dwellings, while in rural areas there were 132.6 thousand. Compared with 2011, the number of occupied buildings increased by 4.0%, with an increase of 12.7% in cities, while a decrease of 0.2% was recorded in rural areas.

Single-family buildings dominated the housing stock in Opolskie Voivodship. They accounted for 73.7% of occupied buildings in cities and 96.1% in rural areas. However, the most of housing was located in multi-apartment buildings. These buildings contained 77.2% of dwellings in cities and 16.3% of dwellings in rural areas.

The most numerous group of buildings, amounting to 47.2 thousand buildings with 66.3 thousand dwellings, were those built in 1918–1944. A similar percentage of the total number of residential buildings (27.5%), as in the previous period, were those built in 1945–1978, and their number accounted to 47.0 thousand buildings with 119.0 thousand dwellings. In both rural and urban areas, buildings from 1918–1944 predominated, accounting for: 31.4% and 20.7%, respectively, of the total of buildings.

In both urban and rural areas, in case of inhabited residential buildings and the dwellings located in them, the majority were owned by individuals. The vast majority of single-family buildings were owned by individuals.

In 2021, the most, i.e. 147.6 thousand buildings, were owned by individuals. They accounted for 86.2% (in 2011 – 82.9%) of all occupied residential buildings, which contained 153.4 thousand dwellings. The second largest group in terms of share in the number of residential buildings were resources under joint ownership – 11.1%. In 2021, the number of residential buildings of this type of ownership amounted to 19.0 thousand. 179.3 thousand dwellings were located in them. More than 1 thousand residential buildings were owned by gminas, in which there were 3.1 thousand dwellings.

Residential buildings

As of March 31, 2021, the housing stock in the Opolskie Voivodship amounted to 361.0 thousand housing units with a total of 1511.1 thousand rooms and covering 29511.8 thousand square meters of floor space. Compared with 2011, the housing stock increased by 16.8 thousand dwellings, i.e. by 4.9%, including an increase of 8.4% in urban areas, and remained at a similar level in rural areas.

The results of the 2021 Census, compared with the 2011 Census, showed that the housing stock of the population has improved. One measure indicating the improvement is the average number of people in 1 dwelling, which was 2.87 persons, compared to 3.08 persons in 2011. In relation to 2011, the average number of persons per 1 room decreased from 0.74 to 0.67. The average floor area per person, on the other hand, increased by 3.2 square meters and amounted to 29.0 square meters.

As of March 31, 2021, 7.4% of the population lived in housing considered overcrowded, that is, housing with 2 or more people per room. At the same time, the share of people living in low-population conditions, i.e. less than 1 person per room, was 53.8%. Compared to 2011, the high-population rate decreased by 0.4 percentage points, and the low-population rate increased by 6.2 percentage points.

The average occupied dwelling consisted of 4.25 rooms, with a floor area of 83.0 square meters. According to the 2021 Census data, larger dwellings were located in rural areas. The average dwelling in rural area had 5 rooms, and its average floor area was 104.6 square meters. In urban areas, on the other hand, the average dwelling had 3 rooms and occupied 69.0 square meters of floor space.

The most numerous group of dwellings, amounting to 70.8 thousand, were those located in buildings built in 1945–1970. They accounted for 21.6% of the total number of dwellings. A significant group of 63.6 thousand dwellings were those built in years 1918–1944. In the total number of dwellings, their share was 19.4%.

Among entities owning dwellings, the most numerous group were natural persons, who owned 262.6 thousand dwellings, which accounted for 80.1% of the total number of occupied dwellings versus 71.4% in 2011. In the urban-rural cross-section, significant differences are noted in the structure of occupied housing stock by form of ownership. In rural areas, 94.6% of the total number of occupied housing stock was owned by natural persons, while in urban areas the share was 70.6%. According to the 2021 data, dwellings owned by natural persons had the largest 43.3% share of dwellings built in 1918–1970. In the stock of housing cooperatives, more than half (53.6%) were dwellings built in 1971–1988. Nearly one third of municipal dwellings (32.3%) were built before 1918.

Compared to 2011, the number of dwellings equipped with bathroom, running water, gas from supply system and central heating increased, while the number of dwellings equipped with a water supply and flush toilet decreased. As of March 31, 2021, occupied housing units equipped with a water supply system accounted for 97.4% of all occupied housing units. Compared to the previous census, the number of dwellings equipped with a water supply decreased by 0.7%. There was a 0.4% increase in urban areas and a 2.3% decrease in rural areas. Still, 3.1% of the total number of dwellings in rural areas had no water supply, compared to 2.2% in urban areas. Despite favourable changes in the equipment of rural dwellings, they were still less equipped than urban dwellings. 50.2% of dwellings were equipped with a gas supply system from the network. Mainly dwellings located in urban areas had access to gas from supply system, with 78.7% of all urban dwellings connected to the network, compared to 6.3% in rural areas.

Rozdział 1

Chapter 1

Zamieszkane budynki

Inhabited buildings

1.1. Budynki i ich rodzaje

1.1. Buildings and their types

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 r. w województwie opolskim zlokalizowanych było 186,4 tys. budynków, w których znajdowało się co najmniej 1 mieszkanie. Budynki te stanowiły 2,7% ogółu budynków w kraju. W porównaniu z danymi ze spisu 2011 r. liczba budynków z mieszkaniami wzrosła o 6,4%, w tym w miastach – o 15,9%, a na wsi – o 2,1% (w kraju odpowiednio: o 12,7%, o 13,5% i o 12,2%).

Spisem objęte zostały budynki, w których znajdowało się co najmniej 1 mieszkanie.

Budynek to obiekt budowlany trwale związany z gruntem, posiadający fundamenty, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych (tj. ścian i przykryć), obudowany ścianami ze wszystkich stron i pokryty dachem, podpiwniczony lub niepodpiwniczony wraz z wbudowanymi instalacjami wodociągowymi, kanalizacyjnymi, ogrzewczymi, elektrycznymi, gazowymi itp., a także wbudowanymi meblami, stanowiącymi normalne wyposażenie budynku.

Budynek mieszkalny – obiekt budowlany, którego co najmniej połowa całkowitej powierzchni użytkowej jest wykorzystywana do celów mieszkalnych. W przypadkach, gdy mniej niż połowa całkowitej powierzchni użytkowej wykorzystywana jest na cele mieszkalne, budynek taki klasyfikowany jest jako niemieszkalny, zgodnie z jego przeznaczeniem.

Budynek wielomieszkaniowy – budynek, w którym wydzielone są minimum trzy mieszkania.

Budynek jednorodzinny – budynek mieszkalny wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

Budynek niemieszkalny – budynek, który więcej niż w połowie zajęty jest na cele niemieszkalne (np. zajęty jest przez szkołę, biuro, sklep, magazyn, przychodnię lekarską) i w którym znajduje się również co najmniej jedno mieszkanie.

Tablica 1. Budynki według rodzaju
Table 1. Buildings by type

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Z ogółem budynki: Of total buildings:					
			zamieszka- ne ^a inhabited ^a	w tym: of which:				niezamiesz- kane uninhabited
				mieszkalne residential	z tego: of which:		niemiesz- kalne non- residential	
					jednoro- dzinne single- family	wielomiesz- kaniowe multi- dwelling		
W tysiącach In thousands								
Ogółem Total	2011	175,2	165,3	164,0	144,2	19,8	1,1	10,0
	2021	186,4	171,9	171,2	151,7	19,5	0,7	14,5
Miasta Urban areas	2011	54,9	53,9	53,4	38,1	15,3	0,5	1,0
	2021	63,7	60,7	60,4	44,8	15,6	0,3	2,9
Wieś Rural areas	2011	120,3	111,4	110,6	106,1	4,5	0,7	8,9
	2021	122,8	111,2	110,8	106,9	3,9	0,4	11,6
2011=100								
Ogółem Total		106,4	104,0	104,4	105,2	98,6	63,0	145,6
Miasta Urban areas		115,9	112,7	113,1	117,5	102,1	74,0	283,3
Wieś Rural areas		102,1	99,8	100,1	100,7	86,8	55,7	129,7

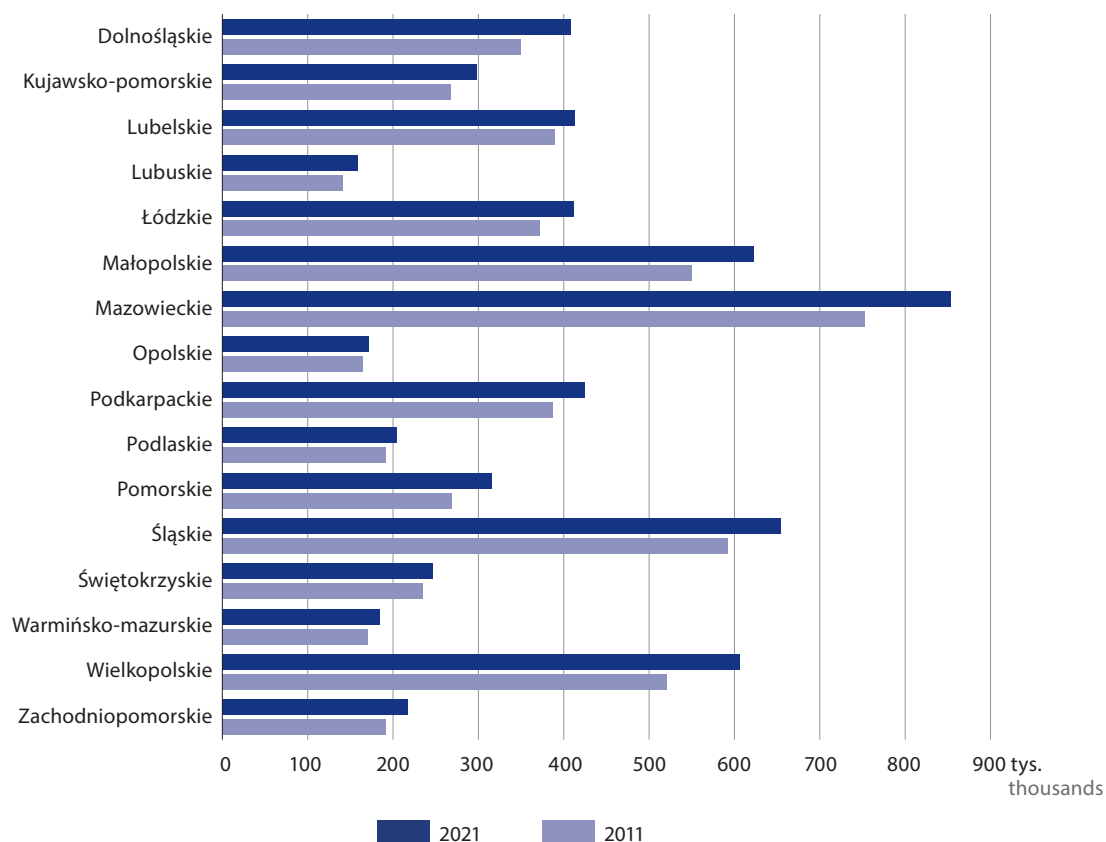
a W 2011 uwzględniono również budynki nieustalonego rodzaju.
a In 2011 including also unknown type of buildings.

Wśród ogółu budynków objętych spisem 171,9 tys. stanowiły budynki zamieszkane, tj. 92,2% (w kraju – 91,1%). Główną ich grupę tworzyły budynki mieszkalne z 99,6% udziałem. W miastach znajdowało się 60,7 tys. budynków zamieszkałych, a na wsi 111,2 tys. Budynki zamieszkane w miastach stanowiły 35,3% ogólnej ich liczby, a na wsi 64,7%.

W miastach w zamieszkałych budynkach mieszkalnych znajdowało się 212,9 tys. mieszkań, podczas gdy na wsi 131,9 tys. W porównaniu z 2011 r. liczba mieszkań w zamieszkałych budynkach mieszkalnych wzrosła o 3,9%, przy czym w miastach wzrost ten wyniósł 7,6%, natomiast na wsi odnotowano ich spadek o 1,7%.

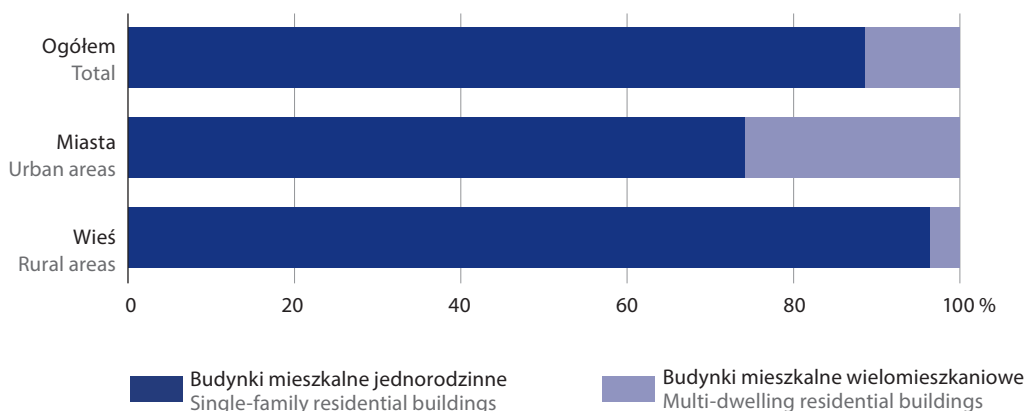
Odnosząc się do wyników spisu z 2011 r. liczba budynków zamieszkałych zwiększyła się o 4,0% (w kraju – o 11,5%). W miastach odnotowano wzrost o 12,7%, natomiast na wsi ich liczba spadła o 0,2% (w kraju odpowiednio wzrosła: o 10,8% i o 12,0%).

Wykres 1. Budynki mieszkalne według województw
Wykres 1. Residential buildings by voivodship

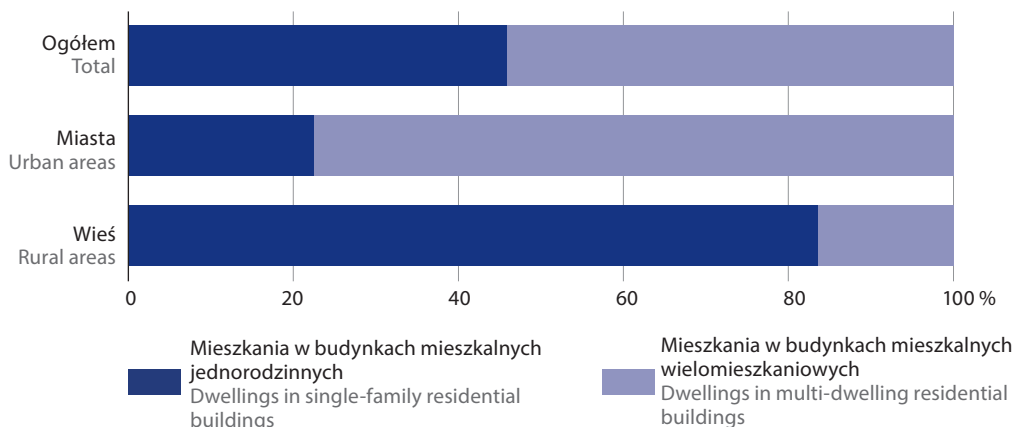
W okresie 2011–2021 największy przyrost budynków mieszkalnych odnotowano w województwach: pomorskim (o 17,1%), dolnośląskim (o 17,0%) i wielkopolskim (o 16,5%), natomiast najniższy w: opolskim (o 4,4%), świętokrzyskim (o 5,0%) i lubelskim (o 6,0%).

Wykres 2. Budynki mieszkalne według rodzaju w 2021 r.
Chart 2. Residential buildings by type in 2021

W zabudowie mieszkalnej dominowały budynki jednorodzinne. W miastach stanowiły one 73,7% budynków zamieszkałych, a na wsi 96,1%. Przeważająca część mieszkań zlokalizowana była jednak w budynkach wielomieszkaniowych. W budynkach tych mieściło się 77,2% mieszkań w miastach i 16,3% mieszkań na wsi.

Wykres 3. Mieszkania w budynkach mieszkalnych według rodzaju w 2021 r.
Chart 3. Dwellings in residential buildings by type in 2021

Według stanu na 31 marca 2021 r. w budynkach zamieszkałych znajdowało się 346,2 tys. mieszkań, co stanowiło 2,4% mieszkań w kraju. Mieszkało w nich 939,7 tys. osób (w kraju – 37,5 mln).

W okresie między spisami liczba zamieszkałych budynków niemieszkalnych zmniejszyła się o 37,0%. Największy ich spadek zanotowano na terenach wiejskich o 44,3%, przy 26,0% w miastach.

Liczba budynków niezamieszkałych w latach 2011–2021 zwiększyła się o 45,6%. Najwięcej niezamieszkałych budynków mieszkalnych zlokalizowanych było na wsi i stanowiły one 79,8% ogółu takich budynków.

1.2. Wiek budynków mieszkalnych

1.2. Age of residential buildings

Rok wzniesienia budynku – Rok oddania budynku do użytku – rok, w którym budowa została zakończona, tzn. budynek został oddany do użytku. Jeżeli oddawany był do użytku częściami (klatkami, skrzydłami) przyjęto rok oddania do użytku ostatniej części budynku. Dla budynków zrekonstruowanych po całkowitym zniszczeniu przyjęto rok zakończenia rekonstrukcji.

Dla oceny zmian jakościowych istotne znaczenie mają informacje o wieku budynku tj. o okresie jego wybudowania. Według stanu na 31 marca 2021 r. na terenie województwa opolskiego było 171,2 tys. zamieszkałych budynków mieszkalnych tj. więcej o 4,4% niż w spisie 2011 r. (w kraju – o 11,7%). W okresie między spisami najwięcej budynków wybudowano w latach 2017–2021, które stanowiły 3,9% ogółu zamieszkałych budynków mieszkalnych (w kraju – 6,1%).

Tablica 2. Budynki mieszkalne według roku budowy budynku
Table 2. Residential buildings by year of building construction

Wyszczególnienie Specification		Ogółem w tys. Total in thou- sands	Wybudowane w latach: Constructed in the years:									Będa- ce w budo- wie Under con- struc- tion	O nie- usta- lonej infor- macji Un- known
			przed 1918 before	1918– 1944	1945– 1970	1971– 1978	1979– 1988	1989– 2002	2003– 2011	2012– 2016	2017– 2021		
			w % ogółu zamieszkaných budynków mieszkalnych in % of total inhabited residential buildings										
Ogółem Total	2011	164,0	16,7	30,4	17,9	9,0	9,1	6,6	5,4	.	.	0,3	4,6
	2021	171,2	10,8	27,6	19,7	7,8	9,2	8,7	6,9	3,8	3,9	0,3	1,3
Miasta Urban areas	2011	53,4	12,3	23,8	16,4	10,9	13,2	10,5	7,2	.	.	0,4	5,4
	2021	60,4	8,9	20,7	16,8	9,1	12,5	12,6	8,7	4,1	4,5	0,3	1,8
Wieś Rural areas	2011	110,6	18,7	33,6	18,7	8,1	7,1	4,7	4,5	.	.	0,3	4,2
	2021	110,8	11,8	31,4	21,3	7,0	7,5	6,6	5,9	3,7	3,6	0,3	1,0
2011=100													
Ogółem Total		104,4	67,6	94,7	114,7	90,0	106,2	137,7	132,8	.	.	107,5	29,1
Miasta Urban areas		113,1	81,9	98,3	115,7	94,9	107,2	135,2	137,2	.	.	98,0	38,5
Wieś Rural areas		100,1	63,0	93,5	114,2	86,9	105,2	140,3	129,4	.	.	113,3	23,3

Według spisu z 2021 r. w województwie opolskim 18,4 tys. zamieszkaných budynków mieszkalnych wybudowanych zostało przed 1918 r. i znajdowało się w nich 36,4 tys. mieszkań, które stanowiły 10,5% ogółu mieszkań. W porównaniu z 2011 r. liczba budynków z tego okresu zmniejszyła się o 32,4%, zaś mieszkań o 24,0%.

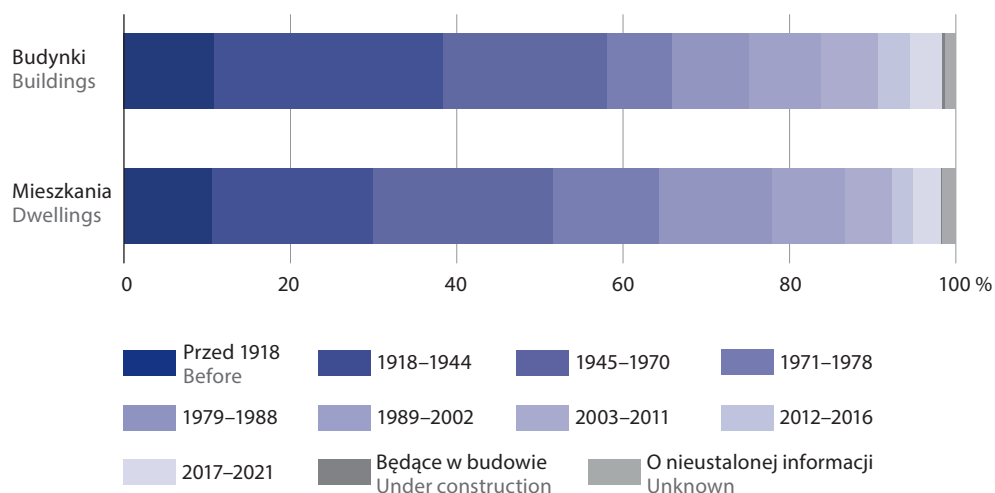
Struktura wieku budynków mieszkalnych była znacznie zróżnicowana w zależności od ich lokalizacji. W latach 1918–1944 wybudowano 47,2 tys. budynków wraz z 66,3 tys. mieszkań. Najwięcej było ich w powiatach: nyskim (16,3%) i opolskim (15,5%), a najmniejszą ich liczbę odnotowano w powiecie namysłowskim (5,6%) i oleskim (5,8%). Zarówno na terenach wiejskich, jak i w miastach przeważały budynki z lat 1918–1944, stanowiąc odpowiednio: 31,4% i 20,7% ogółu budynków.

Z kolei co trzeci budynek tj. 36,7% pochodził z lat 1945–1988, w sumie budynków z tego okresu było 62,8 tys. wraz z 166,2 tys. mieszkań. Najwięcej budynków z tego okresu zlokalizowanych było w powiatach: opolskim (17,6%) i strzeleckim (11,3%), a najmniej w namysłowskim (3,8%) i głubczyckim (4,3%).

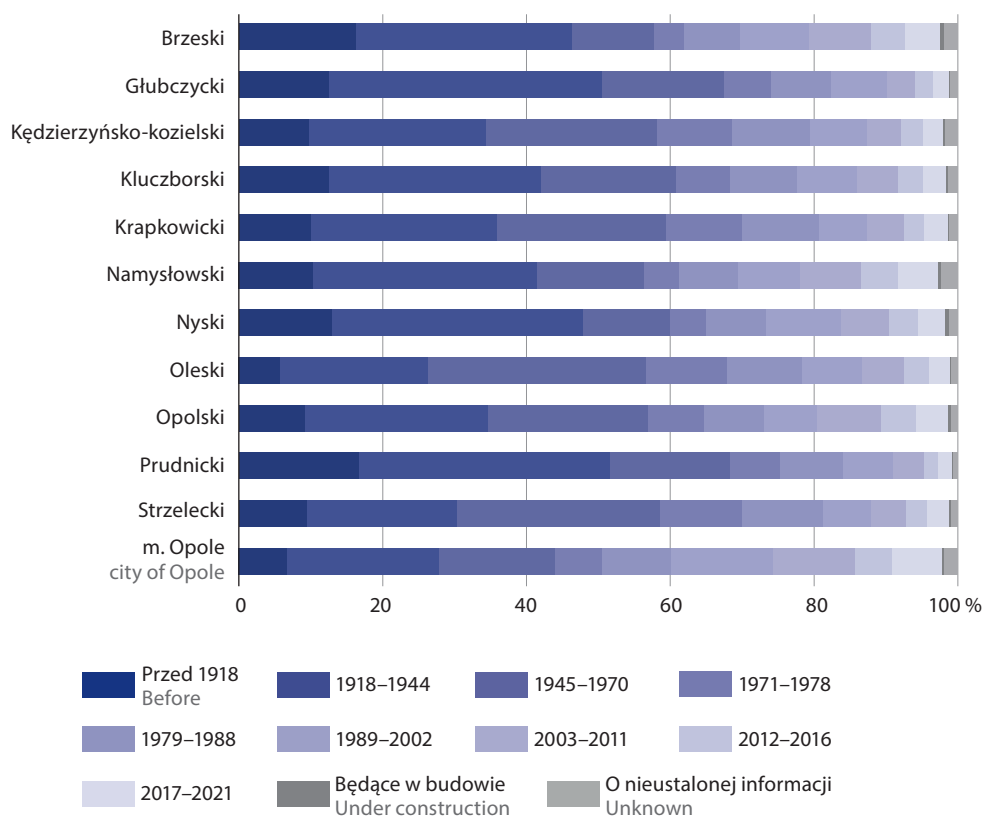
Budynki wybudowane w latach 1989–2011 stanowiły 15,6% ogółu budynków mieszkalnych. Łącznie było ich 26,7 tys. z 49,3 tys. mieszkań. Budynki z tych lat przeważały w powiecie opolskim (17,6%) oraz nyskim i m. Opolu (po 14,2%), a najmniej wybudowanych budynków zanotowano w powiecie głubczyckim (3,7%) i prudnickim (4,2%).

W latach 2012–2021 wybudowano 13,2 tys. budynków wraz z 20,5 tys. mieszkań. Najwięcej budynków z tego okresu zlokalizowanych było w powiecie opolskim (20,3%) i m. Opolu (13,7%), a najmniejszą ich liczbę odnotowano w powiecie prudnickim (2,9%) i głubczyckim (3,0%).

Wykres 4. Budynki mieszkalne i mieszkania według okresu budowy w 2021 r.
 Chart 4. Residential buildings and dwellings by their period of construction in 2021

Wykres 5. Budynki mieszkalne według okresu budowy w 2021 r.
 Chart 5. Residential buildings by their period of construction in 2021

1.3. Własność zamieszkałych budynków mieszkalnych

1.3. Ownership of residential buildings

Własności budynków:

- **za właściciela budynku** uważa się osobę fizyczną, bądź osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej posiadającą do tego budynku tytuł własności, potwierdzony wpisem do księgi wieczystej, a w razie braku księgi w innym dokumencie potwierdzającym własność. Właścicielem budynku poza osobą fizyczną może być gmina, przedsiębiorstwo (państwowe, komunalne lub prywatne), Skarb Państwa, instytucja finansowa, ubezpieczeniowa bądź inna, spółdzielnia mieszkaniowa, stowarzyszenie, związek, organizacja wyznaniowa itd.;

- **osoba fizyczna** – dotyczy budynków, które stanowią w całości nieograniczoną własność osoby fizycznej, niezależnie, czy właściciel budynku mieszka w nim, czy też wynajął go lub oddał w bezpłatne użytkowanie innej osobie (osobom), bądź budynek oddany został do eksploatacji lecz nie został jeszcze zasiedlony. Dotyczy także budynków jednorodzinnych pozostających w całości we własności osoby fizycznej (jako osobę fizyczną należy traktować również małżeństwo). W przypadku budynków jednorodzinnych z odrębnymi/wyodrębnionymi lokalami mieszkalnymi, do których prawo własności przysługuje poszczególnym osobom fizycznym zostały one zaliczone do budynków stanowiących współwłasność;

- **spółdzielnia mieszkaniowa** – dotyczy budynków, do których tytuł własności posiada spółdzielnia mieszkaniowa i nie ma w tych budynkach żadnego lokalu stanowiącego wyodrębnioną własność innego podmiotu;

- **gmina** – dotyczy budynków, w których wszystkie mieszkania stanowią własność gminy, tj.:

- będących w całości własnością gminy, pozostających w zarządzie przedsiębiorstwa (zakładu) gospodarki mieszkaniowej lub komunalnej jednostki organizacyjnej specjalnie powstałej do zarządzania zasobami mieszkaniowymi gminy, jak też budynków pozostających w bezpośrednim zarządzie urzędu gminy,
- przekazanych gminie, ale pozostających w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakładów opieki zdrowotnej, ośrodków pomocy społecznej, jednostek systemu oświaty, instytucji kultury,
- stanowiących własność Skarbu Państwa ale przekazanych gminie w tzw. „przymusowy zarząd”;

- **Skarb Państwa** – dotyczy budynków będących w całości w zasobie lub w zarządzie: Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, jednostek podległych ministrom, organów władzy państwowej i administracji państwowej oraz kontroli państwowej;

- **zakład pracy** – dotyczy budynków, w których wszystkie mieszkania stanowią własność zakładu pracy. Wśród budynków stanowiących własność zakładu pracy rozróżnia się budynki:

- przedsiębiorstw państwowych, a także państwowych jednostek organizacyjnych, np. instytutów naukowo-badawczych, uczelni, instytucji artystycznych,
- przedsiębiorstw komunalnych, np. transportu miejskiego, wodociągów i kanalizacji, energetyki ciepłej itp., z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej,
- przekazane wymienionym wyżej jednostkom przez Skarb Państwa lub gminę w trwały zarząd,
- budynki stanowiące własność zakładu pracy sektora prywatnego, tj.: budynki stanowiące własność przedsiębiorstw prywatnych działających w formie spółek, a także budynki stanowiące własność spółdzielni pracy, spółdzielni produkcji rolnej, z wyjątkiem spółdzielni mieszkaniowych;

- **towarzystwo budownictwa społecznego (TBS)** – dotyczy budynków będących własnością podmiotu prawnego, który w swojej nazwie ma wyrazy „towarzystwo budownictwa społecznego” lub skrót „TBS”, bez względu na fakt partycypowania w kosztach budowy budynku innego podmiotu (gminy, spółdzielni mieszkaniowej, zakładu pracy) w zamian za uzyskanie mieszkań (na zasadzie najmu) dla wskazanych przez te podmioty osób trzecich;

- **pozostałego podmiotu** – dotyczy budynków, które w całości (tzn. nie ma w nich żadnego lokalu stanowiącego wyodrębnioną własność innego podmiotu) stanowią własność:

- organizacji prywatnych budujących lub kupujących mieszkania dla zysku: na sprzedaż lub na wynajem,
- związków zawodowych, stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, samorządów zawodowych i gospodarczych,
- Kościoła Katolickiego i innych Kościołów i związków wyznaniowych, w tym również uczelni katolickich i instytutów kościelnych,
- innych jednostek wcześniej nie omówionych, np. organizacja prywatna budująca dla zysku, stowarzyszenie, partia polityczna, fundacja, instytucja wyznaniowa;

- **współwłasność** – dotyczy budynków mających kilku prawnych właścicieli uwidoczniionych w księdze wieczystej.

Wyniki spisu w 2021 r. wykazały, że pod względem struktury własności budynków mieszkalnych w województwie, najwięcej budynków – 86,2% należało do osób fizycznych (w kraju – 89,1%). Osoby te były właścicielami 147,6 tys. budynków, w których odnotowano 153,4 tys. mieszkań.

Tablica 3. Zamieszkane budynki mieszkalne i mieszkania w zamieszkanach budynkach mieszkalnych
Table 3. Inhabited residential buildings and dwellings in inhabited residential buildings

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	W tym stanowiące: Of which:							
			własność: owned by:							współ- własność co- owned
			osób fizycz- nych natural persons	spół- dzielni mieszka- niowych housing coopera- tives	gmin gminas	Skarbu Państwa State Treasury	zakła- dów pracy compa- nies	TBS-ów public buildings societies	pozosta- łych pod- miotów other entities	
Budynki w tysiącach Buildings in thousands										
Ogółem Total	2011	164,0	136,0	0,4	1,7	0,3	1,5	0,1	0,4	19,0
	2021	171,2	147,6	0,4	1,1	0,1	0,3	0,6	1,5	19,0
Miasta Urban areas	2011	53,4	35,8	0,2	1,1	0,1	0,5	0,1	0,1	13,7
	2021	60,4	43,3	0,1	0,7	0,0	0,1	0,6	0,5	15,0
Wieś Rural areas	2011	110,6	100,2	0,1	0,6	0,2	1,0	0,0	0,3	5,3
	2021	110,8	104,3	0,3	0,4	0,1	0,2	0,0	1,1	4,0
2011=100										
Ogółem Total		104,4	108,5	118,1	63,8	21,2	22,8	1000,0	375,6	99,7
Miasta Urban areas		113,1	120,9	48,9	59,3	10,4	21,1	987,7	544,8	109,3
Wieś Rural areas		100,1	104,1	258,1	72,3	26,5	23,7	1700,0	329,8	74,9

Tablica 3. Zamieszkane budynki mieszkalne i mieszkania w zamieszkanach budynkach mieszkalnych (dok.)

Table 3. Inhabited residential buildings and dwellings in inhabited residential buildings (cont.)

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	W tym stanowiące: Of which:							
			własność: owned by:							współ- własność co- owned
			osób fizycz- nych natural persons	spół- dzielni mieszka- niowych housing coopera- tives	gmin gminas	Skarbu Państwa State Treasury	zakła- dów pracy compa- nies	TBS-ów public buildings societies	pozosta- łych pod- miotów other entities	
Mieszkania w tysiącach Dwellings in thousands										
Ogółem Total	2011	331,9	157,1	2,8	6,7	1,2	3,4	0,5	0,5	154,7
	2021	344,8	153,4	0,6	3,1	0,1	0,5	5,6	1,6	179,3
Miasta Urban areas	2011	197,8	49,4	2,1	5,2	0,7	1,7	0,5	0,2	136,2
	2021	212,9	46,0	0,3	2,1	0,0	0,2	5,6	0,5	158,1
Wieś Rural areas	2011	134,1	107,7	0,7	1,6	0,5	1,8	0,0	0,3	18,5
	2021	131,9	107,4	0,4	1,0	0,1	0,3	0,1	1,1	21,2
2011=100										
Ogółem Total		103,9	97,6	22,8	46,1	5,9	13,4	1208,8	317,7	115,9
Miasta Urban areas		107,6	93,1	13,3	41,4	2,3	9,4	1191,2	329,3	116,0
Wieś Rural areas		98,3	99,7	51,1	61,7	10,4	17,0	9400,0	312,6	114,7

W miastach budynki należące do osób fizycznych stanowiły 71,7% ogółu zamieszkanach budynków i wyniosły 43,3 tys. W budynkach tych znajdowało się 46,0 tys. mieszkań. Na wsi natomiast osoby fizyczne dysponowały 104,3 tys. budynków, w których zlokalizowanych było 107,4 tys. mieszkań. Udział budynków mieszkalnych należących do osób fizycznych na wsi był wyższy niż w miastach i wyniósł 94,2%.

Drugą pozycję pod względem udziału w liczbie budynków mieszkalnych zajmowały budynki stanowiące współwłasność 11,1% (w kraju – 8,7%). W 2021 r. liczba budynków mieszkalnych tego rodzaju wyniosła 19,0 tys. Zlokalizowanych było w nich 179,3 tys. mieszkań. W miastach znajdowało się 15,0 tys. budynków stanowiących współwłasność. Mieściło się w nich 158,1 tys. mieszkań. Budynki we współwłasności stanowiły 24,8% budynków mieszkalnych w miastach, a mieszkania w tych budynkach – 74,3% ogółu tych mieszkań.

Według wyników NSP 2021 zasoby spółdzielni mieszkaniowych obejmowały 0,4 tys. budynków z 0,6 tys. mieszkań i stanowiły 0,2% ogółu budynków mieszkalnych województwa, podobnie jak w kraju. W miastach znajdowało się 0,1 tys. takich budynków, w których mieściło się 0,3 tys. mieszkań. Budynki te stanowiły 0,2% budynków mieszkalnych w miastach, a mieszkania w tych budynkach – 0,1%. Na wsi natomiast odnotowano 0,3 tys. budynków stanowiących własność spółdzielni mieszkaniowych (0,3% ogółu budynków mieszkalnych na wsi), w których usytuowanych było 0,4 tys. (0,3%) mieszkań.

Własnością gmin było 1,1 tys. budynków z 3,1 tys. mieszkań. Budynki te stanowiły 0,6% ogółu budynków mieszkalnych (w kraju – 0,4%). W miastach odnotowano 0,7 tys. budynków i 2,1 tys. mieszkań, tj. odpowiednio: o 0,2 tys. i o 1,2 tys. więcej niż na wsi.

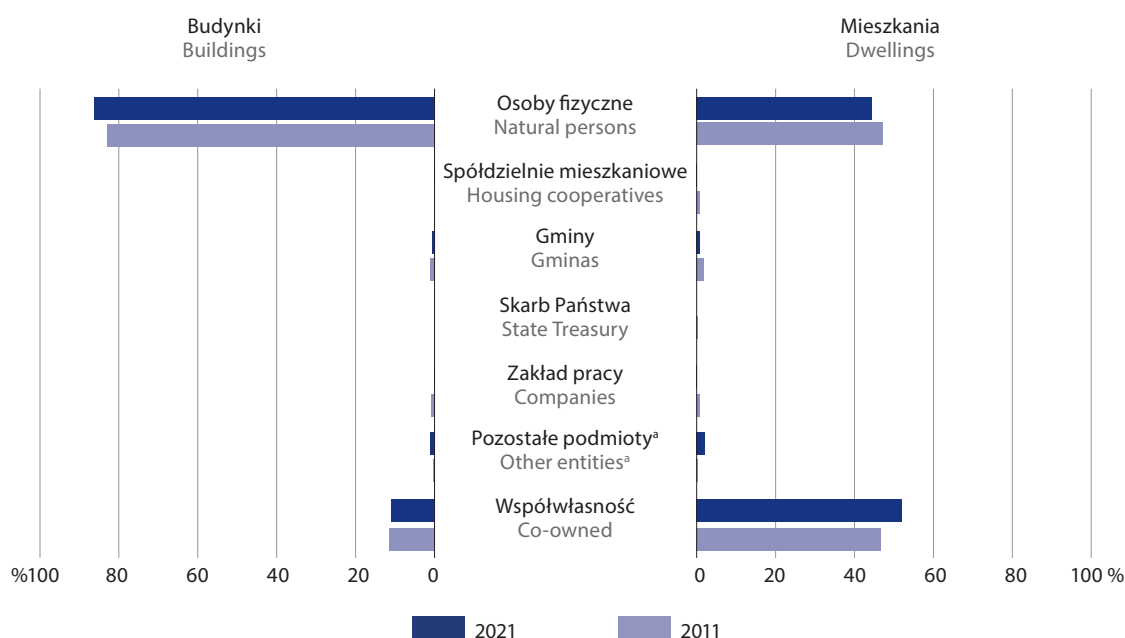
W 2021 r. w gestii zakładów pracy znajdowało się 0,3 tys. budynków mieszkalnych (0,2% zasobów wojewódzkich), w których usytuowanych było 0,5 tys. mieszkań.

Do Skarbu Państwa należało 0,1 tys. budynków i znajdowało się w nich jedynie 0,1 tys. mieszkań. Zasoby tej własności zlokalizowane były w 83,8% na terenach wiejskich.

Na moment spisu 2021 r. w zasobach towarzystw budownictwa społecznego (TBS) pozostawało 0,6 tys. budynków co stanowiło 0,3% budynków mieszkalnych i usytuowanych w nich było 5,6 tys. mieszkań.

Własność innych podmiotów stanowiło 1,5 tys. budynków mieszkalnych, liczących 1,6 tys. mieszkań. Były to głównie jednostki budujące dla zysku (deweloperzy), instytucje wyznaniowe i inne organizacje.

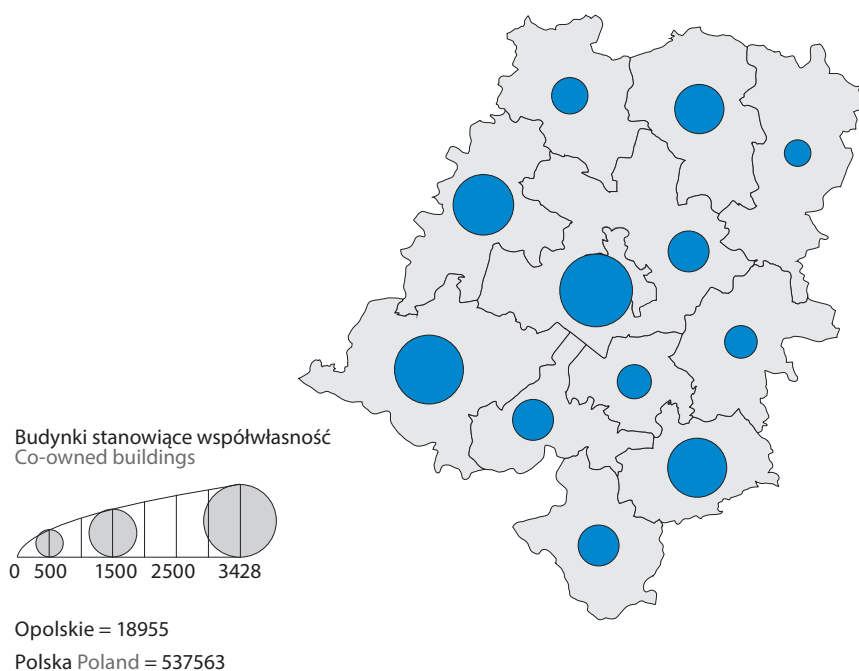
Wykres 6. Budynki mieszkalne i mieszkania w budynkach mieszkalnych według form własności
Chart 6. Residential buildings and dwellings in residential buildings by forms of ownership

a W tym: towarzystwa budownictwa społecznego, organizacje budujące dla zysku, kościoły i związki wyznaniowe.
a In which: public building societies, organisations building for a profit, churches and religious associations.

Mapa 1. Budynki stanowiące współwłasność z wyodrębnionymi własnościami lokali mieszkalnych w 2021 r.

Map 1. Co-owned buildings with separated dwelling ownership in 2021

1.4. Wielkość budynków

1.4. Size of buildings

W NSP 2021 budynki mieszkalne podzielono na budynki jednorodzinne i wielomieszkaniowe. Budynki jednorodzinne na moment spisu w 2021 r. stanowiły 88,6% wszystkich budynków mieszkalnych (w kraju – 91,1%). Na terenach miast, podobnie jak na wsi, przeważało budownictwo jednorodzinne z udziałami odpowiednio: 74,2% i 96,5% wszystkich budynków mieszkalnych (w kraju analogicznie: 81,1% i 97,5%).

Tablica 4. Przeciętna liczba mieszkań i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w budynkach mieszkalnych

Table 4. Average number of dwellings and average useful floor area of dwellings in residential buildings

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Z ogółem budynki Of total buildings	
			jednorodzinne single-family	wielomieszkaniowe multi-dwelling
Przeciętna liczba mieszkań Average number of dwellings				
Ogółem Total	2011	2,02	1,05	9,15
	2021	2,01	1,04	9,56
Miasta Urban areas	2011	3,71	1,08	10,27
	2021	3,52	1,07	10,57
Wieś Rural areas	2011	1,21	1,04	5,36
	2021	1,19	1,03	5,53

Tablica 4. Przeciętna liczba mieszkań i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w budynkach mieszkalnych (dok.)

Table 4. Average number of dwellings and average useful floor area of dwellings in residential buildings (cont.)

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Z ogółem budynki Of total buildings	
			jednorodzinne single-family	wielomieszkaniowe multi-dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w budynku ^a w m ² Average useful floor area of dwellings in building ^a in m ²				
Ogółem Total	2011	162,68	115,74	493,56
	2021	163,94	119,68	508,04
Miasta Urban areas	2011	250,33	126,27	544,89
	2021	238,49	128,38	554,79
Wieś Rural areas	2011	120,73	112,04	319,67
	2021	123,30	116,03	321,74

a Dotyczy powierzchni użytkowej wszystkich mieszkań w budynku.
a Concerns useful floor area of all dwellings in the building.

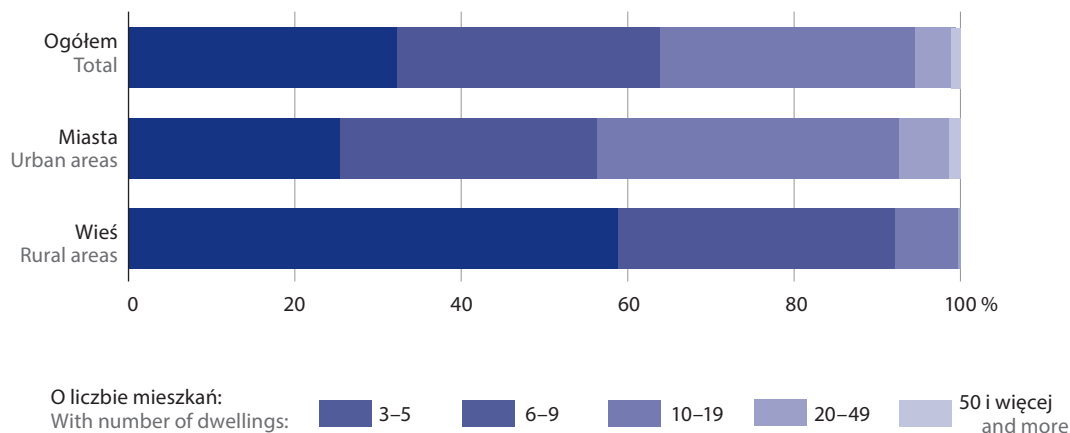
Przeciętna liczba mieszkań przypadająca na 1 budynek mieszkalny w 2021 r. wyniosła 2,01 wobec 2,02 w 2011 r. (w kraju odpowiednio: 2,35 i 2,34). W przypadku budynków jednorodzinnych wskaźnik ten uległ niewielkiej zmianie i w 2021 r. wyniósł 1,04 wobec 1,05 w 2011 r. W miastach przeciętnie na 1 budynek jednorodzinny przypadało 1,07 mieszkania wobec 1,03 na wsi. Niewielkie zmiany w przeciętnej liczbie mieszkań przypadającej na 1 budynek odnotowano w budynkach wielomieszkaniowych. W 2021 r. na 1 budynek wielomieszkaniowy przypadało przeciętnie 9,56 mieszkania wobec 9,15 w 2011 r.

W 2021 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w budynkach mieszkalnych wyniosła 163,94 m² (w kraju – 175,05 m²). W miastach powierzchnia użytkowa mieszkań w budynkach mieszkalnych była o 115,19 m² większa niż na wsi.

W miastach budynki wielomieszkaniowe liczyły przeciętnie 554,79 m² powierzchni użytkowej mieszkań, podczas gdy na wsi – 321,74 m². W budynkach jednorodzinnych zlokalizowanych w miastach przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań wyniosła 128,38 m², natomiast na wsi 116,03 m².

Wykres 7. Budynki mieszkalne wielomieszkaniowe według liczby mieszkań w 2021 r.

Chart 7. Multi-dwelling residential buildings by number of dwellings in 2021

Wśród budynków jednorodzinnych dominowały budynki z jednym mieszkaniem. Ich liczba stanowiła 95,7% ogółu tych budynków. Pomiedzy miastem a wsią nie zaobserwowano istotnej różnicy w udziale budynków jednomieszkaniowych w zbiorze budynków jednorodzinnych.

W przypadku budynków wielomieszkaniowych zróżnicowanie w przekroju miasto-wieś było bardziej znaczące. Na wsi były to najczęściej budynki z liczbą mieszkań od 3 do 5. Stanowiły one 58,9% wszystkich budynków wielomieszkaniowych na wsi. W miastach dominowały natomiast budynki z liczbą mieszkań od 10 do 19 (36,2% wszystkich budynków wielomieszkaniowych) oraz budynki z liczbą mieszkań od 6 do 9 (31,0%).

Najwięcej budynków z jednym lub dwoma mieszkaniami (jednorodzinnych) pochodziło z okresu 1918–1944 i stanowiły one 28,8% ogółu tych budynków. Również w tym okresie wybudowano najwięcej – 26,7% budynków z liczbą mieszkań od 3 do 9. Wśród budynków z liczbą mieszkań od 10 do 19 – 27,6% wzniesiono w latach 1945–1970. W okresie 1971–1978 wybudowano 26,8% budynków z liczbą mieszkań od 20 do 49. W latach 1979–1988 wybudowano 36,7% budynków z liczbą mieszkań 50 i więcej.

1.5. Wyposażenie budynków w podstawowe instalacje

1.5. Equipping buildings with basic instalations

Instalacja w budynku:

Wodociąg. Za budynek wyposażony w wodociąg uznano taki, w którym instalacja wodociągowa doprowadzona była do wszystkich, bądź niektórych mieszkań w budynku, jak i taki, gdy w żadnym mieszkaniu nie było kranu z wodą, ale usytuowany jest on wewnątrz budynku, np. na korytarzu.

Przez wodociąg z sieci rozumiano układ połączonych ze sobą przewodów przeznaczonych do przesyłu wody między ujęciem a odbiorcą. W skład sieci wodociągowej wchodzi: przewody magistralne, przewody rozdzielcze i połączenia domowe zwane przyłączami.

Przez wodociąg lokalny rozumiano układ, gdy wodociąg doprowadza wodę do jednego lub kilku budynków sąsiednich ze źródła ujęcia wody (przydomowej studni głębinowej), poprzez zestaw hydroforowy składający się z pompy, zbiornika wodno-powietrznego (hydrofora) i przekazywacza ciśnieniowego. Zadaniem zestawu jest zapewnienie odpowiedniego, stabilnego ciśnienia w domowej instalacji wodociągowej.

Kanalizacja. Za budynek wyposażony w kanalizację należy uznać taki, wewnątrz którego – w obrębie mieszkań bądź w korytarzu – znajduje się instalacja, do której podłączone są takie urządzenia jak: zlew, ustęp spłukiwany, umywalka, wanna, umożliwiająca odprowadzenie nieczystości i zużytej wody (tzw. ścieków) do odbiorników.

Przez sieć kanalizacyjną rozumiano układ połączonych ze sobą przewodów, które służą do odprowadzenia ścieków sanitarnych i wód deszczowych z budynków do oczyszczalni ścieków. Przewody te, w zależności od wielkości i funkcji zwane są kolektorami, kanałami głównymi, kanałami bocznymi i przyłączami domowymi (przykanalikami).

Przez kanalizację lokalną rozumiano kanalizację dla jednego, kilku, bądź kilkunastu gospodarstw domowych, zamieszkujących w jednym bądź kilku budynkach. Zebrane razem ścieki są odprowadzane w jedno miejsce, w którym znajduje się osiedlowa oczyszczalnia. W niej unieszkodliwia się ścieki i następnie odprowadza do gruntu bądź cieku wodnego.

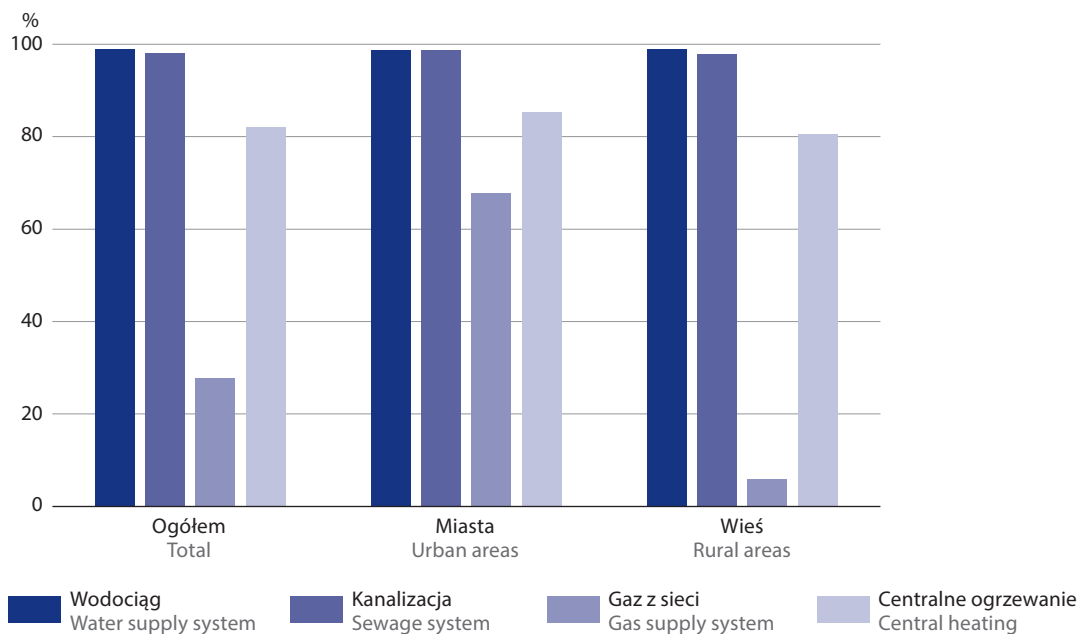
Gaz z sieci. Za wyposażony w gaz z sieci uznano budynek, gdy gaz z sieci dostarczany do mieszkań z wykorzystaniem sieci gazowej tj. gazociągów wraz ze stacjami gazowymi, układami pomiarowymi, tłoczniami gazu, magazynami gazu, połączonymi i współpracującymi ze sobą, służącymi do przesyłania i dystrybucji paliw gazowych oraz należącymi do przedsiębiorstwa gazowniczego.

W okresie międzypisowym w województwie opolskim nastąpił wzrost liczby budynków mieszkalnych wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne, tj. wodociąg, kanalizację, gaz z sieci i centralne ogrzewanie, co było skutkiem modernizacji starych domów, jak również powstawania nowych budynków, które są podłączone do tych instalacji. W zakresie kanalizacji i gazu odnotowano znaczny przyrost liczby budynków podłączonych do sieci, zwłaszcza do sieci kanalizacyjnej na wsi. Tym samym, zmniejszyły się dysproporcje w wyposażeniu zasobów w budynkach mieszkalnych między miastem a wsią. Wyjątek stanowił gaz z sieci. Na wsi nadal utrzymywał się niższy niż w miastach poziom wyposażenia w tę instalację, który wyniósł 6,0% wobec 67,8% w miastach.

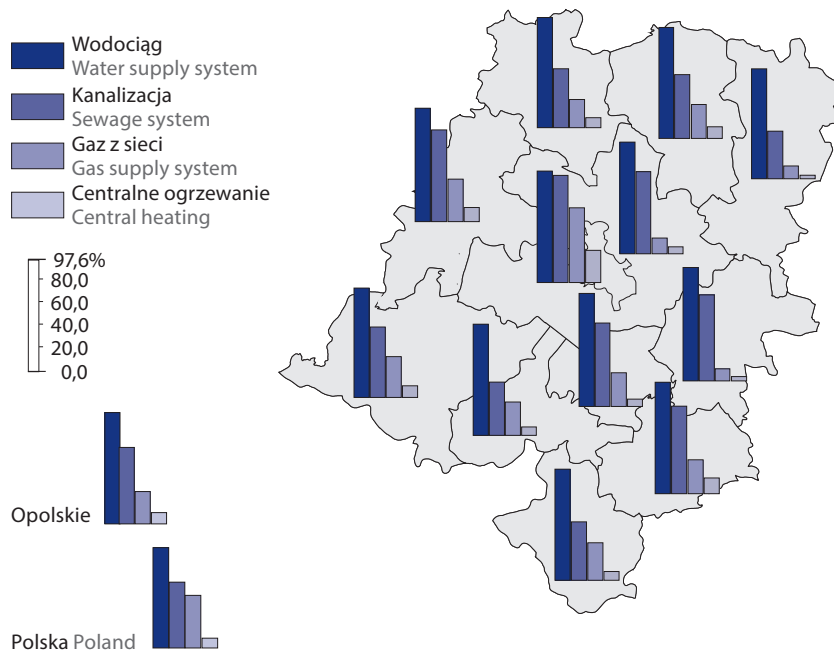
Tablica 5. Budynki mieszkalne według stopnia wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne
Table 5. Residential buildings by degree of equipment with technical and sanitary installations

Wyszczególnienie Specification		Budynki ogółem Buildings in total	W tym budynki wyposażone w: Of which fitted with:					
			wodociąg water supply system		kanalizację sewage system		gaz z sieci gas supply system	centralne ogrzewanie central heating
			ogółem total	w tym z sieci of which from net- work	ogółem total	w tym z sieci of which from net- work		
W tysiącach In thousands								
Ogółem Total	2011	164,0	162,3	151,5	161,1	58,8	34,4	134,4
	2021	171,2	169,3	163,9	168,0	112,7	47,6	140,7
Miasta Urban areas	2011	53,4	53,2	49,9	53,2	40,8	31,8	47,3
	2021	60,4	59,7	58,5	59,6	54,7	41,0	51,6
Wieś Rural areas	2011	110,6	109,1	101,6	107,9	18,1	2,6	87,1
	2021	110,8	109,7	105,4	108,4	58,0	6,6	89,2
W % ogółu In % of total								
Ogółem Total	2011	100,0	99,0	92,4	98,2	35,9	21,0	82,0
	2021	100,0	98,9	95,8	98,1	65,8	27,8	82,2
Miasta Urban areas	2011	100,0	99,7	93,5	99,7	76,3	59,6	88,6
	2021	100,0	98,8	96,9	98,6	90,6	67,8	85,4
Wieś Rural areas	2011	100,0	98,6	91,8	97,6	16,4	2,4	78,8
	2021	100,0	99,0	95,2	97,9	52,4	6,0	80,5
2011=100								
Ogółem Total		104,4	104,3	108,2	104,2	191,5	138,3	104,7
Miasta Urban areas		113,1	112,1	117,2	111,9	134,2	128,8	109,1
Wieś Rural areas		100,1	100,6	103,8	100,5	320,5	253,9	102,3

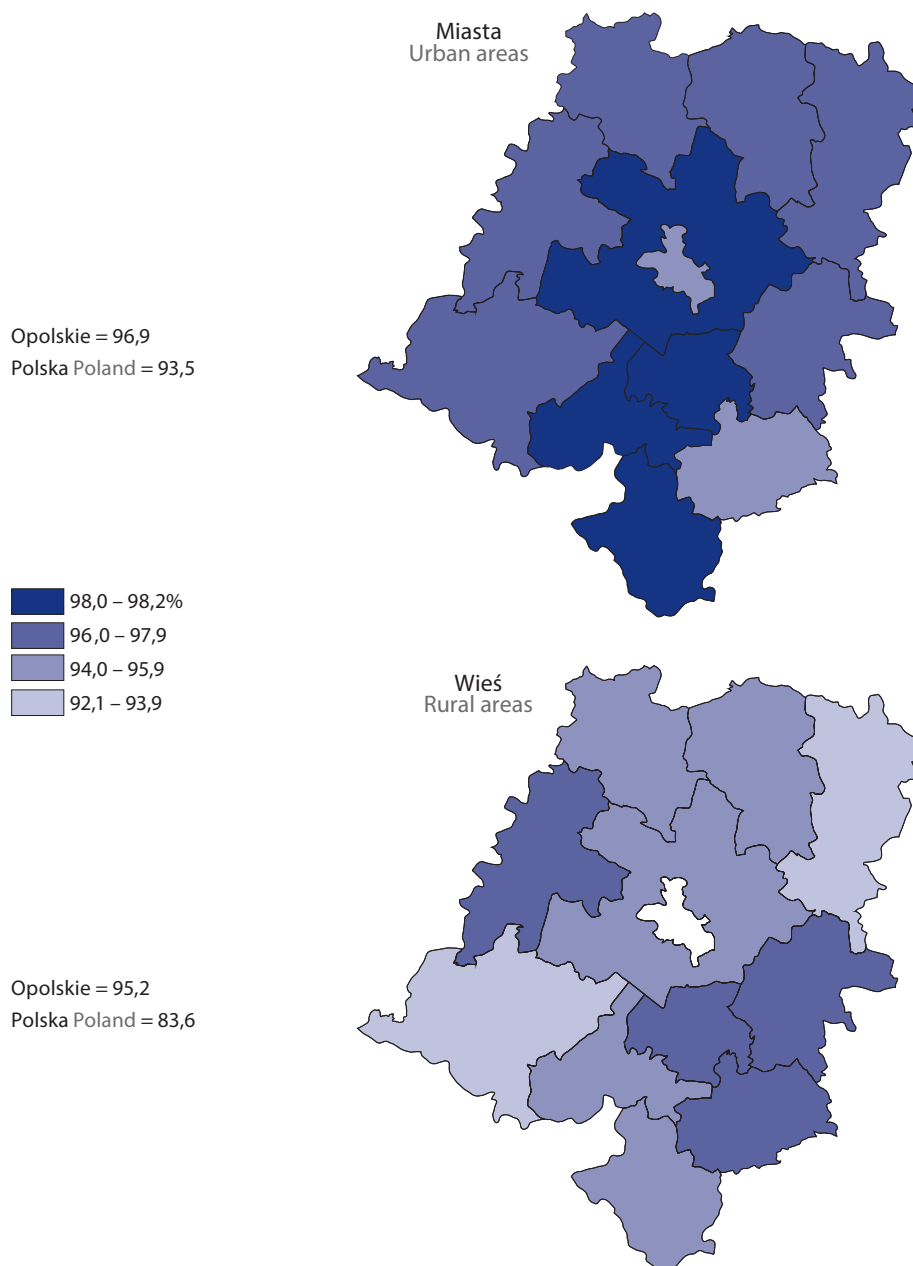
Wykres 8. Wyposażenie budynków mieszkalnych w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne w 2021 r.
Chart 8. Residential buildings equipment with sanitation and technical installations in 2021

Mapa 2. Budynki mieszkalne według wyposażenia w podstawowe instalacje sieciowe w 2021 r.
Map 2. Residential buildings by equipment with basic network installations in 2021

Mapa 3. Odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w wodociąg z sieci w 2021 r.
 Map 3. Percentage of residential buildings equipped with water supply system connected to the public sewerage network in 2021

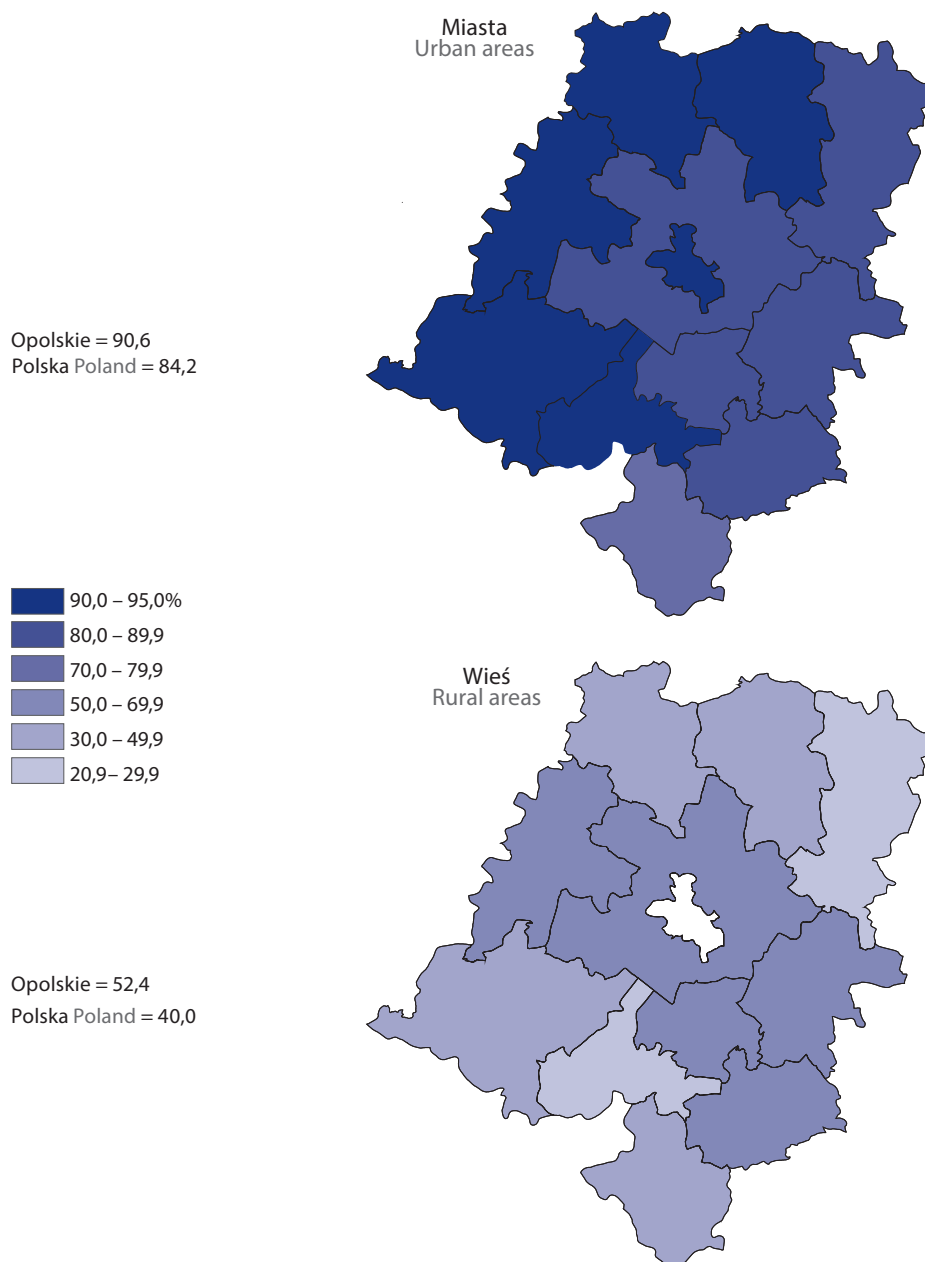
Wodociąg był instalacją najczęściej występującą w budynkach mieszkalnych. Według danych ze spisu z 2021 r. w województwie opolskim prawie wszystkie zamieszkane budynki mieszkalne tj. 98,9% były wyposażone w instalację wodociągową, a 95,8% w wodociąg sieciowy (w kraju odpowiednio: 98,3% i 87,4%). W miastach odsetek budynków z tą instalacją stanowił 98,8% ogółu budynków mieszkalnych (z sieci – 96,9%), zaś na wsi 99,0% (z sieci – 95,2%).

Stopień wyposażenia budynków mieszkalnych w wodociąg z sieci był zróżnicowany terytorialnie. W miastach najwyższy odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w tę instalację wystąpił

w powiatach: głubczyckim, krapkowickim, opolskim i prudnickim (po 98,2%), natomiast najniższy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (94,6%). Na wsi najwyższy stopień wyposażenia w wodociąg z sieci odnotowano w powiatach: strzeleckim (97,5%), kędzierzyńsko-kozielskim (97,0%) i krapkowickim (96,8%), a najniższy w powiecie nyskim (92,1%).

Mapa 4. Odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w kanalizację z odprowadzeniem do sieci w 2021 r.

Map 4. Percentage of residential buildings equipped with sewerage system connected to the public sewerage network in 2021

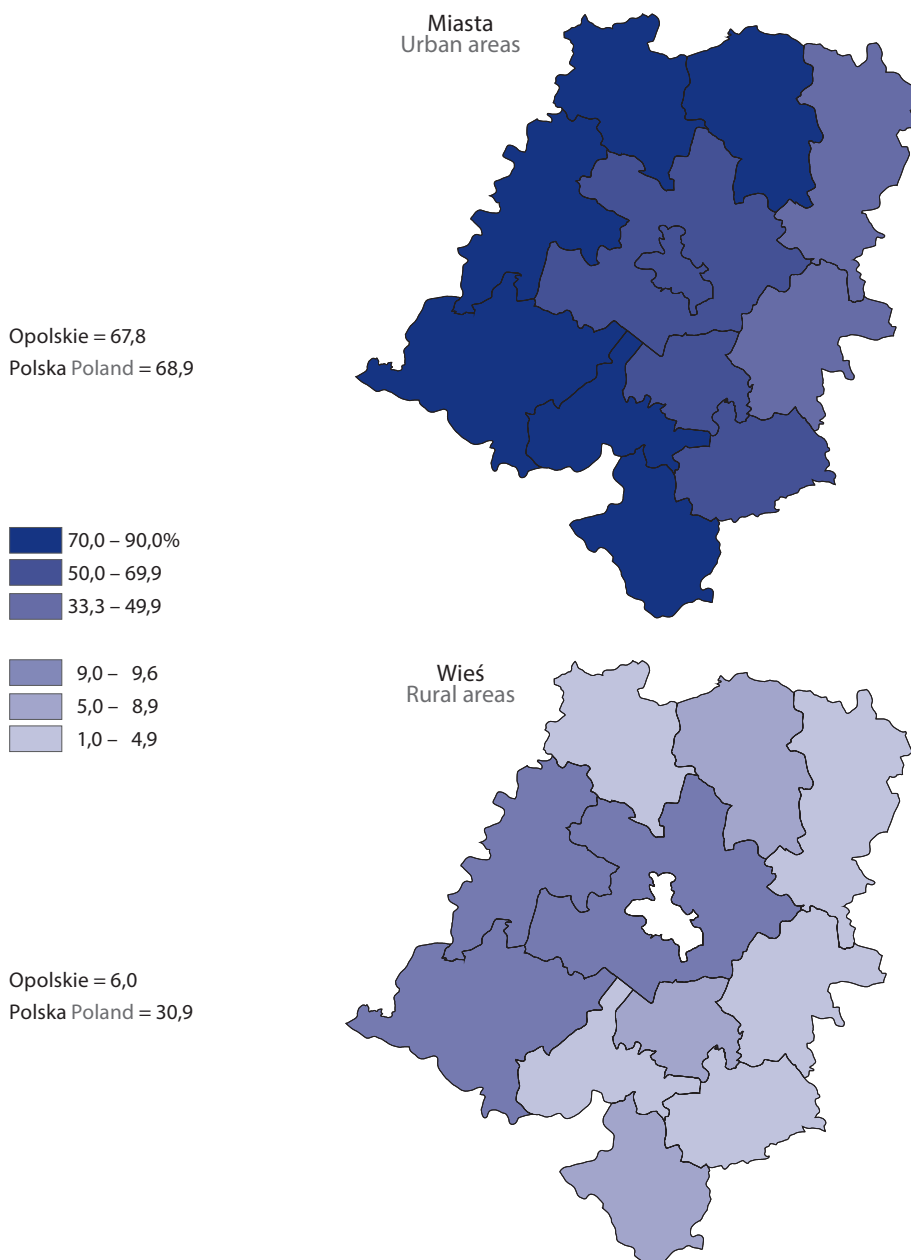

W instalację kanalizacyjną wyposażonych było 98,1% ogółu zamieszkałych budynków mieszkalnych, natomiast podłączenie budynków do kanalizacji sieciowej posiadało 65,8% budynków (w kraju

odpowiednio: 96,4% i 57,3%). W miastach znajdowało się 98,6% budynków mieszkalnych z instalacją kanalizacyjną, a 90,6% podłączonych było do sieci. Na wsi budynki z kanalizacją stanowiły 97,9% ogółu budynków mieszkalnych zamieszkałych, a 52,4% posiadało przyłącze do sieci.

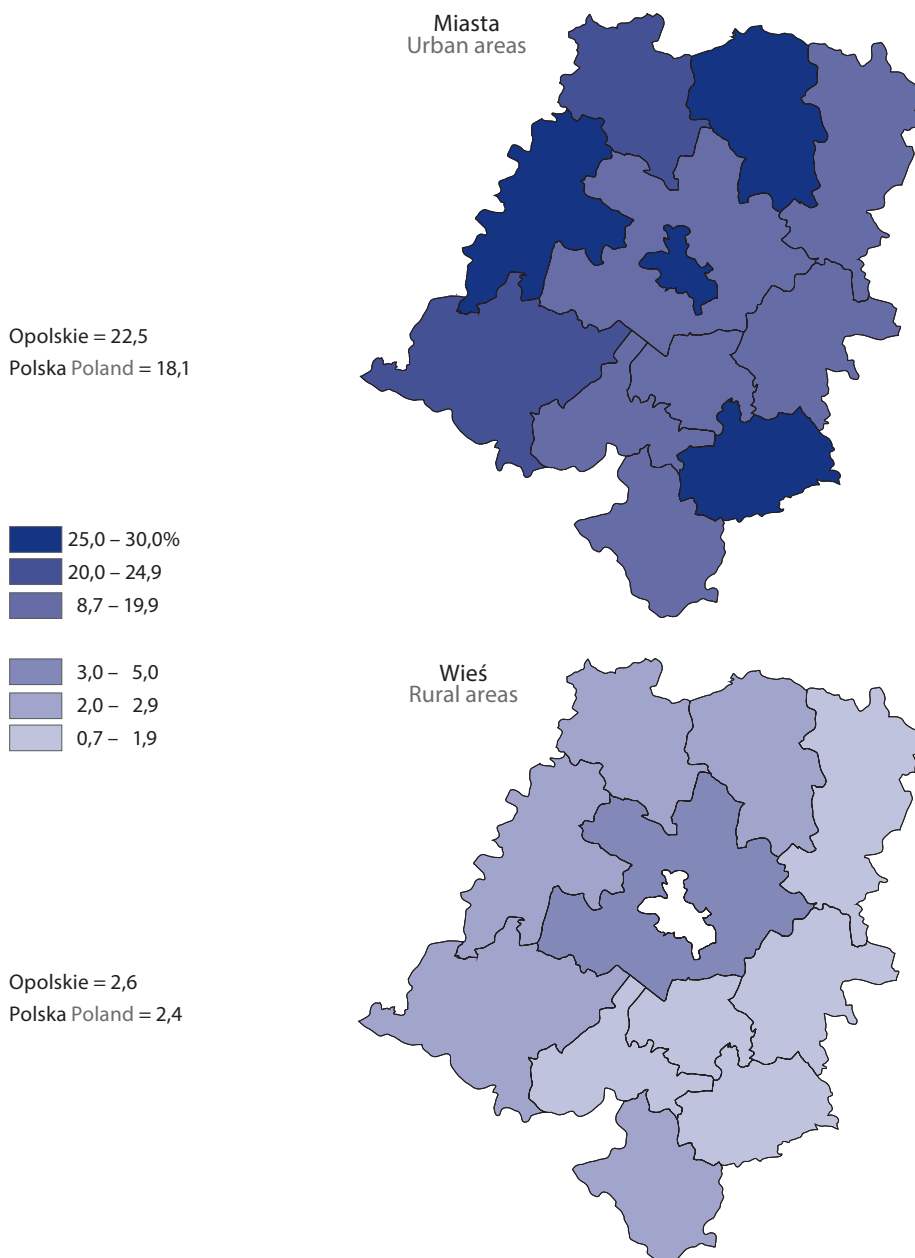
Stopień wyposażenia budynków mieszkalnych w kanalizację z odprowadzeniem do sieci był zróżnicowany przestrzennie. W miastach najwyższy odsetek budynków mieszkalnych z tą instalacją wystąpił w powiatach: brzeskim i kluczborskim (po 95,0%) oraz namysłowskim (94,5%). Najniższy udział odnotowano w miastach powiatu głubczyckiego (77,4%). Na wsi najwyższy poziom wyposażenia w kanalizację sieciową odnotowano w powiatach: brzeskim (69,5%), opolskim (69,0%) i strzeleckim (68,1%), a najniższy w powiecie prudnickim (20,9%).

Mapa 5. Odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w gaz z sieci w 2021 r.
 Map 5. Percentage of residential buildings equipped with gas supply system connected to the public sewerage network in 2021

Do gazu z sieci podłączonych było 27,8% budynków mieszkalnych (w kraju – 45,8%), w tym 67,8% w miastach i 6,0% na wsi. W porównaniu z 2011 r. liczba budynków wyposażonych w gaz z sieci zwiększyła się o 38,3% i dotyczyła głównie terenów wiejskich. W przekroju terytorialnym najwyższy stopień wyposażenia budynków mieszkalnych w gaz z sieci odnotowano w m. Opolu (64,3%) oraz w powiatach: brzeskim (36,1%) i nyskim (35,1%), a najniższy w powiecie strzeleckim (10,4%).

Mapa 6. Odsetek budynków mieszkalnych wyposażonych w centralne ogrzewanie z sieci w 2021 r.
Map 6. Percentage of residential buildings equipped with central heating system connected to the public sewerage network in 2021

W 2021 r. w instalację centralnego ogrzewania wyposażonych było 82,2% budynków mieszkalnych (w kraju – 77,8%), w miastach udział ten wyniósł 85,4%, a na wsi 80,5%. W porównaniu z wynikami spisu w 2011 r. liczba budynków z centralnym ogrzewaniem zwiększyła się o 4,7%. W miastach wzrost ten był o 6,8 p. proc. większy niż na wsi.

Najwyższy stopień wyposażenia budynków mieszkalnych w centralne ogrzewanie z sieci odnotowano w m. Opolu (27,7% ogółu budynków) oraz w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (13,5%) i brzeskim (12,0%), a najniższy w powiecie oleskim (3,0%).

Rozdział 2

Chapter 2

Mieszkania

Dwellings

2.1. Stan i zmiany zasobów mieszkaniowych

2.1. Housing stock and its changes

Według stanu na 31 marca 2021 r. zasoby mieszkaniowe województwa opolskiego wyniosły 361,0 tys. mieszkań, co stanowiło 2,4% ogółu mieszkań w kraju. W mieszkaniach tych znajdowało się 1511,1 tys. izb, a ogólna powierzchnia użytkowa mieszkań wyniosła 29511,8 tys. m². W porównaniu z 2011 r. zasoby mieszkaniowe wzrosły o 4,9%, w tym w miastach o 8,4%, a na wsi utrzymały się na podobnym poziomie (w kraju wzrosły odpowiednio: o 12,8%, o 13,4% i o 11,6%). W miastach województwa opolskiego w 2021 r. spisano 216,6 tys. mieszkań, tj. 60,0% ogółu mieszkań w województwie, a 2,1% liczby mieszkań w miastach w kraju. Mieszkania na wsi natomiast stanowiły odpowiednio: 40,0% i 2,9%.

Mieszkanie – lokal przeznaczony na stały pobyt osób, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, stanowiący zespół izb lub jedną izbę, łącznie z pomocniczymi (przedpokój, hol, łazienka, ustęp, garderoba, spiżarnia, schowek i inne pomieszczenia znajdujące się w obrębie mieszkania, służące mieszkalnemu i gospodarczemu potrzebom mieszkańców), wybudowany lub przebudowany do celów mieszkalnych, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, korytarza, wspólnej sieni, ulicy, podwórza lub ogrodu niezależnie od tego, czy jest zamieszkane na podstawie jednego lub więcej niż jednego tytułu prawnego.

Mieszkanie zamieszkane – mieszkanie, w którym przebywa przynajmniej 1 osoba, niezależnie od tego, czy zameldowana jest ona w tym mieszkaniu na pobyt stały lub czasowy, czy też zamieszkuje w tym mieszkaniu czasowo bez zameldowania.

Mieszkanie niezamieszkane – mieszkanie, w którym nie zamieszkuje na stałe ani nie przebywa czasowo żadna osoba.

Powierzchnia użytkowa mieszkań – suma powierzchni wszystkich pomieszczeń znajdujących się w obrębie mieszkania, a w szczególności: pokoi, kuchni (z oknem i bez okna), spiżarni, przedpokoi, alkow, holi, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu lub gospodarczemu potrzebom mieszkańców bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania.

Izba – to pomieszczenie w mieszkaniu, oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami sięgającymi od podłogi do sufitu, o powierzchni nie mniejszej niż 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku; za izbę uważa się nie tylko pokoje, ale również kuchnie spełniające powyższe kryteria. Nie uznaje się za izby, bez względu na wielkość powierzchni i sposób oświetlenia: przedpokojów, holi, łazienek, ubikacji, spiżarni, werand, ganków, schowków itp.

Tablica 6. Mieszkania zamieszkane i niezamieszkane w 2021 r.
Table 6. Inhabited and uninhabited dwellings in 2021

Wyszczególnienie Specification	Mieszkania Dwellings			Izby w mieszkaniach Rooms in dwellings			Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² Useful floor area of dwellings in m ²		
	ogółem total	zamiesz- kane inhabited	nie- zamiesz- kane uninha- bited	ogółem total	zamiesz- kane inhabited	nie- zamiesz- kane uninha- bited	ogółem total	zamiesz- kane inhabited	nie- zamiesz- kane uninha- bited
W tysiącach In thousands									
Ogółem Total	361,0	328,0	33,0	1511,1	1394,2	116,9	29511,8	27223,8	2288,0
Miasta Urban areas	216,6	198,8	17,8	796,3	741,1	55,3	14759,2	13717,5	1041,7
Wieś Rural areas	144,3	129,2	15,2	714,7	653,1	61,6	14752,6	13506,3	1246,3
W % ogółu In % of total									
Ogółem Total	100,0	90,9	9,1	100,0	92,3	7,7	100,0	92,2	7,8
Miasta Urban areas	100,0	91,8	8,2	100,0	93,1	6,9	100,0	92,9	7,1
Wieś Rural areas	100,0	89,5	10,5	100,0	91,4	8,6	100,0	91,6	8,4

W ogólnej liczbie mieszkań 90,9% stanowiły mieszkania zamieszkane, tj. 328,0 tys., w których znajdowało się 1394,2 tys. izb, a łączna powierzchnia użytkowa wyniosła 27223,8 tys. m² oraz mieszkało w nich 939,7 tys. osób. W porównaniu z wynikami NSP 2011 liczba mieszkań zamieszkanymi wzrosła o 0,9 tys., tj. o 0,3%. Liczba izb zwiększyła się o 4,0%, a ich powierzchnia o 6,9%. Liczba zamieszkanymi mieszkań w miastach w stosunku do 2011 r. wzrosła o 2,1% do 198,8 tys., natomiast na wsi zmalała o 2,3% i wyniosła 129,2 tys. Udział ludności mieszkającej w mieszkaniach w miastach w okresie międzypisowym wzrósł z 52,4% do 53,2%, natomiast na wsi odnotowano spadek o 0,8 p. proc.

Tablica 7. Mieszkania zamieszkane i ludność w mieszkaniach
Table 7. Inhabited dwellings and population in dwellings

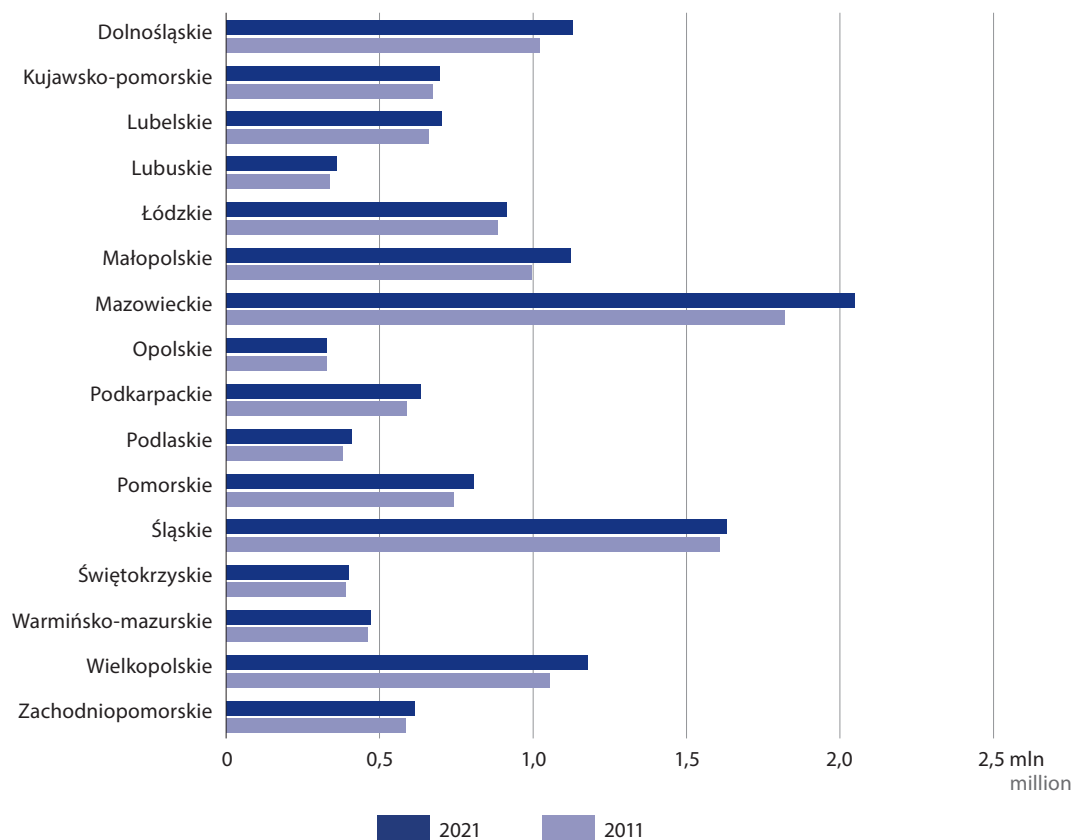
Wyszczególnienie Specification	Mieszkania zamieszkane Inhabited dwellings			
	mieszkania dwellings	izby rooms	powierzchnia użytko- wa mieszkań w m ² useful floor area of dwellings in m ²	ludność w mieszkaniach population in dwellings
W tysiącach In thousands				
Ogółem Total	2011	327,1	1340,7	25468,9
	2021	328,0	1394,2	27223,8
Miasta Urban areas	2011	194,8	709,2	12670,0
	2021	198,8	741,1	13717,5
Wieś Rural areas	2011	132,3	631,5	12798,9
	2021	129,2	653,1	13506,3

Tablica 7. Mieszkania zamieszkane i ludność w mieszkaniach (dok.)
Table 7. Inhabited dwellings and population in dwellings (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Mieszkania zamieszkane Inhabited dwellings			
	mieszkania dwellings	izby rooms	powierzchnia użytko- wa mieszkań w m ² useful floor area of dwellings in m ²	ludność w mieszkaniach population in dwellings
2011=100				
Ogółem Total	100,3	104,0	106,9	93,3
Miasta Urban areas	102,1	104,5	108,3	94,6
Wieś Rural areas	97,7	103,4	105,5	91,8

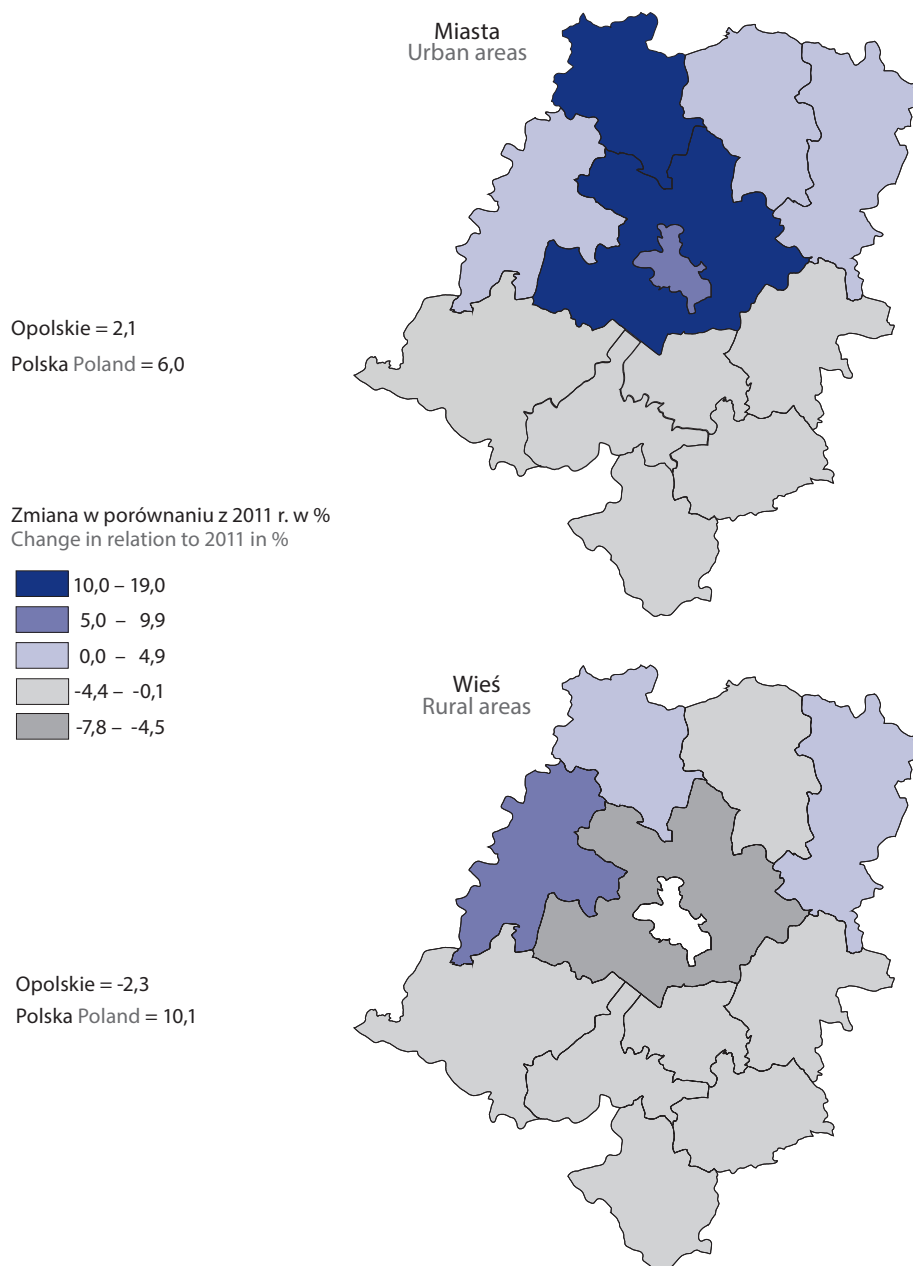
W 2021 r. w województwie opolskim odnotowano 33,0 tys. mieszkań niezamieszkałych, tj. 9,1% ogółu zasobów mieszkaniowych i stanowiły one 1,8% mieszkań niezamieszkałych w kraju. Liczba izb wyniosła 116,9 tys., a powierzchnia użytkowa 2288,0 tys. m². Odsetek mieszkań niezamieszkałych w miastach wyniósł 8,2% ogółu mieszkań, natomiast na wsi 10,5%. W porównaniu z 2011 r. liczba mieszkań niezamieszkałych zwiększyła się o 92,9%, przy czym w miastach o 251,6%, a na wsi o 26,0%.

Wykres 9. Mieszkania zamieszkane według województw
Chart 9. Inhabited dwellings by voivodship

W okresie 2011–2021 największy przyrost mieszkań zamieszkałych odnotowano w województwach: małopolskim (o 12,7%), mazowieckim (o 12,5%), wielkopolskim (o 11,6%) oraz dolnośląskim (o 10,8%). Najmniej mieszkań natomiast przybyło w województwach: opolskim (o 0,3%), śląskim (o 1,3%), warmińsko-mazurskim (o 2,3%) oraz świętokrzyskim (o 2,5%).

Mapa 7. Przyrost (ubyttek) liczby mieszkań zamieszkałych w 2021 r.
Map 7. Increase (decrease) of number of inhabited dwellings in 2021

W 2021 r. w miastach w województwie opolskim największy przyrost mieszkań zamieszkałych w porównaniu z 2011 r. odnotowano w powiecie opolskim (o 19,0%) oraz namysłowskim (o 18,1%). Najniższy przyrost wystąpił w powiecie kluczborskim (o 0,1%). W sześciu powiatach województwa odnotowano spadek liczby mieszkań zamieszkałych w miastach, w tym największy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 4,4%). Na wsi liczba mieszkań zamieszkałych spadła w ośmiu powiatach, najbardziej w opolskim (o 7,8%). W powiatach: oleskim, namysłowskim i brzeskim odnotowano wzrost liczby tych mieszkań od 2,4% do 5,9%.

2.2. Własność mieszkań

2.2. Ownership of the dwellings

W porównaniu ze spisem przeprowadzonym w 2011 r. zwiększyła się liczba mieszkań, których właścicielami były osoby fizyczne, товариства будownицтва społecznego oraz pozostałe podmioty, przy jednoczesnym spadku liczby mieszkań w pozostałych własnościach, tj. spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy oraz Skarbu Państwa.

Formy własności mieszkań:

- **gminy (komunalne)** – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), będące własnością gminy, ale znajdujące się w budynkach stanowiących nieruchomości wspólne, tj. mieszkania, które służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych ogółu mieszkańców gminy, a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: podmioty lecznicze, jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, jednostki systemu oświaty, nauki, instytucje kultury, służące głównie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych pracowników tych jednostek;
- **spółdzielni mieszkaniowych** – dotyczy mieszkań spółdzielczych, do których przysługuje spółdzielcze prawo własnościowe do lokalu mieszkalnego np. gdy z członkiem spółdzielni, któremu przysługiwało wcześniej lokatorskie prawo do lokalu została zawarta umowa o przekształcenie takiego prawa na spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu zgodnie ze statutem spółdzielni mieszkaniowej oraz mieszkań spółdzielczych, do których przysługuje spółdzielcze prawo lokatorskie do lokalu mieszkalnego;
- **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Agencji Mienia Wojskowego, w zarządzie jednostek podległych ministrom, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej, itp.;
- **zakładów pracy** – mieszkania, które są własnością przedsiębiorstw państwowych, w tym Lasów Państwowych oraz państwowych jednostek organizacyjnych np. instytutów badawczych, państwowych uczelni (bez uczelni katolickich), instytucji artystycznych, Spółdzielni Kółek Rolniczych; przedsiębiorstw komunalnych, z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej; przedsiębiorstw prywatnych i innych prywatnych jednostek organizacyjnych;
- **towarzystw budownictwa społecznego (TBS)** – mieszkania społeczno-czynszowe znajdujące się w budynkach będących własnością podmiotu prawnego, który w swojej nazwie ma wyrazy „towarzystwo budownictwa społecznego” lub skrót „TBS”, bez względu na fakt partycypowania w kosztach budowy budynku innego podmiotu (gminy, spółdzielni mieszkaniowej, zakładu pracy) w zamian za uzyskanie mieszkań (na zasadzie najmu) dla wskazanych przez te podmioty osób trzecich;

- **osób fizycznych w budynkach objętych wspólnotami mieszkaniowymi** – pojęcie wspólnota mieszkaniowa odnosi się do budynku (lub kilku budynków) wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnione własności osób fizycznych, potwierdzone wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych);

- **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze nie sprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, np. deweloperów; mieszkania stanowiące własność stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, związków zawodowych, samorządów zawodowych i gospodarczych; Kościoła Katolickiego i innych Kościołów, związków wyznaniowych, uczelni katolickich i instytutów kościelnych, itp.

Tablica 8. Mieszkania zamieszkane według podmiotów będących ich właścicielami w 2021 r.

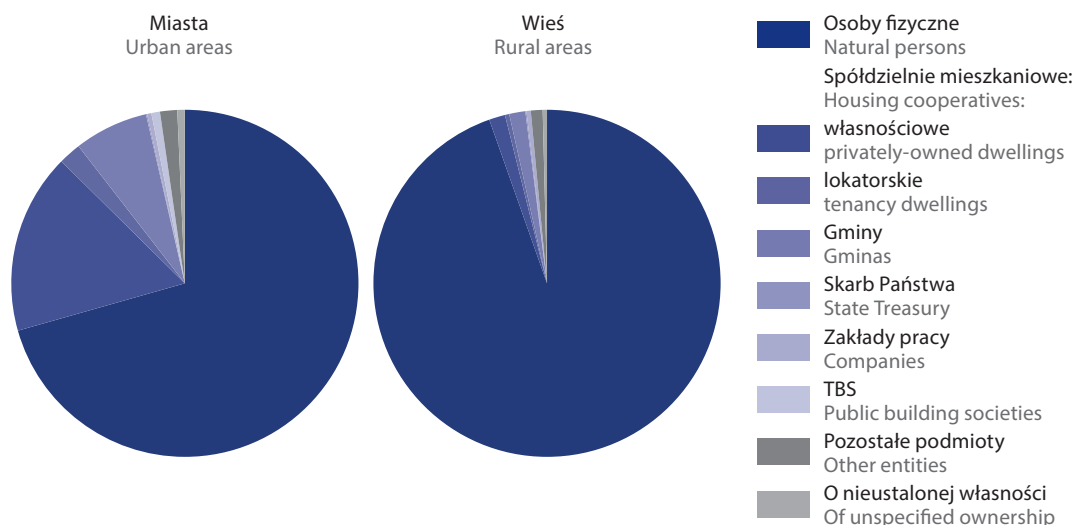
Table 8. Inhabited dwellings by type of ownership in 2021

Wyszczególnienie Specification	Liczba mieszkań w tys. Number of dwellings in thousands	W tym mieszkania stanowiące własność: Of which dwellings owned by:							
		osób fizycznych natural persons	spółdzielni mieszkaniowych housing cooperatives		gmin gminas	zakładów pracy companies	Skarbu Państwa State-Treasury	TBS-ów public building societies	pozostałych podmiotów other entities
			własnościowe privately-owned dwellings	lokatorskie tenancy dwellings					
Ogółem Total	328,0	80,1	10,8	1,4	4,8	0,4	0,1	0,5	1,4
Miasta Urban areas	198,8	70,6	16,8	2,1	6,9	0,3	0,1	0,7	1,6
Wieś Rural areas	129,2	94,6	1,5	0,4	1,5	0,4	0,1	0,0	1,1
2011=100									
Ogółem Total	100,3	112,5	98,7	62,2	62,5	14,4	6,7	163,5	578,7
Miasta Urban areas	102,1	123,5	96,2	62,2	61,4	12,3	6,2	161,4	722,2
Wieś Rural areas	97,7	102,1	177,6	62,3	71,6	18,7	8,3	2100,0	400,6

Wśród podmiotów będących właścicielami mieszkań najliczniejszą grupę stanowiły osoby fizyczne, które dysponowały 262,6 tys. mieszkań. Liczba tych mieszkań w porównaniu z poprzednim spisem wzrosła o 12,5%. Mieszkania osób fizycznych stanowiły 80,1% ogółu mieszkań zamieszkałych wobec 71,4% w 2011 r. (w kraju odpowiednio: 76,3% i 64,1%). Jednocześnie udział powierzchni użytkowej mieszkań pozostających w ich posiadaniu stanowił 87,2% całkowitej powierzchni użytkowej mieszkań zamieszkałych.

W przekroju miasto-wieś zauważa się istotne zróżnicowanie struktury zamieszkanego zasobów mieszkaniowych według form własności. Na wsi 94,6% ogółu mieszkań zamieszkanego należało do osób fizycznych, podczas gdy w miastach udział ten wyniósł 70,6%. W porównaniu ze spisem przeprowadzonym w 2011 r. liczba mieszkań zamieszkanego będących własnością osób fizycznych w miastach wzrosła o 23,5%, natomiast na wsi o 2,1%.

Wykres 10. Mieszkania zamieszkanego według podmiotów będących ich właścicielami w 2021 r.
Chart 10. Inhabited dwellings by type of ownership in 2021

Pod względem udziału w liczbie mieszkań zamieszkanego drugą pozycję zajmowały zasoby spółdzielni mieszkaniowych – 12,2%, w tym mieszkania własnościowe stanowiły 10,8%, a mieszkania lokatorskie 1,4% (w kraju odpowiednio: 15,6%, 13,4% i 2,2%). W stosunku do 2011 r. zasoby te zmniejszyły się w przypadku mieszkań lokatorskich o 37,8% (z 7,4 tys. do 4,6 tys.), a mieszkań własnościowych o 1,3% (z 35,8 tys. do 35,3 tys.). W efekcie udział mieszkań będących własnością spółdzielni mieszkaniowych w ogólnej liczbie mieszkań zamieszkanego w porównaniu z 2011 r. zmniejszył się o 1,0 p. proc. W miastach zasoby spółdzielni mieszkaniowych stanowiły 18,9% ogółu mieszkań zamieszkanego (w 2011 r. – 21,2%), podczas gdy na wsi udział ten wyniósł 1,9% (1,4%).

Zasoby gminne w 2021 r. obejmowały 15,8 tys. mieszkań, co stanowiło 4,8% wszystkich mieszkań zamieszkanego wobec 7,7% w 2011 r. (w kraju odpowiednio: 4,2% i 8,7%). Liczba mieszkań gminnych w stosunku do poprzedniego spisu zmniejszyła się o 37,5%. W miastach, gminy dysponowały 13,8 tys. mieszkań, co stanowiło 6,9% ogółu mieszkań zamieszkanego w miastach. Z kolei na wsi we władaniu gmin pozostawało 2,0 tys. mieszkań, tj. 1,5% ogółu mieszkań zamieszkanego na wsi.

We własności zakładów pracy w momencie spisu pozostawało 1,2 tys. mieszkań. Mieszkania te, podobnie jak w kraju stanowiły 0,4% ogółu mieszkań zamieszkanego. W porównaniu z 2011 r. zasoby mieszkaniowe będące własnością zakładów pracy zmniejszyły się o 85,6%, przy czym ten spadek był większy w miastach – o 87,7% niż na wsi – o 81,3%. Znaczące zmniejszenie się zasobów mieszkaniowych zakładów pracy spowodowane było w szczególności wykupem tych zasobów przez osoby fizyczne zamieszkujące mieszkania.

Według wyników NSP 2021 w posiadaniu Skarbu Państwa znajdowało się 0,3 tys. mieszkań. Stanowiły one 0,1% ogółu mieszkań zamieszkanego (w kraju – 0,2%). W okresie dekady między spisami powszechnymi liczba mieszkań zaliczanych do tej kategorii spadła o 93,3%, w tym w miastach – o 93,8%, a na wsi – o 91,7%.

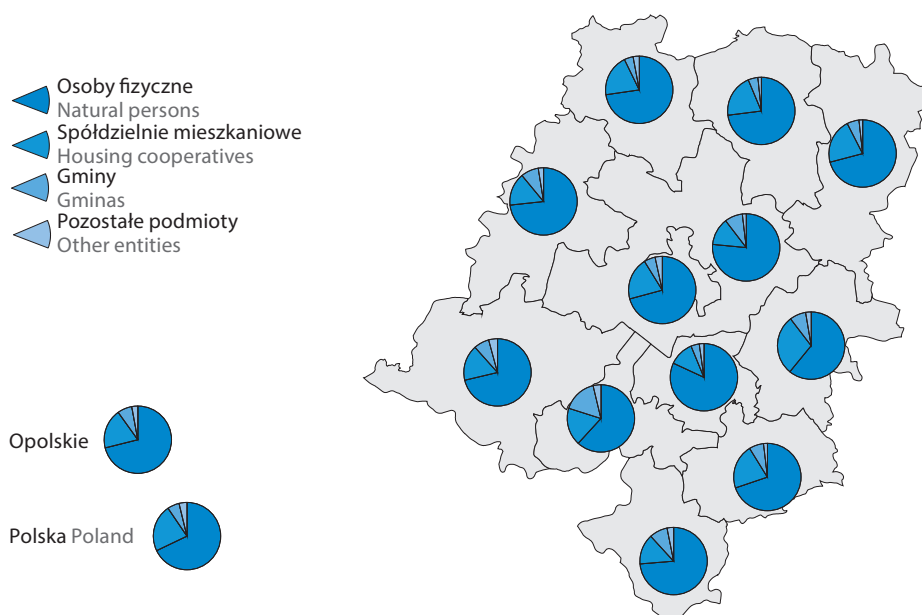
W 2021 r. w gestii towarzystw budownictwa społecznego (TBS) było 1,5 tys. mieszkań, co stanowiło 0,5% ogółu mieszkań zamieszkałych. W kraju udział ten był wyższy i wyniósł 0,9%. Ponad 98% mieszkań pozostających w zasobach towarzystw budownictwa społecznego znajdowało się w miastach. W porównaniu z 2011 r. liczba tych mieszkań zwiększyła się o 63,5%.

Własnością pozostałych podmiotów (głównie jednostek budujących dla zysku – deweloperów, instytucji wyznaniowych i innych organizacji) było 4,7 tys. mieszkań, tj. 1,4% (w kraju – 1,6%). W porównaniu z poprzednim spisem liczba mieszkań pozostających we władaniu innych podmiotów wzrosła prawie 6-krotnie.

Według danych NSP 2021, najwięcej tj. 72,2% mieszkań było zamieszkałych na podstawie własności do całego lub części mieszkania oraz spółdzielczego prawa do mieszkania (własnościowe lub lokatorskie) – 11,2% (w kraju odpowiednio: 68,8% i 14,2%). Taka struktura charakteryzowała również miasta, w których ten udział wyniósł odpowiednio: 62,2% i 17,6%. Na terenach wiejskich 87,3% mieszkań zajmowanych było na podstawie własności do całego lub części mieszkania, a tylko 1,6% na podstawie spółdzielczego prawa do mieszkania (własnościowe lub lokatorskie).

Mapa 8. Mieszkania zamieszkane^a w miastach według rodzaju podmiotów będących ich właścicielami w 2021 r.

Map 8. Inhabited dwellings^a in urban areas by type of ownership in 2021

a W podziale nie uwzględniono mieszkań o nieustalonej informacji o właścicielu.
a The division does not include dwellings with unknown information about the owner.

Spośród form własności w miastach największą grupę we wszystkich powiatach stanowiły zasoby mieszkaniowe osób fizycznych. Najwyższy ich odsetek wystąpił w powiatach: krapkowskim – 81,9% i opolskim – 76,5%, a najniższy w strzeleckim – 60,9% oraz prudnickim – 61,8%. W skali województwa drugą grupę w miastach stanowiły mieszkania będące własnością spółdzielni mieszkaniowych. Powiaty strzelecki i oleski wyróżniały się najwyższym odsetkiem mieszkań będących własnością spółdzielni mieszkaniowych (odpowiednio: 28,7% i 21,6%). Trzecią grupą pod względem liczby mieszkań w miastach były zasoby pozostające w gestii gmin, największy ich udział zanotowano w miastach powiatu prudnickiego – 16,4% oraz głubczyckiego – 8,7%.

2.3. Wiek mieszkań

2.3. Age of the dwellings

Dla oceny zmian jakościowych zasobów mieszkaniowych istotne znaczenie ma wiek tych zasobów.

Tablica 9. Liczba i powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkałych według okresu wybudowania budynku w 2021 r.

Table 9. The number and useful floor area of inhabited dwellings by age of building construction in 2021

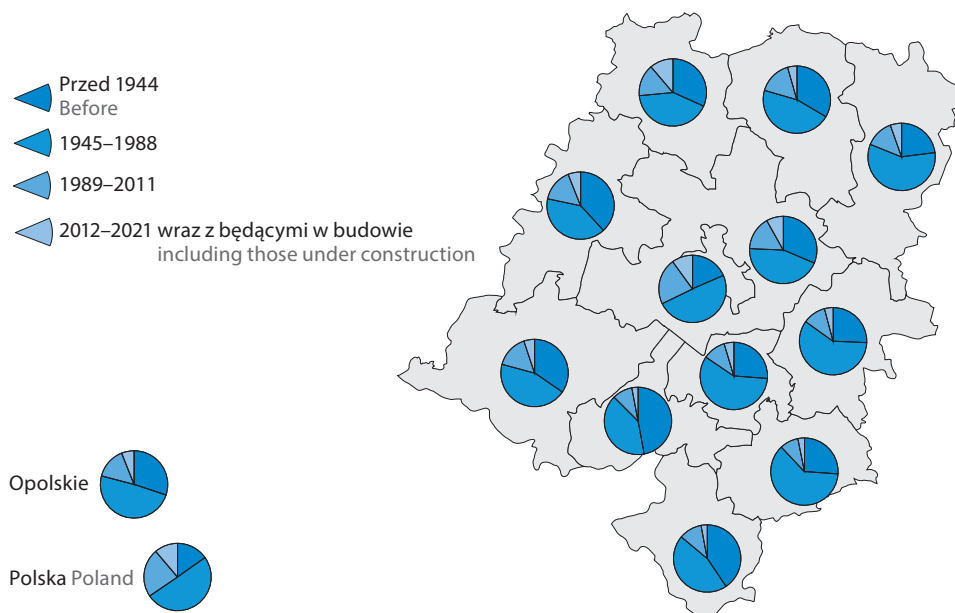
Wyszczególnienie Specification	Ogółem w tys. Total in thou- sands	Rok oddania budynku do użytku: Year of completion of the building:									
		przed 1918 before	1918– 1944	1945– 1970	1971– 1978	1979– 1988	1989– 2002	2003– 2011	2012– 2016	2017– 2021	w bu- dowie under con- struc- tion
		w % ogółu in % of total									
Mieszkania Dwellings											
Ogółem Total	328,0	10,2	19,4	21,6	12,7	13,9	8,9	5,7	2,7	3,1	0,2
Miasta Urban areas	198,8	9,3	12,8	21,8	15,4	17,1	10,4	6,0	2,3	3,1	0,1
Wieś Rural areas	129,2	11,6	29,6	21,3	8,5	9,1	6,7	5,3	3,2	3,2	0,3
Powierzchnia użytkowa w m ² Useful floor area in m ²											
Ogółem Total	27223,8	9,6	20,7	19,0	10,4	13,0	10,4	7,5	3,9	3,9	0,3
Miasta Urban areas	13717,5	8,8	14,3	18,0	12,7	16,4	12,7	8,0	3,4	3,8	0,2
Wieś Rural areas	13506,3	10,3	27,2	20,0	8,1	9,5	8,0	7,1	4,3	4,1	0,4

Według wyników NSP 2021 na terenie województwa opolskiego liczba mieszkań w budynkach wzniesionych przed 1918 r., czyli mających ponad 100 lat, wyniosła 33,5 tys., w tym w miastach 18,5 tys., tj. 9,3% (w kraju – 6,7%) ogółu mieszkań zamieszkałych, a na wsi 14,9 tys., tj. 11,6% (w kraju – 5,0%). Mieszkania zamieszkane znajdujące się w budynkach wybudowanych po 1944 r. stanowiły 68,7% liczby mieszkań zamieszkałych (w kraju – 83,1%). W miastach mieszkania zlokalizowane w takich budynkach stanowiły 76,1% ogółu mieszkań zamieszkałych, a na wsi 57,2%. W porównaniu z 2011 r. udział mieszkań zamieszkałych znajdujących się w budynkach wybudowanych po II wojnie światowej zwiększył się o 7,5 p. proc., w tym w miastach o 4,8 p. proc., a na wsi o 11,0 p. proc. Jednocześnie powierzchnia użytkowa mieszkań powstałych po 1944 r. stanowiła 68,1% całkowitej powierzchni użytkowej zamieszkałych zasobów mieszkaniowych. Spośród mieszkań znajdujących się w budynkach wybudowanych po 1944 r., najwięcej tj. 70,8 tys. (21,6%) pochodziło z lat 1945–1970. Znaczącą grupę liczącą 45,7 tys. mieszkań stanowiły mieszkania wybudowane w latach 1979–1988. W ogólnej liczbie mieszkań ich udział wyniósł 13,9%. W budynkach najnowszych, czyli wybudowanych po 2011 r. znajdowało się 19,0 tys. mieszkań zamieszkałych (5,8% ogółu mieszkań zamieszkałych), z tego 10,7 tys. (5,4%) w miastach i 8,2 tys. (6,4%) na wsi. W kraju udziały mieszkań w budynkach najnowszych były blisko 2-krotnie wyższe i wyniosły odpowiednio: 10,7%, 9,8% i 12,5%.

W 2021 r. uwzględniając formy własności mieszkań według okresu wybudowania budynku w mieszkaniach należących do osób fizycznych największy udział (21,9%) odnotowano wśród mieszkań wybudowanych w latach 1918–1944. Znaczący udział, tj. 21,4% miały również mieszkania wybudowane w latach 1945–1970. Mieszkania wybudowane przed 1918 r. w zasobach osób fizycznych stanowiły 9,8%. W zasobach spółdzielni mieszkaniowych ponad połowę (53,6%) stanowiły mieszkania wybudowane w latach 1971–1988. Blisko 46% gminnych mieszkań powstało w latach 1918–1970, a 32,3% przed 1918 r. Z kolei w zasobach Skarbu Państwa najwięcej mieszkań pochodziło z lat 1918–1944 oraz wybudowanych przed 1918 r. W sumie udział mieszkań z tych przedziałów czasowych wyniósł 42,6% ogólnej liczby mieszkań należących do Skarbu Państwa. W latach powojennych (1945–1970) wybudowano 20,8% mieszkań zakładowych. Z lat sprzed 1945 r. pochodziło 42,5% mieszkań zakładowych.

Mapa 9. Mieszkania zamieszkane^a według okresu budowy budynku w 2021 r.

Map 9. Inhabited dwellings^a by period of building construction in 2021

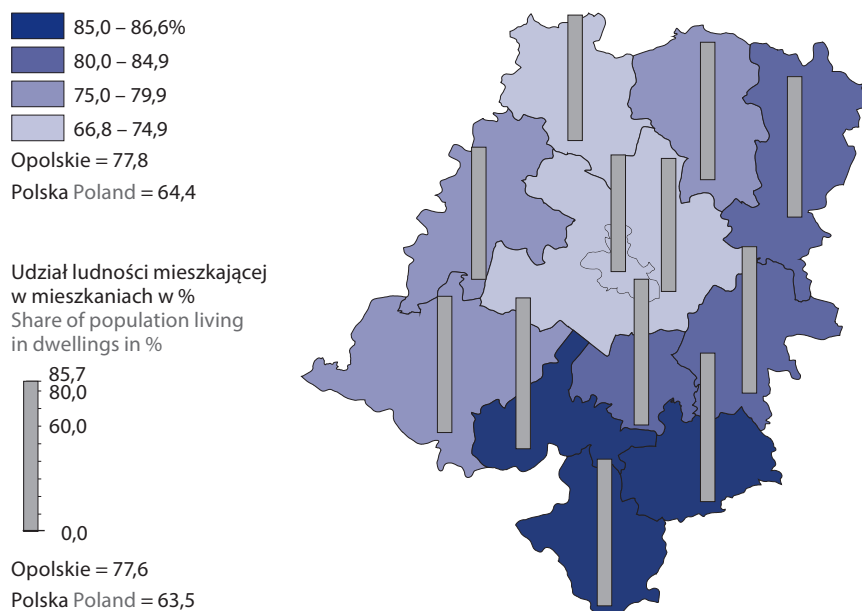
a W podziale nie uwzględniono mieszkań o nieustalonej informacji o okresie budowy budynku.

a The division does not include dwellings with unknown information about the building construction.

Struktura mieszkań pod względem wieku (roku wybudowania; bez mieszkań o nieustalonej informacji o okresie budowy budynku) była zróżnicowana przestrzennie. W powiatach: prudnickim, głubczyckim oraz brzeskim wyższy był odsetek mieszkań znajdujących się w starych budynkach, wybudowanych przed 1945 r. niż w pozostałych powiatach. Udział mieszkań pochodzących sprzed 1945 r. w tych powiatach wyniósł odpowiednio: 47,1%, 40,6% oraz 38,2% podczas gdy przeciętnie w województwie te mieszkania stanowiły 30,1%. Najniższy udział odnotowano w m. Opolu (18,5%). W budynkach wybudowanych w latach 2012–2021 (łącznie z budynkami będącymi w budowie) najwyższym udziałem tych mieszkań natomiast charakteryzował się powiat namysłowski (11,2%) oraz m. Opole (10,0%), a najniższym – powiat głubczycki i prudnicki (po 2,9%), podczas gdy dla województwa udział ten wyniósł 6,0%.

Mapa 10. Udział mieszkań zamieszkałych wybudowanych przed 1989 r. w % ogółu mieszkań zamieszkałych w 2021 r.

Map 10. Share of inhabited dwellings built before 1989 as a percentage of inhabited dwellings in 2021

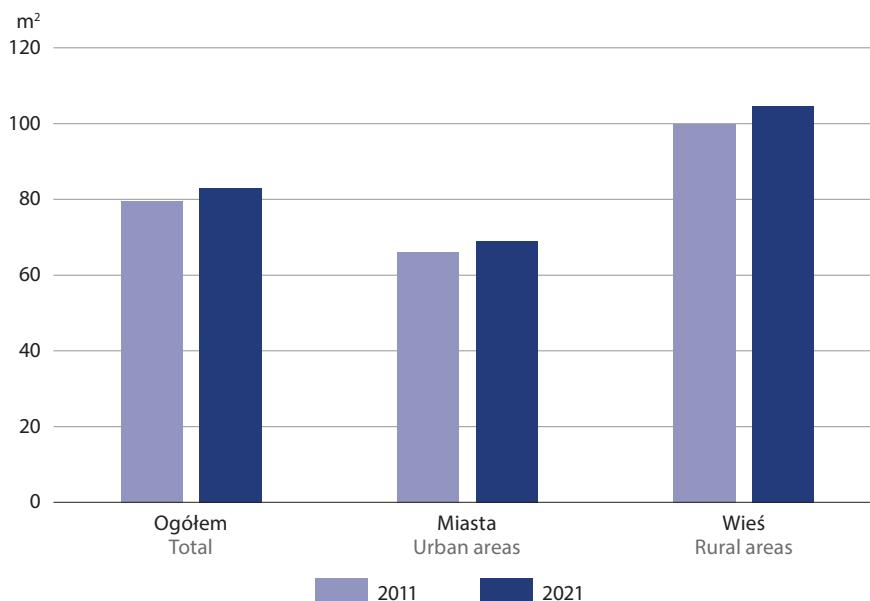
W ujęciu powiatów udział mieszkań starszych tj. wybudowanych przed 1989 r. w ogólnej liczbie mieszkań zamieszkałych mieścił się w przedziale od 66,8% do 86,6%, przy średnim udziale w województwie 77,8%. Najwyższy udział tych mieszkań odnotowano w powiatach: prudnickim (86,6%), kędzierzyńsko-kozielskim (86,4%) oraz głubczyckim (85,0%), najniższy w m. Opolu (66,8%) oraz powiatach: namysłowskim (71,5%) i opolskim (74,9%). Udział ludności mieszkającej w tych mieszkaniach w większości powiatów (58,3%) kształtował się powyżej średniego wskaźnika dla województwa, tj. 77,6%, osiągając najwyższe wartości w powiatach: prudnickim, kędzierzyńsko-kozielskim i głubczyckim odpowiednio: 85,7%, 84,4% i 83,3%. Najniższy udział ludności mieszkających w mieszkaniach wybudowanych przed 1989 r. odnotowano natomiast w m. Opolu (66,3%), powiecie namysłowskim (71,3%) i brzeskim (75,1%).

2.4. Wielkość mieszkań

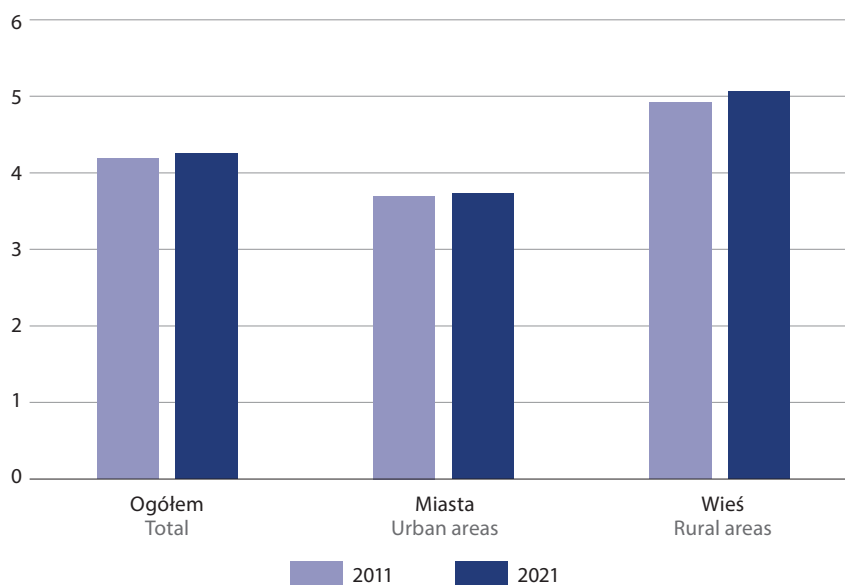
2.4. Size of the dwellings

W 2021 r. przeciętne mieszkanie składało się z 4,25 izb (w kraju – 3,93 izb), a jego powierzchnia użytkowa wyniosła 83,0 m² (w kraju – 76,5 m²). W porównaniu z 2011 r. wielkość przeciętnego mieszkania zamieszkanego wzrosła zarówno pod względem liczby izb (o 0,06 izby), jak i przeciętnej powierzchni użytkowej (o 3,4 m²). W okresie 2011–2021 przeciętna liczba izb i przeciętna powierzchnia użytkowa w mieszkaniu bardziej zwiększyły się na wsi niż w miastach, co miało wpływ na dalsze pogłębienie się różnicy w wielkości mieszkań pomiędzy miastem a wsią. W 2021 r. mieszkanie w miastach było średnio o 35,6 m² mniejsze niż mieszkanie na wsi (w kraju – o 33,3 m²).

Wykres 11. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkałych
 Chart 11. Average useful floor area of inhabited dwellings

Wykres 12. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach zamieszkałych
 Chart 12. Average number of rooms in inhabited dwellings

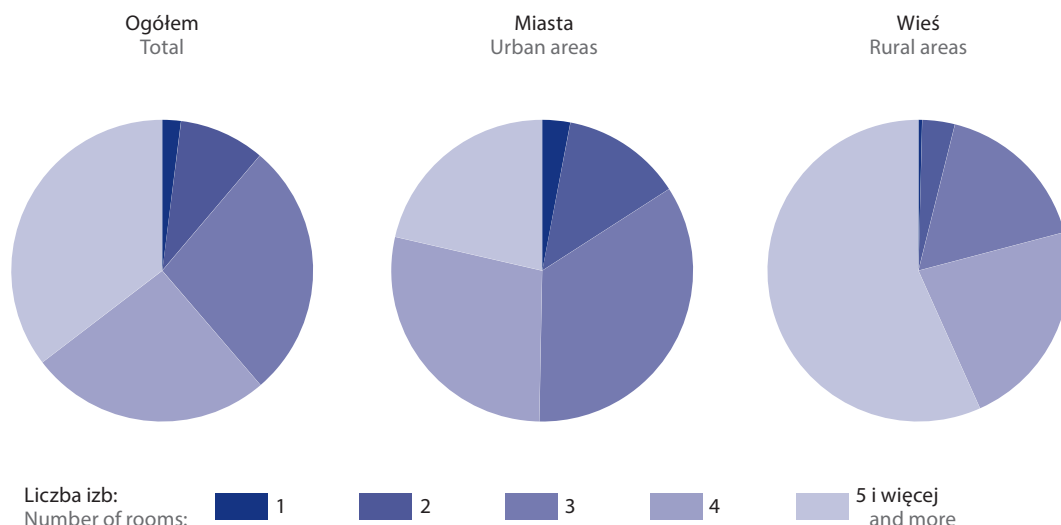
Według wyników NSP 2021 większe mieszkania budowano na wsi. Przeciętne mieszkanie posiadało 5 izb, a jego przeciętna powierzchnia użytkowa wyniosła 104,6 m². W miastach natomiast przeciętne mieszkanie dysponowało 3 izbami i zajmowało 69,0 m² powierzchni użytkowej.

W 2021 r. największą przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania zamieszkanego wynoszącą 90,4 m² odnotowano w mieszkaniach należących do osób fizycznych. Kolejne miejsca pod względem wielkości przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania należały do pozostałych podmiotów (69,5 m²), zakładów pracy (67,2 m²) oraz Skarbu Państwa (65,8 m²). Wskaźniki te znacząco odbiegały od przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań innych właścicieli, która zawierała się w przedziale od 48,9 m² do 51,8 m². W miastach przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań wahała się od 48,8 m² do 76,3 m², a na wsi od 53,1 m² do 106,6 m².

Wielkość mieszkań zamieszkaných wyrażona powierzchnią użytkową zależna jest również od roku budowy budynku, w którym znajduje się mieszkanie. W 2021 r. najmniejsza powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkaných (68,1 m²) była charakterystyczna dla budynków wybudowanych w latach 1971–1978. Największą przeciętną powierzchnię użytkową mieszkań (144,8 m²) odnotowano w budynkach będących w budowie i 119,4 m² w budynkach wybudowanych w latach 2012–2016. W budynkach wybudowanych przed 1918 r. wyniosła ona 77,9 m², natomiast 112,1 m² w budynkach wybudowanych po 2011 r. Świadczy to o poprawie standardów mieszkań zamieszkaných. Mieszkania zlokalizowane na wsi we wszystkich grupach wieku budynków były większe od mieszkań w miastach. Największa różnica (49,1 m²) wystąpiła w mieszkaniach znajdujących się w budynkach wybudowanych w latach 2017–2021.

W strukturze mieszkań zamieszkaných według ich powierzchni użytkowej w 2021 r. wystąpiły znaczne różnice pomiędzy wielkością mieszkań w miastach i na wsi. Mieszkania o powierzchni użytkowej poniżej 40 m² w miastach stanowiły 15,4% ogółu mieszkań zamieszkaných, podczas gdy na wsi 3,1% (w kraju odpowiednio: 19,1% i 5,3%). W stosunku do 2011 r. udział tych mieszkań zmniejszył się w miastach o 1,7 p. proc., a na wsi o 0,5 p. proc. Odsetek mieszkań o powierzchni użytkowej 80 m² i więcej wyniósł w miastach 23,9% (w kraju – 20,8%), a na wsi 65,5% (61,2%). W 2011 r. w województwie wielkości te kształtowały się odpowiednio: 20,6% i 59,6%.

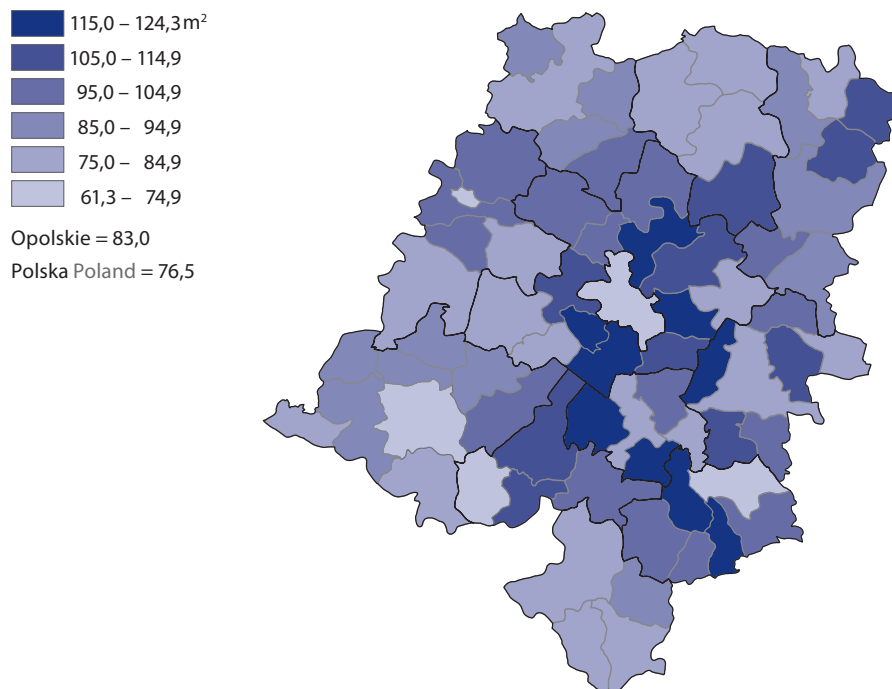
Wykres 13. Mieszkania zamieszkané według liczby izb w 2021 r.
Chart 13. Inhabited dwellings by number of rooms in 2021

W 2021 r. w strukturze mieszkań zamieszkaných według liczby izb przeważały mieszkania z 5 i więcej izbami, które stanowiły 35,4% (w kraju – 27,8%) ogółu mieszkań zamieszkaných. Najmniej było mieszkań 1- i 2-izbowych, które stanowiły odpowiednio: 2,0% i 9,2% (w kraju analogicznie: 2,4% i 13,4%).

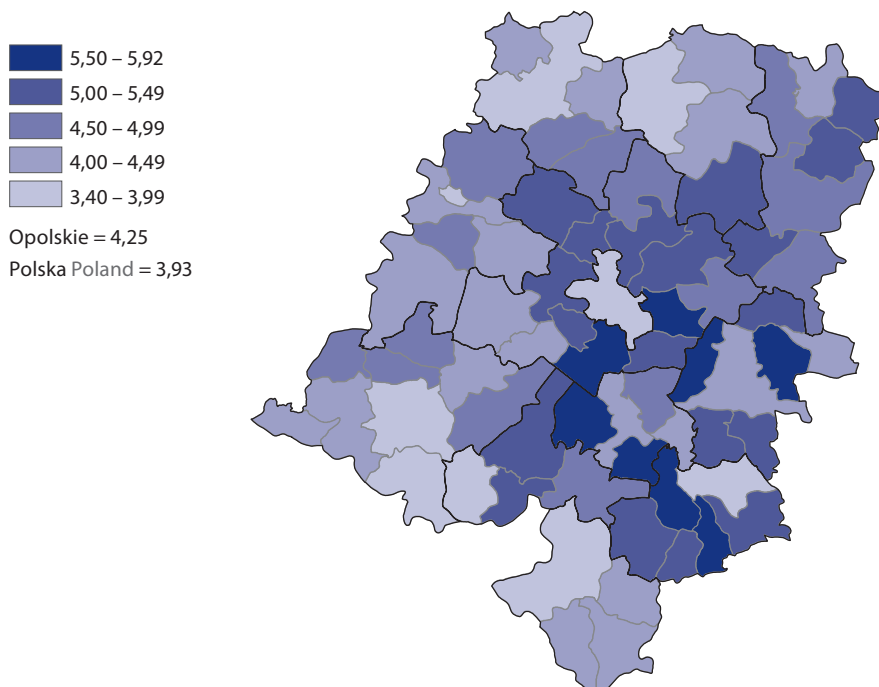
W porównaniu z 2011 r. wzrósł o 3,3 p. proc. udział mieszkań z liczbą 5 i więcej izb oraz o 0,3 p. proc. mieszkań z 2 izbami. Zmniejszył się natomiast udział mieszkań 4-izbowych (o 0,7 p. proc.) oraz 1-izbowych i 3-izbowych (po 0,4 p. proc.). Na wsi przeważały mieszkania z liczbą 5 i więcej izb, które stanowiły 56,8% całkowitej liczby mieszkań zamieszkałych na wsi, a w stosunku do spisu z 2011 r., odnotowano ich wzrost o 5,4 p. proc. W miastach najczęściej występowały mieszkania z 3 izbami – 34,4% mieszkań zamieszkałych, tak samo jak w 2011 r.

Mapa 11. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkałych w 2021 r.
Map 11. Average useful floor area of inhabited dwellings in 2021

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkałych była zróżnicowana terytorialnie. Największe mieszkania pod tym względem zlokalizowane były w gminach: Walce (124,3 m²), Chrząstowice (122,8 m²), Cisek (121,5 m²) oraz Strzeleczy (121,3 m²), najmniejsze natomiast w miastach: Brzeg (61,3 m²), Kędzierzyn-Koźle (65,8 m²) i Opole (68,7 m²).

Mapa 12. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach zamieszkałych w 2021 r.
 Map 12. Average number of rooms in inhabited dwelling in 2021

Przeciętna liczba izb w mieszkaniach zamieszkałych różniła się w poszczególnych gminach. Największe mieszkania pod względem przeciętnej liczby izb wystąpiły w gminach: Walce (5,92), Cisek (5,82), Izbicko (5,78) i Strzeleczy (5,72), a najmniejsze w miastach: Brzeg (3,40), Opole i Kędzierzyn-Koźle (po 3,66) oraz gminie Prudnik (3,79).

2.5. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne

2.5. Sanitary and technical installations in the dwellings

W okresie międzypisowym zwiększyła się liczba mieszkań wyposażonych w łazienkę, wodę bieżącą, gaz z sieci i centralne ogrzewanie, natomiast zmniejszyła się wyposażonych w wodociąg i ustęp spłukiwany.

Wyposażenie mieszkań w instalacje sanitarno-techniczne – obejmuje mieszkania, w których występuje co najmniej jedno z niżej wymienionych urządzeń sanitarno-technicznych: wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie lub gaz z sieci. Za mieszkanie wyposażone w:

- **wodociąg** – uznaje się mieszkanie, w obrębie którego znajduje się kran z wodą bieżącą. Przez wodociąg należy rozumieć instalacje wodociągowe (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające wodę z sieci (za pomocą czynnych połączeń) od przewodu ulicznego lub z urządzeń lokalnych (własne ujęcia wody);

- **ustęp splukiwany** – uznaje się mieszkanie, w obrębie którego znajduje się urządzenie sanitarne podłączone do instalacji wodociągowej i odprowadzającej ścieki do sieci kanalizacyjnej lub do urządzeń lokalnych (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków);
- **łazienkę** (urządzenie kąpielowe, prysznic – z odpływem wody) – należy rozumieć pomieszczenie, w którym zainstalowana jest wanna lub prysznic, bądź oba te urządzenia oraz urządzenia odprowadzające ścieki do sieci kanalizacyjnej lub do urządzeń lokalnych (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków);
- **gaz z sieci** – uznaje się mieszkanie, w którym znajdują się instalacje (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające gaz z czynnych przyłączy;
- **centralne ogrzewanie** – uznaje się mieszkanie, w którym znajduje się instalacja doprowadzająca ciepło z centralnego źródła wytwarzania, tj. elektrociepłowni, ciepłowni, kotłowni osiedlowych, pieca do centralnego ogrzewania zainstalowanego we własnej kotłowni lub w innym pomieszczeniu. Do centralnego ogrzewania zalicza się również elektryczne ogrzewanie podłogowe.

Przyjęto następujące sposoby ogrzewania:

- **z sieci** – gdy ciepło doprowadzane jest z elektrociepłowni, ciepłowni lub lokalnej kotłowni (np. spółdzielczej) obsługującej więcej niż 1 budynek;
- **ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy** – oznacza, że ciepło doprowadzone jest do mieszkania (mieszkań) z kotłowni obsługującej tylko jeden budynek. Do tej grupy zaliczono mieszkania znajdujące się w budynku niemieszkalnym lub zbiorowego zakwaterowania, w którym ciepło do mieszkań, jak i do innych pomieszczeń w tym budynku, doprowadzane jest z lokalnej kotłowni obsługującej budynek (np. szpital, szkoła);
- **centralne ogrzewanie indywidualne** – gdy źródło wytwarzania ciepła znajduje się w budynku jednorodinnym (kocioł do c.o. zainstalowany jest we własnej kotłowni lub w innym pomieszczeniu, np. w piwnicy, bądź też zainstalowane jest elektryczne ogrzewanie podłogowe lub gdy źródło wytwarzania ciepła znajduje się poza budynkiem np. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła), a także w przypadku, gdy źródło ciepła znajduje się w obrębie mieszkania zlokalizowanego w budynku wielomieszkaniowym (tzw. instalacja etażowa), np. piec do c.o. zainstalowany jest w kuchni lub w łazience.

Rodzaj stosowanego paliwa (energii) do ogrzewania mieszkania ustalano tylko w tych mieszkaniach, które ogrzewane były za pomocą instalacji centralnego ogrzewania indywidualnego, pieca lub innego sposobu. Nie ustalano rodzaju paliwa, jeżeli mieszkanie było ogrzewane za pomocą instalacji centralnego ogrzewania zbiorowego (tj. z sieci lub z kotłowni lokalnej w budynku wielomieszkaniowym).

Rozróżniono następujące rodzaje paliw (energii): paliwa stałe (koks, węgiel, brykiety, drewno), paliwa gazowe, olej opałowy, olej napędowy, energia elektryczna.

Dynamika przyrostu liczby mieszkań zamieszkałych wyposażonych w poszczególne instalacje (z wyjątkiem mieszkań wyposażonych w wodociąg i ustęp splukiwany) była wyższa od przyrostu ogólnej liczby mieszkań zamieszkałych. Liczba mieszkań zamieszkałych zwiększyła się o 0,3% w stosunku do 2011 r., natomiast liczba mieszkań zamieszkałych wyposażonych m.in. w gaz z sieci wzrosła o 4,9%, a centralne ogrzewanie o 5,3%. Poprawa stopnia wyposażenia mieszkań zamieszkałych wynikała więc nie tylko z przyrostu liczby nowych zasobów mieszkaniowych, ale także z przeprowadzonych remontów podwyższających standard już istniejących.

Tablica 10. Wyposażenie mieszkań zamieszkałych w instalacje techniczno-sanitarne
Table 10. Equipment of inhabited dwellings with technical and sanitary installations

Wyszczególnienie Specification		Miesz- kania ogółem Total dwell- ings	W tym mieszkania wyposażone w: Of which fitted with:							
			wodociąg water supply system		ustęp spłukiwany flushable toilet		łazienkę bath- room	wodę bieżącą ^a running water ^a	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewa- nie central heating
			ogółem total	w tym z sieci of which from network	ogółem total	w tym z sieci of which from network				
W tysiącach In thousands										
Ogółem Total	2011	327,1	321,7	307,3	317,3	200,0	306,9	298,5	156,9	269,1
	2021	328,0	319,5	310,6	316,8	249,1	312,6	319,5	164,7	283,3
Miasta Urban areas	2011	194,8	193,6	187,9	190,4	174,0	187,3	183,2	152,3	166,0
	2021	198,8	194,4	190,4	192,5	183,7	191,2	194,4	156,5	176,3
Wieś Rural areas	2011	132,3	128,1	119,4	126,9	25,9	119,6	115,3	4,7	103,2
	2021	129,2	125,1	120,2	124,3	65,4	121,4	125,1	8,2	107,0
W % ogółu In % of total										
Ogółem Total	2011	100,0	98,4	94,0	97,0	61,1	93,8	91,3	48,0	82,3
	2021	100,0	97,4	94,7	96,6	75,9	95,3	97,4	50,2	86,4
Miasta Urban areas	2011	100,0	99,4	96,4	97,8	89,3	96,1	94,0	78,2	85,2
	2021	100,0	97,8	95,8	96,8	92,4	96,2	97,8	78,7	88,7
Wieś Rural areas	2011	100,0	96,8	90,3	95,9	19,6	90,4	87,2	3,5	78,0
	2021	100,0	96,9	93,0	96,2	50,6	94,0	96,9	6,3	82,8
2011=100										
Ogółem Total		100,3	99,3	101,1	99,8	124,5	101,9	107,0	104,9	105,3
Miasta Urban areas		102,1	100,4	101,3	101,1	105,5	102,1	106,1	102,8	106,3
Wieś Rural areas		97,7	97,7	100,6	98,0	252,1	101,5	108,6	175,0	103,7

a W 2011 r. ciepła woda bieżąca.

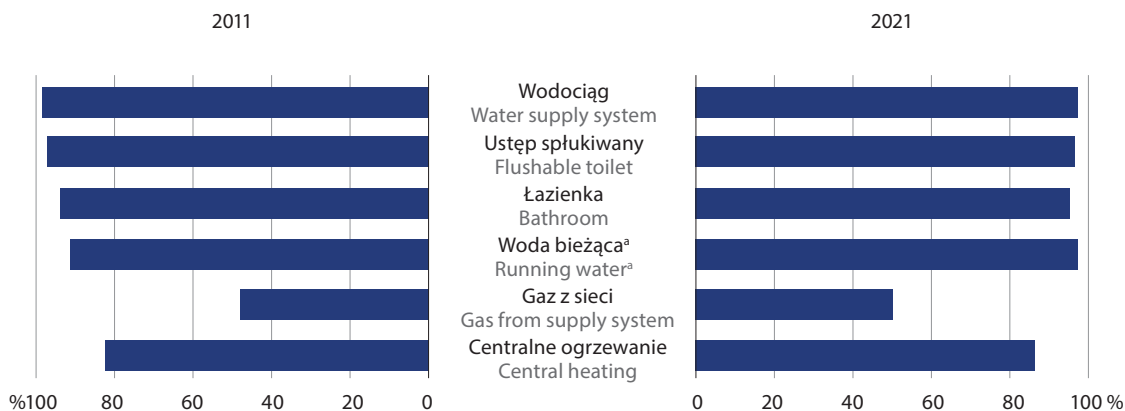
a In 2011 hot running water.

Według wyników NSP 2021, stopień wyposażenia mieszkań zamieszkałych w podstawowe instalacje był wyższy w województwie opolskim niż przeciętnie w kraju (z wyjątkiem gazu z sieci i centralnego ogrzewania).

W 2021 r. najczęściej występującymi instalacjami techniczno-sanitarnymi były wodociąg i ustęp spłukiwany. W instalację wodociągową wyposażonych było 97,4%, w tym w wodociąg z sieci 94,7% mieszkań zamieszkałych w województwie (w kraju odpowiednio: 96,7% i 90,6%). W miastach w wodociąg wyposażonych było 97,8% mieszkań zamieszkałych, a na wsi 96,9%. Ustęp spłukiwany posiadało 96,6% mieszkań zamieszkałych (w kraju – 94,6%). W miastach stanowiły one 96,8%, natomiast na wsi 96,2% mieszkań zamieszkałych. W porównaniu z wynikami poprzedniego spisu liczba mieszkań wyposażonych w wodociąg w województwie zmniejszyła się o 0,7% (w miastach wzrosła o 0,4%, a na wsi spadła o 2,3%). W okresie międzyspisowym natomiast liczba mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany spadła o 0,2% (w miastach zwiększyła się o 1,1%, a na wsi zmniejszyła się o 2,0%).

Wykres 14. Udział mieszkań zamieszkałych wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w % ogółu mieszkań zamieszkałych

Chart 14. Share of inhabited dwellings equipped with sanitary and technical installations as a percentage of inhabited dwellings

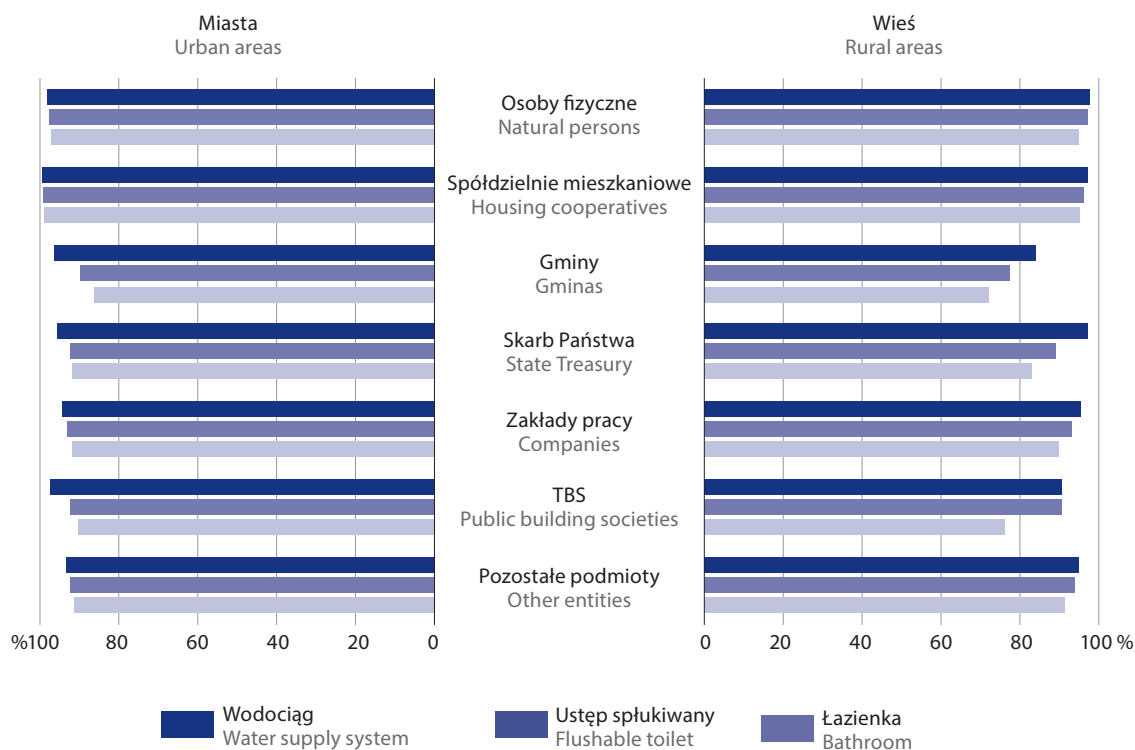

a W 2011 r. ciepła woda bieżąca.
a In 2011 hot running water.

W ogólnej liczbie mieszkań zamieszkałych mieszkania wyposażone w łazienkę stanowiły 95,3% (w kraju – 93,3%). W miastach 96,2% mieszkań było wyposażonych w łazienkę, na wsi natomiast 94,0% ogólnej liczby mieszkań zamieszkałych. W stosunku do 2011 r. odnotowano wzrost o 1,9% liczby mieszkań wyposażonych w łazienkę. Przyrost mieszkań wyposażonych w łazienkę był wyższy w miastach i wyniósł 2,1% w porównaniu z danymi z poprzedniego spisu (na wsi – 1,5%). W 2021 r. mieszkania wyposażone w instalację centralnego ogrzewania stanowiły 86,4% (w kraju – 87,1%). W miastach mieszkań z tą instalacją było 88,7%, natomiast na wsi 82,8%. W porównaniu z 2011 r. liczba mieszkań wyposażonych w instalację centralnego ogrzewania wzrosła o 5,3%. W miastach nastąpił wzrost o 6,3%, a na wsi o 3,7%. W instalację doprowadzającą gaz z sieci wyposażonych było 50,2% mieszkań. Dostęp do gazu z sieci miały głównie mieszkania znajdujące się w miastach, tj. 78,7%, a na wsi udział ten wyniósł tylko 6,3%. Jednak, w porównaniu z wynikami NSP 2011, to na wsi nastąpił znaczący wzrost liczby mieszkań z dostępem do tego typu instalacji wynoszący 75,0%, a w miastach osiągnął poziom 2,8%.

Wykres 15. Mieszkania według rodzaju instalacji i form własności w % ogółu mieszkań zamieszkałych w 2021 r.

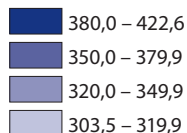
Chart 15. Dwellings by type of installation and form of ownership in % of the total number of inhabited dwellings in 2021

Uwzględniając formy własności mieszkań najmniej mieszkań wyposażonych w wodociąg wystąpił w pozostałych podmiotach (93,8%), natomiast w ustęp spłukiwany i łazienkę w zasobach gmin odpowiednio: 88,2% i 84,4%. Najwyższy udział wyposażenia mieszkań w te instalacje odnotowano w mieszkaniach pozostających w zasobach spółdzielni mieszkaniowych odpowiednio: 99,3%, 99,0% i 98,8%. W miastach najmniej mieszkań wyposażonych w wodociąg odnotowano w zasobach pozostałych podmiotów (93,4%), a w ustęp spłukiwany i łazienkę wystąpił w zasobach gmin odpowiednio: 89,8% i 86,2%. Na wsi najmniej udział takich mieszkań odnotowano w zasobach gmin odpowiednio: 84,0%, 77,3% i 72,0%. Najwyższy udział wyposażenia mieszkań w miastach w trzy podstawowe instalacje odnotowano w mieszkaniach pozostających w zasobach spółdzielni mieszkaniowych odpowiednio: 99,4%, 99,2% i 99,0%. Na wsi natomiast najwyższy udział mieszkań wyposażonych w wodociąg i ustęp spłukiwany odnotowano w zasobach osób fizycznych, tj. 97,5% i 97,0%, a w łazienkę w zasobach spółdzielni mieszkaniowych (95,2%).

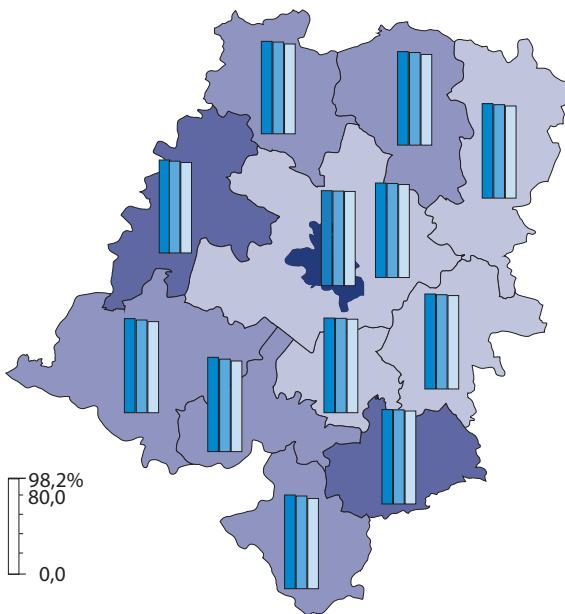
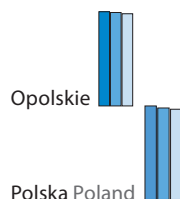
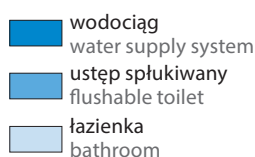
Mapa 13. Mieszkania wyposażone w podstawowe instalacje w 2021 r.
 Map 13. Dwellings equipped with basic installations in 2021

Mieszkania na 1000 ludności:
 Dwellings per 1000 population:

Opolskie = 343,8
 Polska Poland = 353,3

Podstawowe instalacje:
 Basic installations:

W 2021 r. najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w m. Opolu (422,6), powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (368,3) oraz brzeskim (350,5), najmniej natomiast w powiatach: strzeleckim (303,5), opolskim (305,7) oraz oleskim (306,5).

Wśród powiatów województwa opolskiego najlepiej wyposażone w wodociąg były mieszkania w m. Opolu i powiecie strzeleckim (po 98,2%), natomiast najgorzej w powiecie namysłowskim (95,6%) i brzeskim (96,1%). Powiatami z najwyższym odsetkiem mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany było m. Opole (97,8%) oraz powiat krapkowicki (97,6%). Najniższym stopniem wyposażenia mieszkań zamieszkałych w ustęp spłukiwany charakteryzowały się powiaty: namysłowski i brzeski (po 94,9%). Najwięcej mieszkań wyposażonych w łazienkę odnotowano w m. Opolu (97,4%) i powiecie krapkowickim (96,7%), najmniej natomiast w powiatach: namysłowskim (92,9%) i głubczyckim (93,3%).

W ujęciu gmin udział mieszkań wyposażonych w wodociąg wahał się od 91,2% do 98,9%. W trzydziestu trzech gminach przekroczył wartość średnią dla województwa (97,4%). Do gmin z najwyższym udziałem należały: Kolonowskie (98,9%), Paczków (98,8%) oraz Praszka i Tarnów Opolski (po 98,7%). Najniższy odsetek mieszkań wyposażonych w wodociąg odnotowano w gminach: Wilków (91,2%), Pakosławice (93,7%) i Świerczów (94,1%).

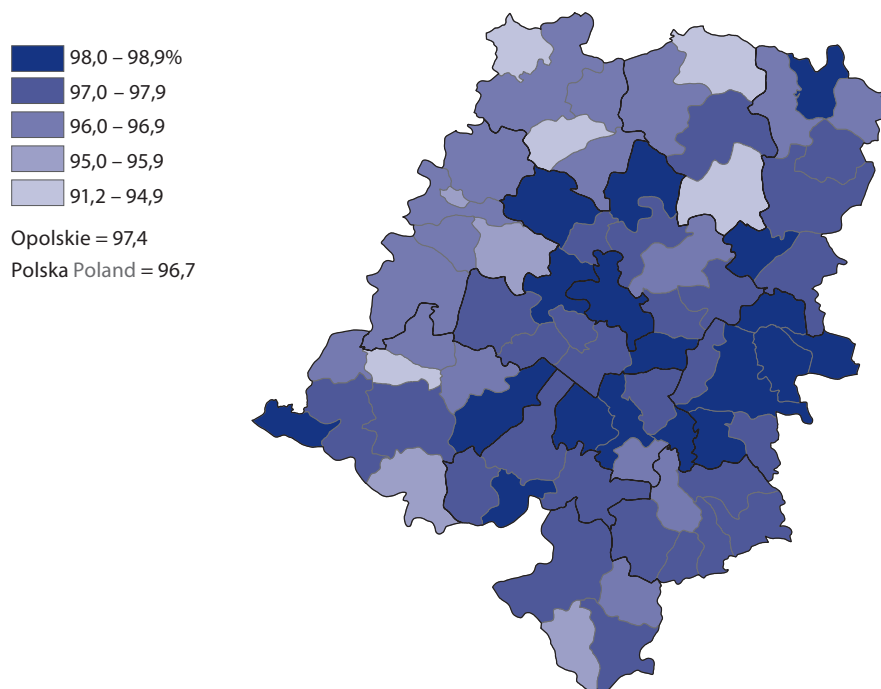
W poszczególnych gminach udział mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany mieścił się w przedziale od 90,6% do 98,7%, przy średnim udziale w województwie 96,6%. Najwyższy udział tej instalacji odnotowano w gminach: Tarnów Opolski (98,7%), Jemielnica (98,6%) i Praszka (98,3%). Najniższy udział wystąpił w gminach: Wilków (90,6%), Głuchołazy (91,6%) oraz Świerczów (91,9%).

Odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę w przekroju gmin przyjmował wartości od 85,2% do 97,9%, przy wskaźniku dla województwa wynoszącym 95,3%. W dwudziestu dziewięciu gminach udział mieszkań wyposażonych w łazienkę kształtował się powyżej średniej wartości w województwie, osiągając najwyższe wartości w gminach: Tarnów Opolski (97,9%), m. Opole (97,4%) oraz Krapkowice, Zdzeszowice, Komprachcice, Ozimek i Strzelce Opolskie (po 97,3%). Najmniejszy udział odnotowano w gminach: Wilków (85,2%), Głuchołazy (88,9%) i Świerczów (89,1%).

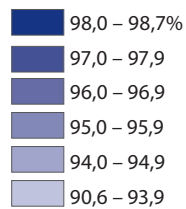
W układzie gmin udział mieszkań wyposażonych w gaz z sieci mieścił się w przedziale od 0,1% do 91,6%. W województwie ukształtował się on na poziomie 50,2%. Omawiany wskaźnik najwyższe wartości osiągnął w miastach: Brzeg (91,6%) i Kędzierzyn-Koźle (85,1%) oraz w gminie Nysa (77,8%). Najmniejszy udział mieszkań wyposażonych w gaz odnotowano w gminach: Radłów i Pokój (po 0,1%) oraz Polska Cerekiew, Świerczów, Kamiennik i Dobrodzień (po 0,2%).

W przekroju gmin rozpiętość odsetka mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie wyniosła od 71,3% do 91,9%, przy średnim wskaźniku dla województwa 86,4%. Do gmin z najwyższym odsetkiem należały: m. Kędzierzyn-Koźle (91,9%), gmina Zdzeszowice (91,7%) i m. Opole (90,9%). Najniższy udział mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie odnotowano w gminach: Paczków (71,3%), Kamiennik (77,0%) i Korfantów (78,4%).

Mapa 14. Mieszkania wyposażone w wodociąg w 2021 r.
Map 14. Dwellings fitted with water supply system in 2021

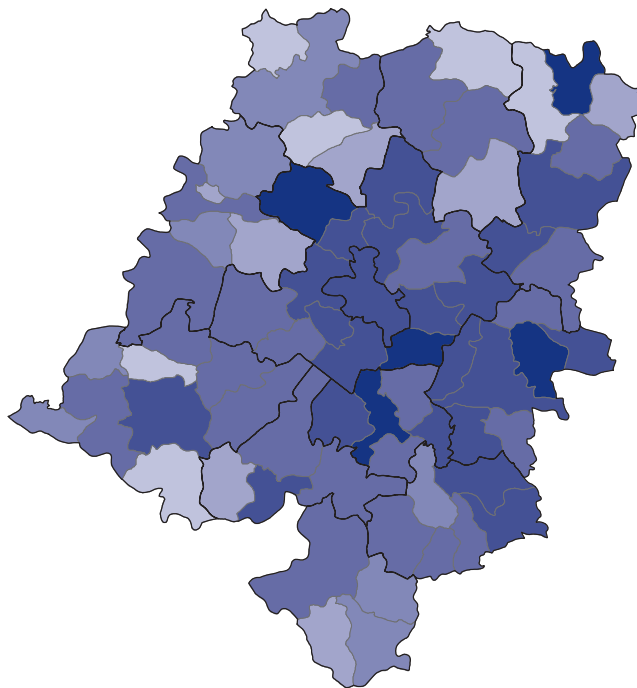

Mapa 15. Mieszkania wyposażone w ustęp spłukiwany w 2021 r.
 Map 15. Dwellings fitted with flushable toilet in 2021

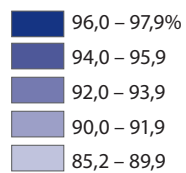

Opolskie = 96,6

Polska Poland = 94,6

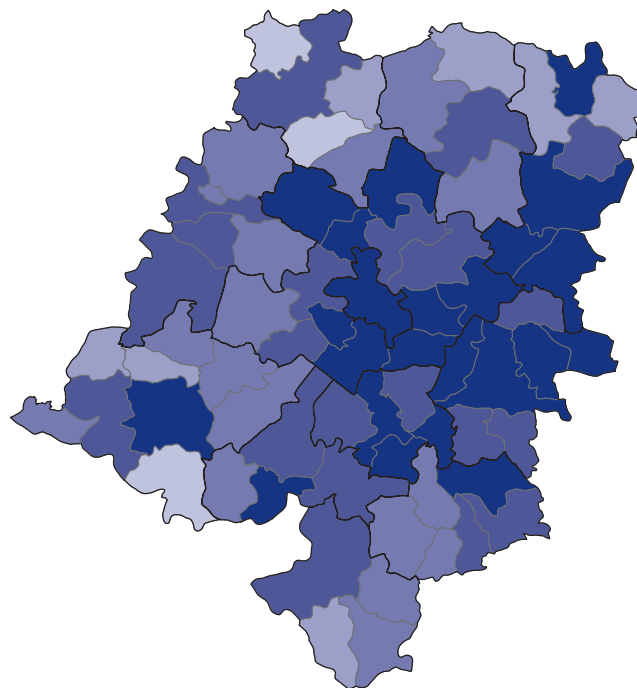

Mapa 16. Mieszkania wyposażone w łazienkę w 2021 r.
 Map 16. Dwellings fitted with bathroom in 2021

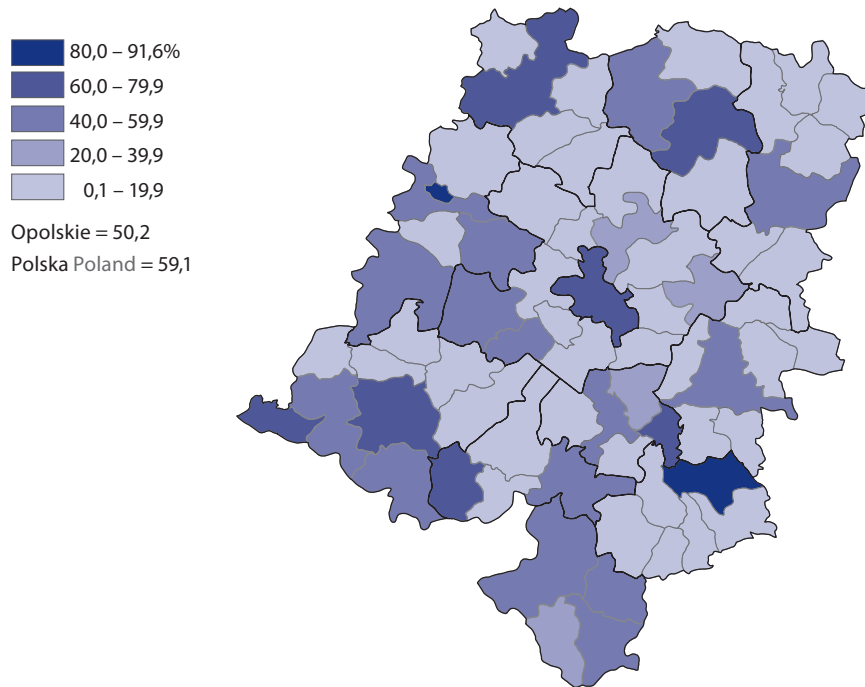

Opolskie = 95,3

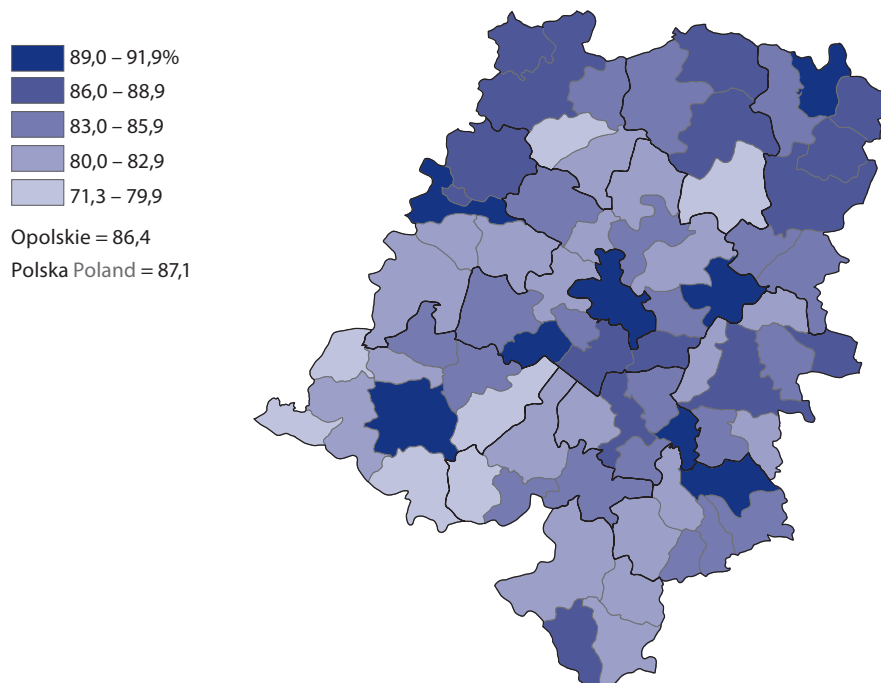
Polska Poland = 93,3

Mapa 17. Mieszkania wyposażone w gaz z sieci w 2021 r.
 Map 17. Dwellings fitted with gas from gas supply system in 2021

Mapa 18. Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie w 2021 r.
 Map 18. Dwellings fitted with central heating in 2021

2.6. Zaludnienie mieszkań

2.6. Population in the dwellings

Mierniki charakteryzujące zaludnienie mieszkań wskazują na poprawę warunków mieszkaniowych ludności zarówno w zakresie przeciętnej powierzchni użytkowej na osobę, jak i liczby osób przypadających na 1 mieszkanie i izbę.

W 2021 r. na 1 mieszkanie przypadało przeciętnie 2,87 osoby, podczas gdy w 2011 r. wskaźnik ten wyniósł 3,08 (w kraju odpowiednio: 2,79 i 3,05). W stosunku do 2011 r. spadła również przeciętna liczba osób na 1 izbę z 0,74 do 0,67 (w kraju z 0,80 do 0,71). Przeciętna powierzchnia przypadająca na 1 osobę wzrosła o 3,2 m² i wyniosła 29,0 m² (w kraju odpowiednio: o 3,7 m² i 27,5 m²).

Tablica 11. Ogólne wskaźniki zaludnienia

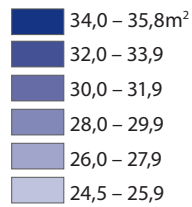
Table 11. General population rates

Wyszczególnienie Specification		Przeciętna liczba osób Average number of persons		Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² na osobę Average useful floor area in m ² per 1 person
		w 1 mieszkaniu per 1 dwelling	na 1 izbę per 1 room	
Ogółem Total	2011	3,08	0,74	25,8
	2021	2,87	0,67	29,0
Miasta Urban areas	2011	2,71	0,73	24,3
	2021	2,51	0,67	27,5
Wieś Rural areas	2011	3,63	0,74	27,3
	2021	3,41	0,67	30,7

W 2021 r. w porównaniu z wynikami NSP 2011 zaludnienie mieszkań było wyższe na wsi niż w miastach. Na wsi liczba osób w 1 mieszkaniu wyniosła 3,41 (w kraju – 3,47), podczas gdy w miastach 2,51 (w kraju – 2,46). Osoby mieszkające na wsi miały jednak do swojej dyspozycji większą powierzchnię użytkową niż osoby w miastach, tj. 30,7 m² wobec 27,5 m² (w kraju odpowiednio: 28,6 m² wobec 26,7 m²). Wyniki spisu wykazały, że w województwie opolskim na 1 izbę w miastach przypadało 0,67 osoby, tak samo jak na wsi (w kraju odpowiednio: 0,69 i 0,75).

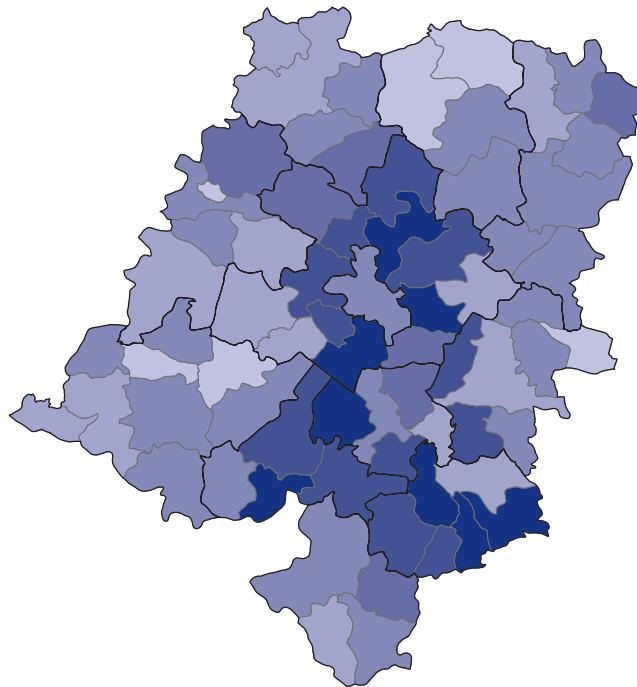
Największe zaludnienie mieszkań pod względem przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 osobę odnotowano w gminach: Zawadzkie (24,5 m²), Pakosławice (25,0 m²) oraz Wołczyn (25,1 m²). Najmniej zaludnione mieszkania wystąpiły w gminie Cisek (35,8 m²), Łubniany (35,7 m²) i Reńska Wieś (35,6 m²).

Mapa 19. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszkałych na osobę w 2021 r.
 Map 19. Average useful floor area of inhabited dwellings per person in 2021

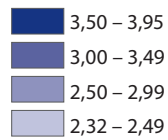

Opolskie = 29,0

Polska Poland = 27,5

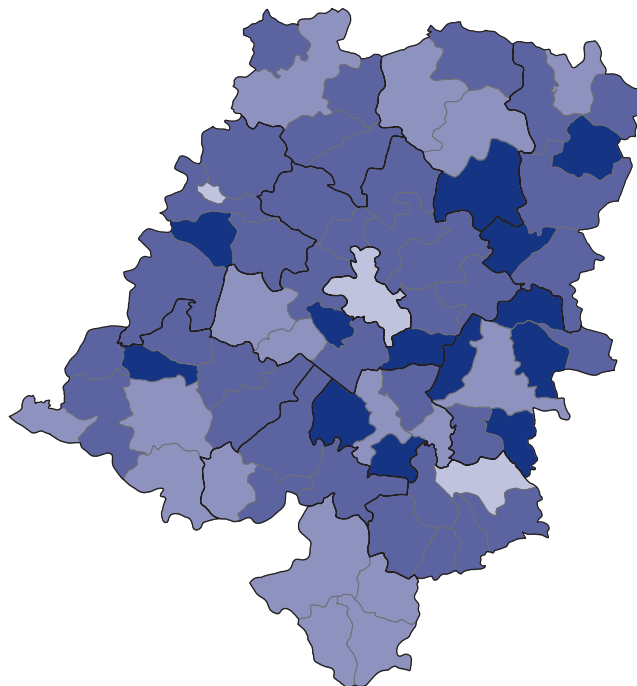

Mapa 20. Przeciętna liczba osób w mieszkaniach zamieszkałych w 2021 r.
 Map 20. Average number of persons in inhabited dwellings in 2021

Opolskie = 2,87

Polska Poland = 2,79

W ujęciu gmin przeciętna liczba osób w mieszkaniach zamieszkałych wyniosła od 2,32 do 3,95. W większości gmin (84,5%) omawiany wskaźnik kształtował się powyżej średniego wskaźnika dla województwa tj. 2,87, osiągając najwyższe wartości w gminach: Radłów (3,95), Jemielnica (3,77) oraz Lasowice Wielkie i Pakosławice (po 3,75). Najmniejszą przeciętną liczbę osób w mieszkaniu odnotowano w miastach: Opole (2,32), Brzeg (2,41) i Kędzierzyn-Koźle (2,46).

Tablica 12. Ludność według liczby osób na 1 izbę
Table 12. Population by number of persons per 1 room

Wyszczególnienie Specification		Ludność w tys. Popula- tion in thou- sands	W tym w mieszkaniach z liczbą osób przypadająca na 1 izbę: Of which in dwellings with number of persons per 1 room:						
			poniżej 0,50 under	0,50–0,99	1,00	1,01–1,49	1,50–1,99	2,00–2,99	3,00 i więcej and more
			w % ogółu in % of total						
Ogółem Total	2011	1007,5	10,4	37,2	19,1	14,7	8,9	6,0	1,8
	2021	939,7	12,6	41,2	18,2	12,6	7,9	5,7	1,7
Miasta Urban areas	2011	528,4	10,3	35,9	22,0	13,5	8,6	6,2	1,9
	2021	499,6	12,3	39,6	20,9	11,7	7,8	5,9	1,8
Wieś Rural areas	2011	479,2	10,5	38,6	15,9	15,9	9,2	5,9	1,7
	2021	440,1	12,9	43,1	15,2	13,7	8,0	5,5	1,7

Według wyników NSP 2021 7,4% (w kraju – 10,9%) ludności mieszkało w mieszkaniach uznawanych w naszych warunkach za przeludnione, czyli takich, w których na jedną izbę przypada 2 i więcej osób. Jednocześnie udział osób zamieszkujących w warunkach niskiego zaludnienia, tj. poniżej 1 osoby na izbę wyniósł 53,8% (w kraju – 48,1%). W porównaniu z 2011 r. wskaźnik wysokiego zaludnienia w województwie zmniejszył się o 0,4 p. proc., a wskaźnik niskiego zaludnienia zwiększył się o 0,2 p. proc.

W 2021 r. w mieszkaniach przeludnionych w miastach, jak i na wsi odnotowano podobny odsetek mieszkańców (odpowiednio: 7,7% i 7,2%). W kraju udział ludności mieszkającej w warunkach przeludnionych w miastach wyniósł 9,6%, a na wsi – 12,7%. W warunkach niskiego zaludnienia w miastach województwa mieszkało 51,9% mieszkańców i 56,0% mieszkańców wsi (w kraju odpowiednio: 48,7% i 47,2%).

Uwagi metodologiczne

1. Podstawa prawna spisu ludności i mieszkań 2021

Aktami prawnymi regulującymi wszelkie kwestie związane z przeprowadzeniem Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 r. są:

- ustawa z dnia 9 sierpnia 2019 r. o Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań w 2021 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1775, z 2020 r. poz. 1486, z 2021 r. poz. 615, z 2021 r. poz. 1143);
- ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 955);
- rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. Urz. UE L 218 z 13.8.2008, str. 14);
- rozporządzenie wykonawcze komisji (UE) 2017/543 z dnia 22 marca 2017 r. określające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 763/2008 w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań w zakresie specyfikacji technicznych tematów i dotyczących ich podziałów (Dz. Urz. L 78 z 23.3.2017, str. 13);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1) w zakresie zasad przetwarzania danych osobowych;
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Tekst mający znaczenie dla EOG i Szwajcarii) (Dz. Urz. L 87 z 31.3.2009, str. 164), w zakresie zasad opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk oraz poufności informacji statystycznych.

2. Zakres tematyczny spisu

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań przeprowadzony został w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na dzień 31 marca 2021 r. godzina 24:00.

W zakresie tematyki mieszkaniowej Narodowemu Spisowi Powszechnemu Ludności i Mieszkań 2021 podlegały: mieszkania i budynki, w których znajdują się mieszkania zamieszkane lub niezamieszkane oraz zamieszkane obiekty zbiorowego zakwaterowania i inne zamieszkane pomieszczenia niebędące mieszkaniami. Nie obejmował natomiast mieszkań, budynków, obiektów i pomieszczeń będących własnością przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych.

Z zakresu tematyki mieszkaniowej ujęto w spisie następujące zagadnienia:

1. Rodzaj zamieszkanego pomieszczenia.
2. Charakterystyka mieszkań, w tym status zamieszkania mieszkania (zamieszkane, niezamieszkane), tytuł prawny do zajmowanego mieszkania, własność mieszkania, wielkość mieszkania, w tym: liczba izb oraz powierzchnia użytkowa mieszkań, wyposażenia w instalacje sanitarno-techniczne, sposób ogrzewania mieszkania oraz rodzaj stosowanego paliwa/źródła energii stosowanego do ogrzewania mieszkania (dotyczy mieszkań zamieszkanego).
3. Charakterystyka budynków z lokalami mieszkalnymi, w tym: rodzaj budynku, forma własności budynku, liczba mieszkań w budynku, rok oddania do użytku, wyposażenie budynków w urządzenie techniczne (wodociąg, kanalizacja, gaz z sieci, centralne ogrzewanie).

3. Źródła danych w spisie ludności i mieszkań 2021

Zakres informacyjny powszechnego spisu ludności i mieszkań 2021 został zebrany o całej populacji podlegającej badaniu metodą mieszaną, tzn. z rejestrów administracyjnych oraz danych zebranych bezpośrednio od respondentów przy pomocy elektronicznego formularza spisowego z wykorzystaniem samospisu internetowego, wywiadu telefonicznego i wywiadu z udziałem rachmistrza spisowego.

W ramach powszechnego spisu mieszkań 2021 w zakresie danych o budynkach i lokalach w pierwszej kolejności skorzystano z danych administracyjnych, tj. Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju (TERYT) oraz Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB).

Zastosowanie znalazły również dane pochodzące z pozaadministracyjnych źródeł danych, tj. przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż i dystrybucję energii elektrycznej, podmiotów prowadzących działalność w zakresie: zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, dystrybucji lub obrotu paliwami gazowymi, przesyłu i wytwarzania energii cieplnej, dla których odbiorcą końcowym dokonującym zakupu są gospodarstwa domowe.

4. Wybrane pojęcia i definicje spisowe

Spisem objęte zostały budynki, w których znajdowało się co najmniej 1 mieszkanie.

Budynek to obiekt budowlany trwale związany z gruntem, posiadający fundamenty, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych (tj. ścian i przykryć), obudowany ścianami ze wszystkich stron i pokryty dachem, podpiwniczony lub niepodpiwniczony wraz z wbudowanymi instalacjami wodociągowymi, kanalizacyjnymi, ogrzewczymi, elektrycznymi, gazowymi itp., a także wbudowanymi meblami, stanowiącymi normalne wyposażenie budynku.

Budynek mieszkalny – obiekt budowlany, którego co najmniej połowa całkowitej powierzchni użytkowej jest wykorzystywana do celów mieszkalnych. W przypadkach, gdy mniej niż połowa całkowitej powierzchni użytkowej wykorzystywana jest na cele mieszkalne, budynek taki klasyfikowany jest jako niemieszkalny, zgodnie z jego przeznaczeniem.

Budynek wielomieszkaniowy – budynek, w którym wydzielone są minimum trzy mieszkania.

Budynek jednorodzinny – budynek mieszkalny wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

Budynek niemieszkalny – budynek, który więcej niż w połowie zajęty jest na cele niemieszkalne (np. zajęty jest przez szkołę, biuro, sklep, magazyn, przychodnię lekarską) i w którym znajduje się również co najmniej jedno mieszkanie.

Własności budynków:

- za **właściciela budynku** uważa się osobę fizyczną, bądź osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej posiadającą do tego budynku tytuł własności, potwierdzony wpisem do księgi wieczystej, a w razie braku księgi w innym dokumencie potwierdzającym własność. Właścicielem budynku poza osobą fizyczną może być gmina, przedsiębiorstwo (państwowe, komunalne lub prywatne), Skarb Państwa, instytucja finansowa, ubezpieczeniowa bądź inna, spółdzielnia mieszkaniowa, stowarzyszenie, związek, organizacja wyznaniowa itd.;

- **osoba fizyczna** – dotyczy budynków, które stanowią w całości nieograniczoną własność osoby fizycznej, niezależnie, czy właściciel budynku mieszka w nim, czy też wynajął go lub oddał w bezpłatne użytkowanie innej osobie (osobom), bądź budynek oddany został do eksploatacji lecz nie został jeszcze zasiedlony. Dotyczy także budynków jednorodzinnych pozostających w całości we własności osoby fizycznej (jako osobę fizyczną należy traktować również małżeństwo). W przypadku budynków jednorodzinnych z odrębnymi/wyodrębnionymi lokalami mieszkalnymi, do których prawo własności przysługuje poszczególnym osobom fizycznym zostały one zaliczone do budynków stanowiących współwłasność;
- **spółdzielnia mieszkaniowa** – dotyczy budynków, do których tytuł własności posiada spółdzielnia mieszkaniowa i nie ma w tych budynkach żadnego lokalu stanowiącego wyodrębnioną własność innego podmiotu;
- **gmina** – dotyczy budynków, w których wszystkie mieszkania stanowią własność gminy, tj.:
 - będących w całości własnością gminy, pozostających w zarządzie przedsiębiorstwa (zakładu) gospodarki mieszkaniowej lub komunalnej jednostki organizacyjnej specjalnie powstałej do zarządzania zasobami mieszkaniowymi gminy, jak też budynków pozostających w bezpośrednim zarządzie urzędu gminy,
 - przekazanych gminie, ale pozostających w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakładów opieki zdrowotnej, ośrodków pomocy społecznej, jednostek systemu oświaty, instytucji kultury,
 - stanowiących własność Skarbu Państwa ale przekazanych gminie w tzw. „przymusowy zarząd”;
- **Skarb Państwa** – dotyczy budynków będących w całości w zasobie lub w zarządzie: Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, jednostek podległych ministrom, organów władzy państwowej i administracji państwowej oraz kontroli państwowej;
- **zakład pracy** – dotyczy budynków, w których wszystkie mieszkania stanowią własność zakładu pracy. Wśród budynków stanowiących własność zakładu pracy rozróżnia się budynki:
 - przedsiębiorstw państwowych, a także państwowych jednostek organizacyjnych, np. instytutów naukowo-badawczych, uczelni, instytucji artystycznych,
 - przedsiębiorstw komunalnych, np. transportu miejskiego, wodociągów i kanalizacji, energetyki cieplnej itp., z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej,
 - przekazane wymienionym wyżej jednostkom przez Skarb Państwa lub gminę w trwałe zarząd,
 - budynki stanowiące własność zakładu pracy sektora prywatnego, tj.: budynki stanowiące własność przedsiębiorstw prywatnych działających w formie spółek, a także budynki stanowiące własność spółdzielni pracy, spółdzielni produkcji rolnej, z wyjątkiem spółdzielni mieszkaniowych;
- **towarzystwo budownictwa społecznego (TBS)** – dotyczy budynków będących własnością podmiotu prawnego, który w swojej nazwie ma wyrazy „towarzystwo budownictwa społecznego” lub skrót „TBS”, bez względu na fakt partycypowania w kosztach budowy budynku innego podmiotu (gminy, spółdzielni mieszkaniowej, zakładu pracy) w zamian za uzyskanie mieszkań (na zasadzie najmu) dla wskazanych przez te podmioty osób trzecich;
- **pozostałego podmiotu** – dotyczy budynków, które w całości (tzn. nie ma w nich żadnego lokalu stanowiącego wyodrębnioną własność innego podmiotu) stanowią własność:
 - organizacji prywatnych budujących lub kupujących mieszkania dla zysku: na sprzedaż lub na wynajem,
 - związków zawodowych, stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, samorządów zawodowych i gospodarczych,
 - Kościoła Katolickiego i innych Kościołów i związków wyznaniowych, w tym również uczelni katolickich i instytutów kościelnych,
 - innych jednostek wcześniej nie omówionych, np. organizacja prywatna budująca dla zysku, stowarzyszenie, partia polityczna, fundacja, instytucja wyznaniowa;

- **współwłasność** – dotyczy budynków mających kilku prawnych właścicieli uwidocznionych w księdze wieczystej.

Rok wzniesienia budynku – Rok oddania budynku do użytku

Rok, w którym budowa została zakończona, tzn. budynek został oddany do użytku. Jeżeli oddawany był do użytku częściami (klatkami, skrzydłami) przyjęto rok oddania do użytku ostatniej części budynku. Dla budynków zrekonstruowanych po całkowitym zniszczeniu przyjęto rok zakończenia rekonstrukcji.

Instalacja w budynku

- **Wodociąg.** Za budynek wyposażony w wodociąg uznano taki, w którym instalacja wodociągowa doprowadzona była do wszystkich, bądź niektórych mieszkań w budynku, jak i taki, gdy w żadnym mieszkaniu nie było kranu z wodą, ale usytuowany jest on wewnątrz budynku, np. na korytarzu.
Przez wodociąg z sieci rozumiano układ połączonych ze sobą przewodów przeznaczonych do przesyłu wody między ujęciem a odbiorcą. W skład sieci wodociągowej wchodzi: przewody magistralne, przewody rozdzielcze i połączenia domowe zwane przyłączami.
Przez wodociąg lokalny rozumiano układ, gdy wodociąg doprowadza wodę do jednego, lub kilku budynków sąsiednich ze źródła ujęcia wody (przydomowej studni głębinowej), poprzez zestaw hydroforowy składający się z pompy, zbiornika wodno-powietrznego (hydrofora) i przekładnika ciśnieniowego. Zadaniem zestawu jest zapewnienie odpowiedniego, stabilnego ciśnienia w domowej instalacji wodociągowej.
- **Kanalizacja.** Za budynek wyposażony w kanalizację należy uznać taki, wewnątrz którego – w obrębie mieszkań bądź w korytarzu – znajduje się instalacja, do której podłączone są takie urządzenia jak: zlew, ustęp spłukiwany, umywalka, wanna, umożliwiające odprowadzenie nieczystości i zużytej wody (tzw. ścieków) do odborników.
Przez sieć kanalizacyjną rozumiano układ połączonych ze sobą przewodów, które służą do odprowadzenia ścieków sanitarnych i wód deszczowych z budynków do oczyszczalni ścieków. Przewody te, w zależności od wielkości i funkcji zwane są kolektorami, kanałami głównymi, kanałami bocznymi i przyłączami domowymi (przykanalikami).
Przez kanalizację lokalną rozumiano kanalizację dla jednego, kilku, bądź kilkunastu gospodarstw domowych, zamieszkujących w jednym bądź kilku budynkach. Zebrane razem ścieki są odprowadzane w jedno miejsce, w którym znajduje się osiedlowa oczyszczalnia. W niej unieszkodliwia się ścieki i następnie odprowadza do gruntu bądź cieków wodnych.
- **Gaz z sieci.** Za wyposażony w gaz z sieci uznano budynek, gdy gaz z sieci dostarczany do mieszkań z wykorzystaniem sieci gazowej tj. gazociągów wraz ze stacjami gazowymi, układami pomiarowymi, tłoczniami gazu, magazynami gazu, połączonymi i współpracującymi ze sobą, służącymi do przesyłania i dystrybucji paliw gazowych oraz należącymi do przedsiębiorstwa gazowniczego.

Mieszkanie – lokal przeznaczony na stały pobyt osób, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, stanowiący zespół izb lub jedną izbę, łącznie z pomocniczymi (przedpokój, hol, łazienka, ustęp, garderoba, spiżarnia, schowek i inne pomieszczenia znajdujące się w obrębie mieszkania, służące mieszkalnemu i gospodarczym potrzebom mieszkańców), wybudowany lub przebudowany do celów mieszkalnych, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, korytarza, wspólnej sieni, ulicy, podwórza lub ogrodu niezależnie od tego, czy jest zamieszkane na podstawie jednego lub więcej niż jednego tytułu prawnego.

Mieszkanie zamieszkane – mieszkanie, w którym przebywa przynajmniej 1 osoba, niezależnie od tego, czy zameldowana jest ona w tym mieszkaniu na pobyt stały lub czasowy, czy też zamieszkuje w tym mieszkaniu czasowo bez zameldowania.

Mieszkanie niezamieszkane – mieszkanie, w którym nie zamieszkuje na stałe ani nie przebywa czasowo żadna osoba.

Powierzchnia użytkowa mieszkania – suma powierzchni wszystkich pomieszczeń znajdujących się w obrębie mieszkania, a w szczególności: pokoi, kuchni (z oknem i bez okna), spiżarni, przedpokoi, alkow, holi, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu lub gospodarczemu potrzebom mieszkańców bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania.

Izba – to pomieszczenie w mieszkaniu, oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami sięgającymi od podłogi do sufitu, o powierzchni nie mniejszej niż 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku; za izbę uważa się nie tylko pokoje, ale również kuchnie spełniające powyższe kryteria. Nie uznaje się za izby, bez względu na wielkość powierzchni i sposób oświetlenia: przedpokojów, holi, łazienek, ubikacji, spiżarni, werand, ganków, schowków itp.

Formy własności mieszkań:

- **gminy (komunalne)** – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), będące własnością gminy, ale znajdujące się w budynkach stanowiących nieruchomości wspólne, tj. mieszkania, które służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych ogółu mieszkańców gminy, a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: podmioty lecznicze, jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, jednostki systemu oświaty, nauki, instytucje kultury, służące głównie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych pracowników tych jednostek;
- **spółdzielni mieszkaniowych** – dotyczy mieszkań spółdzielczych, do których przysługuje spółdzielcze prawo własnościowe do lokalu mieszkalnego np. gdy z członkiem spółdzielni, któremu przysługiwało wcześniej lokatorskie prawo do lokalu została zawarta umowa o przekształcenie takiego prawa na spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu zgodnie ze statutem spółdzielni mieszkaniowej oraz mieszkań spółdzielczych, do których przysługuje spółdzielcze prawo lokatorskie do lokalu mieszkalnego;
- **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Agencji Mienia Wojskowego, w zarządzie jednostek podległych ministrom, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej, itp.;
- **zakładów pracy** – mieszkania, które są własnością przedsiębiorstw państwowych, w tym Lasów Państwowych oraz państwowych jednostek organizacyjnych np. instytutów badawczych, państwowych uczelni (bez uczelni katolickich), instytucji artystycznych, Spółdzielni Kółek Rolniczych; przedsiębiorstw komunalnych, z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej; przedsiębiorstw prywatnych i innych prywatnych jednostek organizacyjnych;
- **towarzystw budownictwa społecznego (TBS)** – mieszkania społeczno-czynszowe znajdujące się w budynkach będących własnością podmiotu prawnego, który w swojej nazwie ma wyrazy „towarzystwo budownictwa społecznego” lub skrót „TBS”, bez względu na fakt partycypowania w kosztach budowy budynku innego podmiotu (gminy, spółdzielni mieszkaniowej, zakładu pracy) w zamian za uzyskanie mieszkań (na zasadzie najmu) dla wskazanych przez te podmioty osób trzecich;
- **osób fizycznych w budynkach objętych wspólnotami mieszkaniowymi** – pojęcie wspólnota mieszkaniowa odnosi się do budynku (lub kilku budynków) wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnione własności osób fizycznych, potwierdzone wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych);
- **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze nie sprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, np. deweloperów; mieszkania stanowiące własność stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, związków zawodowych, samorządów zawodowych i gospodarczych; Kościoła Katolickiego i innych Kościołów, związków wyznaniowych, uczelni katolickich i instytutów kościelnych, itp.

Wypożenie mieszkań w instalacje sanitarno-techniczne – obejmuje mieszkania, w których występuje co najmniej jedno z niżej wymienionych urządzeń sanitarno-technicznych: wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie lub gaz z sieci.

Za mieszkanie wyposażone w:

- **wodociąg** – uznaje się mieszkanie, w obrębie którego znajduje się kran z wodą bieżącą. Przez wodociąg należy rozumieć instalacje wodociągowe (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające wodę z sieci (za pomocą czynnych połączeń) od przewodu ulicznego lub z urządzeń lokalnych (własne ujęcia wody);
- **ustęp spłukiwany** – uznaje się mieszkanie, w obrębie którego znajduje się urządzenie sanitarne podłączone do instalacji wodociągowej i odprowadzającej ścieki do sieci kanalizacyjnej lub do urządzeń lokalnych (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków);
- **łazienkę** (urządzenie kąpielowe, prysznic – z odpływem wody) – należy rozumieć pomieszczenie, w którym zainstalowana jest wanna lub prysznic, bądź oba te urządzenia oraz urządzenia odprowadzające ścieki do sieci kanalizacyjnej lub do urządzeń lokalnych (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków);
- **gaz z sieci** – uznaje się mieszkanie, w którym znajdują się instalacje (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające gaz z czynnych przyłączy;
- **centralne ogrzewanie** – uznaje się mieszkanie, w którym znajduje się instalacja doprowadzająca ciepło z centralnego źródła wytwarzania, tj. elektrociepłowni, ciepłowni, kotłowni osiedlowych, pieca do centralnego ogrzewania zainstalowanego we własnej kotłowni lub w innym pomieszczeniu. Do centralnego ogrzewania zalicza się również elektryczne ogrzewanie podłogowe.

Przyjęto następujące sposoby ogrzewania:

- **z sieci** – gdy ciepło doprowadzane jest z elektrociepłowni, ciepłowni lub lokalnej kotłowni (np. spółdzielczej) obsługującej więcej niż 1 budynek;
- **ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy** – oznacza, że ciepło doprowadzone jest do mieszkania (mieszkań) z kotłowni obsługującej tylko jeden budynek. Do tej grupy zaliczono mieszkania znajdujące się w budynku niemieszkalnym lub zbiorowego zakwaterowania, w którym ciepło do mieszkań, jak i do innych pomieszczeń w tym budynku, doprowadzane jest z lokalnej kotłowni obsługującej budynek (np. szpital, szkoła);
- **centralne ogrzewanie indywidualne** – gdy źródło wytwarzania ciepła znajduje się w budynku jednorodzinnym (kocioł do c.o. zainstalowany jest we własnej kotłowni lub w innym pomieszczeniu, np. w piwnicy, bądź też zainstalowane jest elektryczne ogrzewanie podłogowe lub gdy źródło wytwarzania ciepła znajduje się poza budynkiem np. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła), a także w przypadku, gdy źródło ciepła znajduje się w obrębie mieszkania zlokalizowanego w budynku wielomieszkaniowym (tzw. instalacja etażowa), np. piec do c.o. zainstalowany jest w kuchni lub w łazience.

Rodzaj stosowanego paliwa (energii) do ogrzewania mieszkania ustalano tylko w tych mieszkaniach, które ogrzewane były za pomocą instalacji centralnego ogrzewania indywidualnego, pieca lub innego sposobu. Nie ustalano rodzaju paliwa, jeżeli mieszkanie było ogrzewane za pomocą instalacji centralnego ogrzewania zbiorowego (tj. z sieci lub z kotłowni lokalnej w budynku wielomieszkaniowym).

Rozróznilo następujące rodzaje paliw (energii):

- paliwa stałe (koks, węgiel, brykiety, drewno);
- paliwa gazowe;
- paliwa ciekłe (np. olej opałowy, olej napędowy);
- energia elektryczna.

Methodological notes

1. Legal basis of 2021 population and housing census

The legal acts governing all issues related to the conduct of the 2021 National Population and Housing Census are:

- Law of August 9, 2019 on the National Population and Housing Census 2021 (Journal of Laws of 2019, item 1775, of 2020, item 1486, of 2021, item 615, of 2021, item 1143);
- Law of June 29, 1995 on public statistics (Journal of Laws of 2021, item 955);
- Regulation (EC) of the European Parliament and of the Council No. 763/2008 of July 9, 2008 on population and housing censuses (Official Journal of the EU L 218 of 13.8.2008, p. 14);
- Commission Implementing Regulation (EU) 2017/543 of March 22, 2017 specifying the rules for the application of Regulation (EC) No. 763/2008 of the European Parliament and of the Council on population and housing censuses as regards technical specifications of the topics and concerning their divisions (OJ L 78, 23.3.2017, p. 13);
- Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of April 27, 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free flow of such data, and repealing Directive 95/46/EC (Official Journal of the EU L 119 of 04.05.2016, p. 1) regarding the principles of personal data processing;
- Regulation (EC) No. 223/2009 of the European Parliament and of the Council of March 11, 2009. on European statistics and repealing Regulation of the European Parliament and of the Council (EC, Euratom) No 1101/2008 on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) No 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom on the establishment of the Committee on the Statistical Programs of the European Communities (Text with EEA and Swiss relevance) (OJ L 87, 31.3.2009, p. 164), on the rules for the development, production and dissemination of statistics and statistical confidentiality.

2. Information scope of the 2021 Census

The National Population and Housing Census was conducted from April 1 to September 30, 2021, as of March 31, 2021 midnight.

In terms of housing topics, the National Population and Housing Census 2021 covered: dwellings and buildings containing inhabited and uninhabited dwelling as well as inhabited collective housing facilities and other inhabited premises that are not dwellings. It did not include, however, dwellings, buildings, facilities and premises owned by diplomatic representations and consular offices of foreign countries.

From the scope of housing topics, the following topics were included in the inventory:

1. Type of inhabited premises;
2. Characteristics of dwellings, including dwelling occupancy status (inhabited, uninhabited), legal title to inhabited dwelling, ownership of dwelling, size of dwelling, including: number of rooms and useful floor area of dwellings, equipment with sanitary and technical installations, method of heating dwelling and type of fuel/energy source used to heat dwelling (applies to inhabited dwellings);
3. Characteristics of buildings with dwellings, including: type of building, form of ownership of the building, number of dwellings in the building, year of commissioning, equipment of buildings with technical installations (water supply, sewerage, gas supply, central heating).

3. Data sources in the 2021 Census

The information scope of the 2021 Census of Population and Housing was collected about the entire population to be surveyed using a mixed method, i.e., from administrative records and data collected directly from respondents using an electronic census form using a self-reported online survey, a telephone interview and an interview with a census taker.

The 2021 housing census primarily used administrative data, i.e., the National Register of the Official Territorial Division of the Country (TERYT) and the Land and Building Register (EGiB), for data on buildings and premises.

Data from non-administrative data sources were also used, i.e., companies engaged in the sale and distribution of electricity, entities engaged in the business of: collective water supply and sewage disposal, distribution or trading of gaseous fuels, transmission and generation of thermal energy, for which the final customer making the purchase are households.

4. Selected census terms and definitions

The National Census of Population and Housing, the 2021 census included buildings with at least 1 dwelling.

Building – a construction permanently connected with the ground, with foundation, separated by means of construction partitions (walls and covers) surrounded by walls and covered by a roof, with or without a cellar, together with built in plumbing, sewerage, heating, electrical, gas and other installations, as well as with built in furniture constituting normal building installations.

Residential building – a residential building is a construction of which at least half of the total usable floor space is used for residential purposes. In cases where less than half of the total usable area is used for residential purposes, such a building is classified as non-residential, for its intended purpose.

Multi-dwelling building – a building with at least three separate dwellings.

One-family building – a residential building detached or a semi-detached building, terraced or group building meeting the housing needs, constituting a structurally independent whole, in which it is allowed to separate no more than two dwellings or one dwelling and commercial premises with a total area not exceeding 30% of the total area of the building.

Non-residential building – a building in which more than half of the surface area is occupied by non-residential premises (e.g., school, offices, a shop, a warehouse, a medical centre) and in which at least one dwelling is located.

Ownership of buildings:

- **the owner of a building** is considered to be a natural person, a legal person or an organizational unit without legal personality who has the title to the building, confirmed by an entry in the land and mortgage register, and in the absence of a register, in another document confirming ownership. Apart from a natural person, the owner of a building may be a commune, an enterprise (state-owned, municipal or private), the State Treasury, a financial, insurance or other institution, a housing cooperative, an association, a union, a religious organization, etc.;
- **natural person** – applies to buildings that are entirely the unlimited property of a natural person, regardless of whether the owner of the building lives in it, has rented it or given it for free use to another person (persons), or the building has been put into operation but has not yet been inhabited. It also applies to single-family buildings wholly owned by a natural person (a married

couple should also be treated as a natural person). In the case of single-family buildings with separate/separated residential premises, the ownership of which is held by individual natural persons, they are classified as jointly owned buildings;

- **housing cooperative** – refers to buildings where the title to ownership is held by a housing cooperative and there are no premises in these buildings that are separately owned by another entity;
- **gmina** – refers to buildings in which all dwellings are owned by the municipality, i.e.:
 - wholly owned by the gmina, under the management of a housing management enterprise (plant) or a municipal organisational unit specifically established to manage the municipality's housing resources, as well as buildings under the direct management of the municipal office,
 - transferred to the gmina, but remaining at the disposal of public utility units, such as health care institutions, social welfare centers, educational system units, cultural institutions,
 - owned by the State Treasury, but transferred to the gmina in the so-called "compulsory management";
- **the State Treasury** – applies to buildings wholly owned or managed by: National Agricultural Support Center, Military Housing Agency, Internal Security Agency and Intelligence Agency, units subordinate to ministries, organs of state power and state administration and state control;
- **company** – refers to buildings in which all dwellings are owned by the company. Among the buildings owned by the workplace, a distinction is made between buildings:
 - state-owned enterprises, as well as state organisational units, e.g., scientific and research institutes, universities, art institutions,
 - municipal enterprises, e.g., municipal transport, water and sewerage, thermal power, etc., with the exception of housing management enterprises,
 - transferred to the above-mentioned units by the State Treasury or municipality for permanent management,
 - buildings owned by a private sector enterprise, i.e.: buildings owned by private enterprises operating in the form of companies, as well as buildings owned by labour cooperatives, agricultural production cooperatives, with the exception of housing cooperatives;
- **public building societies** – refers to buildings owned by a legal entity that has the words "public building societies" or the abbreviation "TBS" in its name, regardless of the fact of participation in the cost of construction of the building of another entity (gmina, housing cooperative, workplace) in exchange for obtaining housing (on a rental basis) for third parties designated by these entities;
- **other entity** – refers to buildings that are wholly (i.e., there are no units in them that are separately owned of another entity) owned:
 - private organisations that build or buy housing for profit: for sale or for rent,
 - trade unions, associations, foundations, political parties, professional and economic self-governments,
 - Catholic Church and other churches and religious associations, including Catholic universities and church institutes,
 - other entities not previously discussed, such as a private organisation building for profit, an association, a political party, a foundation, a religious institution;
- **the co-ownership** – a building having several legal owners found in land and mortgage register

The year the building was erected – the year the building was put into use

The year in which the construction was completed, i.e. the building was put into use. If it was put into use in parts (staircases, wings), the year when the last part of the building was put into use was adopted. For buildings reconstructed after complete destruction, the year of completion of reconstruction was adopted.

Installation in the building

- **Water supply system** – a building with a water supply system was considered to be one in which a water supply system was provided to all or some of the dwellings in the building, as well as one in which no dwelling had a water tap, but it is located inside the building, such as in the corridor.

A network water supply system was understood as a system of interconnected pipes designed to transmit water between the intake and the consumer. The water supply network includes: main lines, distribution lines and household connections called connections.

A local water supply system was understood to be an arrangement where a water supply system brings water to one, or several neighboring buildings from a water intake source (domestic deep-water well), through a hydrophore set consisting of a pump, a water-air tank (hydrophore) and a pressure relay. The purpose of the set is to ensure adequate, stable pressure in the domestic water supply system.

- **Sewage system** – a building equipped with a sewage system should be considered one inside of which – either within the apartments or in the corridor – there is an installation to which such devices as a sink, toilet, wash basin, bathtub are connected, allowing the discharge of waste and used water (so-called sewage) to receivers.

A sewage network is understood to be a system of interconnected pipes that are used to carry sanitary sewage and rainwater from buildings to a sewage treatment plant. These conduits, depending on their size and function, are called collectors, main sewers, side sewers and house connections (domestic connection sewers).

By local sewage system was meant sewage systems for one, several, or a dozen households, living in one or more buildings. Collected together, the sewage is discharged to a single location, where there is a residential treatment plant. There the wastewater is disposed of and then discharged into the ground or a watercourse.

- **Gas supply system** was considered to be equipped with gas from the network, when gas from the network supplied to dwellings using the gas network, i.e. gas pipelines together with gas stations, metering systems, gas compressor stations, gas storage facilities, connected and cooperating with each other, for the transmission and distribution of gaseous fuels and owned by the gas company.

Dwelling – premises for a permanent residence of persons – built or remodelled for residential purposes structurally separated by fixed walls within a building, into which a separate access leads from a staircase, a passage, a common hall or directly from a street, a courtyard or a garden, comprising one or several rooms and auxiliary spaces whether or not it is inhabited under one or more legal titles.

Inhabited dwelling – a dwelling in which at least one person resides, regardless of whether this person is registered for a temporary or permanent residence in this dwelling or stays in it without being registered for a temporary or permanent residence.

Uninhabited dwelling – a dwelling in which nobody stays temporarily or lives permanently.

Useful floor area of a dwelling – a total useful area of all premises in a dwelling, i.e. rooms, a kitchen (with and without a window), larders, anterooms, alcoves, halls, corridors, bathrooms, toilets, a cased veranda, a porch, a dressing room and other premises for residential and utility needs of dwellers regardless of their designation and purpose of use.

A room – is a space in a dwelling, separated from other spaces by fixed walls from the floor to the ceiling, with an area of at least 4 square metres, with direct day lighting, i.e. with a window or a French window in an external wall of the building; kitchens are also considered rooms as long as they fulfill the above criteria. Corridors, halls, bathrooms, toilets, larders, verandas, porches, storerooms, etc. are not considered rooms irrespective of their area and lighting.

Forms of dwelling ownership:

- **gmina (communal)** – dwellings owned by the municipality or the district (local self-governing community), owned by the gmina, but located in buildings that are common property, i.e., dwellings that serve to meet the housing needs of the general population of the gmina, as well as dwellings transferred to the gmina, but at the disposal of public utility units, such as medical entities, organisational units of social welfare and family support and the system of foster care, units of the educational system, science, cultural institutions, serving mainly to meet the housing needs of the employees of these units;
- **housing cooperatives** - refers to cooperative housing units with cooperative ownership rights to residential premises, e.g., when an agreement has been concluded with a member of a cooperative who previously had a tenant's right to premises to convert such a right into a cooperative ownership right to premises in accordance with the statutes of the housing cooperative, and cooperative housing units with a cooperative tenant's right to residential premises;
- **State Treasury** – dwellings staying as part of resources of National Agricultural Support Centre, the Military Property Agency, under management of entities subordinate to ministers, of state administration, of state control, etc.;
- **companies** – dwellings which are the property of public enterprises, including State Forests and state organisational entities e.g. public scientific and research institutes, public education institutes (excluding catholic universities), art institutes, Agricutrute Círcel Companies; municipal enterprises, excluding housing enterprises; private enterprises and other private organisational entities;
- **public building societies** – dwellings in buildings being the property of legal entities having in their names "public building society" irrespective of participation in costs of constructing the building by another entity (a gmina, a housing cooperative, a company) in return for receiving the dwellings (on rental terms) for third parties indicated by such an entity;
- **natural persons covered by condominiums** – the term of condominium refers to a multi-dwelling building (or several buildings), in which part of or all units represent separate ownerships of natural persons, confirmed by a relevant entry in the land and mortgage register. A given housing community comprises all owners of the premises (both residential and commercial);
- **other entities** – dwellings constituting the property of institutions which erect buildings for profit – designated for sale (but not sold to any natural persons yet), or for rental, e.g. developers; dwellings owned by associations, foundations, political parties, trade unions, professional and economic self-governments; the Catholic Church and other Churches religious associations, catholic universities and church institutes, etc.

Technical and sanitary installations in dwellings – this category refers to dwellings with at least one of the following sanitary and technical appliances: a water supply system, a flushable toilet, a bathroom, central heating or gas from gas supply system.

Dwellings are considered to be equipped with:

- **a water supply system** – if there is a tap with running water within the premises. "Supply of piped water" is understood as a system (including the recipient installations in the dwelling), which supplies water from the water supply system (by means of active connections) from the street conduit to local systems (own water intake);
- **a flushable toilet** – if there is a sanitary system within the premises, connected to the water supply system, and discharging wastewater to the sewage system, or to the local appliances (septic tanks household wastewater treatment systems);
- **a bathroom** (bathing device, shower with water outflow) – a room, with a bathtub or a shower (or both), as well as a system discharging wastewater to the sewage system, or to the local appliances (septic tanks household wastewater treatment systems);
- **gas from gas supply system** – if there is a system within the premises which (along with recipient installations in the dwelling) supplies gas to active connections;
- **central heating** – if there is a system within the premises which supplies heat from a central

heating source, i.e. heat and power stations, thermal power station, local boiler house within the premises of the housing estate, central heating furnace installed in own boiler house or in any other room. Electric floor heating is also regarded as central heating.

The following heating methods were adopted:

- **from the network** – indicate when heat is supplied from a combined heat and power plant, heating plant or local boiler plant (e.g., cooperative) serving more than 1 building;
- **from a heat source supplying one multi-dwelling building** – means that heat is supplied to the apartment(s) from a boiler plant serving only one building. This group includes dwellings located in a uninhabited or collective accommodation building, where heat to the apartments, as well as to other rooms in the building, is supplied from a local boiler plant serving the building (e.g. hospital, school);
- **individual central heating** – tick when the source of heat generation is located in a single-family building (the central heating boiler is installed in its own boiler room or in another room, e.g., in the basement, or electric underfloor heating is installed, or when the source of heat generation is located outside the building, e.g. solar collectors, photovoltaic panels, heat pumps). This option should also be checked if the source of heat is located within an apartment located in a multi-apartment dwelling (the so-called floor installation), e.g. the central heating stove is installed in the kitchen or bathroom.

The type of fuel (energy) used to heat the dwelling was determined only in those dwellings that were heated by means of an individual central heating system, furnace or other means. The type of fuel was not determined if the dwellings was heated by means of a communal central heating system (i.e., from a network or from a local boiler room in a multi-dwelling building).

The following types of fuels (energy) were distinguished:

- solid fuels (coke, coal, briquettes, wood),
- gaseous fuels,
- liquid fuels (e.g. heating oil, diesel fuel),
- electricity.